

**TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI**

1954

TEKNOLOJİ FAKÜLTELERİ GERÇEĞİ

HAZİRAN 2010

ANKARA

**TMMOB
ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI**

1954

TEKNOLOJİ FAKÜLTELERİ GERÇEĞİ

Teknoloji Fakültelerinin Meslek Alanlarımızda
Yaratacağı Sorunlar Çalıştayı
12 Haziran 2010, Ankara

EMO Yayın No:GY/2010/11
ISBN: 978-605-01-0003-7

Elektrik Mühendisleri Odası

İhlamur Sokak No:10 Kat:2 Kızılay/Ankara
Tel: (312) 425 32 72 Faks: (312) 417 38 18
<http://www.emo.org.tr> emo@emo.org.tr

378 TEK 2010

Teknoloji Fakülteleri Gerçeği:Teknoloji Fakültelerinin
Meslek Alanlarımızda Yaratacağı Sorunlar Çalıştayı/
Derleyen: İrfan Şenlik- Elektrik Mühendisleri Odası, 1. bs--
Ankara-- EMO Yayınları, 2010
120 S., 24 cm, GY/2010/11

Eğitim--Mühendislik

Tasarım, Dizgi
Elektrik Mühendisleri Odası

EMO Teknoloji Fakülteleri Çalışma Grubu

Alkan Alkaya	(Mersin Üniversitesi)
Belgin Emre Türkay	(İstanbul Teknik Üniversitesi)
Bilal Gümüş	(Dicle Üniversitesi)
Cengiz Göltaş	(EMO Yönetim Kurulu Başkanı)
Cemil Kocatepe	(EMO Yönetim Kurulu)
Erdal Apaçık	(EMO Yönetim Kurulu)
Güven Önbilgin	(Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Halil İbrahim Okumuş	(Karadeniz Teknik Üniversitesi)
Hasan Karal	(Karadeniz Teknik Üniversitesi)
Hayati Küçük	(EMO Hukuk Müşaviri)
İrfan Şenlik	(OMÜ-Koordinatör)
Mahir Ulutaş	(EMO İzmir Şube)
Mahmut Kemal Kıymık	(Sütçü İmam Üniversitesi)
M. Timur Aydemir	(Gazi Üniversitesi)
Muammer Özdemir	(Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
Sercan Karaca	(Ondokuz Mayıs Üniversitesi)

Emek veren çalışma grubu üyelerine teşekkür ederiz.

Düzenleyen

İrfan ŞENLİK

İÇİNDEKİLER

Önsöz

Teknoloji Fakültelerinin Meslek Alanlarımızda Yaratacağı Sorunlar Çalıştayı.....	9
Çalıştay Sonuç Bildirgesi.....	69
Tabela Değişikliği İle Mühendis Yetişmez.....	77
Teknoloji Fakülteleri ve Teknoloji Mühendisliği Sorunu.....	85
2009/15546 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararları	97
2009/15612 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararları.....	99
3795 Sayılı Kanun.....	100
Teknik Öğretmenler İçin Mühendislik Programlarının Uygulama Yönetmeliği.....	103
Elektrik Mühendisleri Odası'nın Açtığı Dava Dilekçesi	107
Yazılı Basından	117

Önsöz

Üniversiteler uluslar arası düzeyde bilim üreten, projeler geliştiren, yeni teknolojiler yaratacak elemanlar yetiştirerek bilimsel ve mesleki formasyona kavuşturan bilimsel özerkliğe sahip kurumlar olması gerekirken, ülkemizde her dönem devletin ve egemen güçlerin denetimi altına alınmaya çalışılan, sistemin çıkarları doğrultusunda biçimlendirilen kurumlar olmuşlardır. Bunun sonucu olarak, son yıllarda üniversiteler, giderek artan bir biçimde sermayenin istediği yönde yapılandırılmakta ve çalışmalar yapmaya zorlanmaktadır.

Ülkeler bilim insanlarının yaptığı çalışmaların teknolojiye aktarılması ve üretime yönelik yapılan çalışmalar ile ilerlemekte, böylece gelişmişlik düzeylerini arttırabilmektedirler. Türkiye’de uzun dönemdir uygulanan ekonomik ve sosyal politikalar sonucu; yatırım, üretim ve sanayileşmeden uzaklaşılması, mühendislerin eğitim sürecini, üretim sürecindeki konumlarını, çalışma koşullarını, çalışma alanlarını, mesleki beklentilerini olumsuz yönde etkilemiştir.

Mühendislik temel olarak, güncel bilgi, formasyon temelli, evrensel yaklaşımlarla insan yaşamını iyileştirmeyi amaçlayan ve mevcut sorunların belirlenmesinden çözümlenme süreçlerine kadar araştırma, teknoloji geliştirme, bilginin ekonomik ve toplumsal yarara dönüşmesi için tasarım yeteneklerini öne çıkartan bir meslek dalıdır. Mesleğin uygulama alanı yönünden eğitimin niteliği, doğa ve kültürel çevrenin tahribi; birey ve toplum sağlığının riske girmesi gibi kamusal alana zarar verebilecek pek çok uygulamaya neden olabilmektedir. Bu nedenle mühendislik mesleği altyapı sorunları çözülmüş, çağdaş ve bilimsel niteliklere sahip kaliteli bir eğitimi zorunlu kılmaktadır

Ülkemizde mühendislik eğitimde açılan bölümler ve arttırılan kontenjanlar açısından planlama anlayışının olmamasının yanında, YÖK tarafından “Teknoloji Fakülteleri” adı altında yeni bir düzenlemeye gidiliyor olması, mühendislik disiplinlerini doğrudan etkileyerek yeni sorunlar yaratacaktır. Bu uygulama ile mühendis olmayan teknik elemanların görevleri, uygulama mühendisi adı altında yeni bir kavrama yüklenerek,

yetki ve sorumluluk açısından mühendisleştirmek yada mühendisi sadece teknoloji uygulayan bir niteliğe indirgeyerek teknisyenleştirmek amaçlanmaktadır.

Teknik Eğitim Fakültelerinin kadro ve fiziksel olanaklarıyla Teknoloji Fakültesi mühendislik bölümlerinin kurulması ile aynı üniversite bünyesinde aynı adı taşıyan mühendislik bölümlerinin oluşması durumu, Yükseköğretim Yasasına aykırılık taşıdığı gibi, nitelikli ara insan gücünü ortadan kaldırması açısından 3795 sayılı yasayla getirilen amaç ve ilkelere de aykırılık taşımaktadır. Bunun yanında, mühendislik unvan ve formasyonuna sahip olmayan öğretim üyelerinin bulunduğu Teknoloji Fakültelerinde mühendislik eğitimi verilmesi de açıklanamaz.

Yeni kurulan Teknoloji Fakültelerinde mühendislik bölümlerinin kurulması önümüzdeki süreçte mühendislik mesleğimizi, yetki ve sorumluluk alanlarımızı tam bir karmaşaya sürükleyecek ve meslek alanımızdaki istihdam sorununu artıracaktır. Bu nedenle, yükseköğretime ilişkin kararların ülke ihtiyacına yönelik ve planlama dahilinde alınması gereklidir. Daha çok işsiz mühendis yerine bilgili, iyi eğitilmiş mühendisler ile ülkemizin gelişmesine katkı sağlayacak politikalar oluşturulmalı, mühendislik eğitimi veren üniversitemizde bilimsel, bağımsız, özerk bir yapı kurulmalıdır.

Odamız tarafından 12 Haziran 2010 tarihinde gerçekleştirilen Teknoloji Fakülteleri Gerçeği Çalıştayı'nda değerli görüşleri ile bu kitabın altyapısını oluşturan tüm hocalarımıza değişik birimlerden Şube Yönetim Kurulu üyelerimize emek ve katkılarından dolayı 42.Dönem Emo Yönetim Kurulu adına teşekkür ediyoruz.

Cengiz GÖLTAŞ

Elektrik Mühendisleri Odası

Yönetim Kurulu Başkanı

Teknoloji Fakültelerinin Meslek Alanlarımızda Yaratacağı Sorunlar Çalıştayı 12 Haziran 2010 / Ankara

CENGİZ GÖLTAŞ (EMO Yönetim Kurulu Başkanı)- Sayın hocalarımız, değerli katılımcılar, sevgili arkadaşlarım; 42. Dönem EMO Yönetim Kurulu adına hepinize hoş geldiniz diyorum. Odamız adına hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Hepinizin de bildiği gibi, 2009 yılında Türkiye’de mühendislik eğitimi içerisinde yeni bir konu gündeme geldi; 13 Kasım 2009 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla, teknoloji fakülteleri kurulması için bir adım atıldı. O kararla ilgili ilk paragrafı sizlerle paylaşmak istiyorum.

“Bazı yükseköğretim kurumları bünyesinde bulunan teknik eğitim fakülteleri, mesleki eğitim fakülteleri, mesleki ve teknik eğitim fakülteleri, ticaret ve turizm eğitim fakülteleri ile endüstriyel sanatlar eğitim fakültelerinin kapatılması ve aynı yükseköğretim kurumlarına bağlı olarak yeni fakülteler kurulması hakkında” bir karar olarak gündeme geldi. Daha sonra, Bakanlar Kurulu, 24 Kasım 2009’da ikinci bir kararla kapatılan mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin, 2015–2016 öğretim yılı sonunu geçmemek üzere görevlerini ilgili mevzuata göre yürütmeye devam edeceklerini kararlaştırmıştır.

Biz, Bakanlar Kurulunun 2009 yılı içerisindeki her iki kararıyla ilgili olarak yapılan yeni düzenlemeyi Elektrik Mühendisleri Odası açısından ve genel olarak bütün mühendislik alanlarını ilgilendirdiği için Türk Mühendis Mimar Odaları Birliği açısından aktif bir şekilde yorumlayıp müdahalede bulunamadık. Bunda TMMOB' ye bağlı odaların genel kurul süreçlerine girmesinin de etkisi oldu. Bu konuda TMMOB ve Odamızın birkaç basın açıklaması dışında çok etkili bir tavır geliştirilemedi.

Ancak 26 Nisanda yapılan Genel Kurulumuzun ardından, değerli hocalarımızın da bu konudaki bize yaptıkları uyarıları da dikkate alarak, 4 Mayıs 2010 tarihinde Yükseköğretim Kuruluna ve Milli Eğitim Bakanlığına Odamızın görüşlerini içeren bir yazı gönderdik ve bununla ilgili bir rapor hazırladık. Bu raporun hazırlanmasında, başta Yönetim Kurulu yedek üyesi İrfan Şenlik hocamızın koordinatörlüğünde, hepinizin önemli katkıları oldu. Ardından da 5 Mayıs 2010'da konuyu tüm kamuoyuna taşımak ve görüşlerimizi ifade etmek üzere bir basın açıklaması yaptık.

Elbetti ki çeşitli üniversitelere bağlı mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin 21 tane teknoloji fakültesine dönüştürülmesiyle ilgili yaptığımız basın açıklamalarının, Milli Eğitim Bakanlığı ve YÖK'e yazdığımız yazıların yeterli olmadığı görüşündeyiz. Yönetim Kurulu olarak, bu konuyu kendi platformumuzda değerli hocalarımızla ve odamız içerisinde aktif görevler üstlenmiş bilim insanlarıyla enine boyuna, bütün boyutlarıyla tartışmak, farklı görüşlerimiz varsa bunların neler olduğunu açığa çıkartarak değerlendirmek gerektiğini düşünüyoruz. Bu amaçla toplantıyı Yönetim Kurulu Yedek Üyemiz İrfan Şenlik'in koordinatörlüğünde, Muammer Özdemir, Sercan Karaca, Hasan Karal, Halil İbrahim Okumuş, Alkan Alkaya, Mehmet Kurban, Ahmet Yazıcı, Sarp Ertürk, Şebnem Seçkin Uğurlu, Hacer Şekerci, Ersen Yılmaz, Umut Çelik, Mahmut Kemal Kıymık, Belgin

Emre Türkay, Güven Önbilgin, M. Timur Aydemir, Orhan Örucü, Musa Çeçen, Mahir Ulutaş ve Bilal Gümüş den oluşan, yönetim kurullarımızda, merkez eğitim komisyonlarında görev yapan akademisyen ve üye arkadaşlarımızla düzenledik.

Konuyla ilgili olarak çok hızlı hareket etme noktasında kendimizi sorumlu hissediyoruz. Bizim açımızdan konunun bütün boyutlarıyla tartışılması, Oda politikasının daha da netleştirilmesi gerekiyor; ancak diğer taraftan da konuyla ilgili süreç hızlı bir biçimde geliyor. Birkaç gün önce internet’ de: “Afyon Kocatepe, Fırat, Gazi, Karabük, Marmara, Sakarya ve Süleyman Demirel üniversitelerinin bünyesinde yeni kurulan teknoloji fakültelerinin mühendislik bölümlerine 2010 ÖSYS ile öğrenci alınacaktır” biçiminde yer aldı.

Değerli katılımcılar; Çalıştayı yönetmek üzere Sayın Güven Önbilgin ve Yönetim Kurulumuzdan İrfan Şenlik hocalarımızı kürsüye davet ediyorum. Burada özgür, rahat bir çalışma ortamı içerisinde bütün görüşlerimizi paylaşıp, güzel sonuçlarla çıkacağımızı düşünüyorum. Bu konuda oda olarak gerekirse yeni görevler üsleneceğiz ve gelişmeleri birlikte paylaşacağız.

Yönetim kurulu olarak çalışmalarınızı dikkatle izleyeceğiz. Hepinize tekrar hoş geldiniz ve iyi çalışmalar diliyorum.

İRFAN ŞENLİK (Çalıştay Koordinatörü)- Arkadaşlar merhaba. Hepinizin bildiği gibi, teknik eğitim fakültesi mezunları, uzun bir süredir istihdam sorunlarını gerekçe göstererek, mühendislerin yetki ve sorumluluk alanına girmek için mücadele ediyorlar. Teknoloji fakülteleri bu konuda gelinen son nokta olup, Kasım 2009 Bakanlar Kurulu kararlarıyla, meslek alanlarımızı ilgilendiren 21 teknoloji fakültesi kurulmuştur. Uzun bir süredir teknoloji fakültelerinin Yüksek Öğretim Kurumundaki yapılandırma

çalışmalarına karşılık, Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliğinin ve bağlı odaların konuya duyarsız kalışları anlaşılır gibi değildir.

Elektrik Mühendisleri Odası Genel Kurulu sonrasında, Oda Başkanımız Cengiz Göldaş'ın isteğiyle, gündeme getirmesiyle, ekleriyle birlikte yaklaşık olarak 35 sayfa tutan bir rapor oluşturduk. Bu raporu büyük katkı koyan hocam Prof. Dr. Güven Önbilgin'e ve görüşlerini ileten akademisyen arkadaşlarıma teşekkür ederim. Ancak, bu rapor, benim de tam olarak bilemediğim nedenlerle kamuoyuna açıklanmadı. Bence önemli eksiklikleri olmasına rağmen, Odamızca, YÖK ve Milli Eğitim Bakanlığına gönderilen ve kamuoyuyla paylaşılan yazılardan sonra konuyu yeniden görüşmek ve tekrar değerlendirme yapabilmek amacıyla TMMOB Genel Kurulu sürecinde bir çalıştay yapılması gerektiği gündeme geldi. EMO Merkez Yönetim Kurulunun aldığı kararla bu çalıştayın yapılmasına karar verildi.

Konunun her şeyden önce akademik olması nedeniyle, EMO Merkez Yönetim Kurulunda bulunan ve Merkez komisyonlarında bulunan akademisyen arkadaşlarla bu çalışmayı yapmanın daha doğru olacağını düşündük. Bunun dışında, çalışma sürecine katkı koyan birkaç akademisyen arkadaşı ve Merkez komisyonlarında bulunan birkaç arkadaşı daha bu çalışmaya davet ettik. Oda şubelerimizin yönetim kurullarında 13 asıl yönetim kurulu üyesi ve 9 da yedek yönetim kurulu üyesi olarak 22 akademisyen arkadaşımız var.

Burada ilginç olan ve bence örgüt açısından sorgulanması gereken bir durum, iki büyük şubemiz olan Ankara ve İstanbul'un asıl ve yedek yönetim kurullarında hiçbir akademisyenin bulunmaması.

Toplantının bundan sonraki sürecinin yönlenmesi açısından, birkaç gün önce elimize geçen Yükseköğretim Kurulunun Ocak 2010

da teknoloji fakültelerinin kurulduğu üniversite yöneticilerine yaptığı “Teknoloji Fakültelerinin Yapılandırması” sunumunu incelemekte yarar görüyorum.

Bu sunuma geçmeden önce sözü hocam Güven Önbilgin 'e bırakıyorum.

Prof. Dr. GÜVEN ÖNBİLGİN (Ondokuz Mayıs Üniversitesi)
- Arkadaşlar; bu konu iki yandan gelmekte. Elbette ki elektrik mühendisliği unvanının akademik düzeyinin korunması, elektrik mühendisliği iş alanının düzenlenmesi gibi nedenler olabilir. Fakat bir başka neden daha var; bütün bunlar bir toplu yalan üzerine kurulmuş durumda.

Hükümet, kalkıp da, “Ben, teknoloji fakülteleri kuracağım, bunların içinden de teknologlar yetiştireceğim” deseydi; “Buyurun kardeşim, yapın” denebilirdi. Bu durumda, proje sorumlusu mühendis, şantiyeyi bekleyen teknolog olabilirdi. Ama olay böyle değil. Bildiğiniz gibi eskiden beri teknik eğitim fakültesi mezunlarının bir sorunu var: Mühendislik unvanı kullanabilmek.

Burada gerekçe olarak belli bir süre önce, Samsun'da yapılan Eğitim Sempozyumuna dayanır. O Sempozyumda ben bir konuşma yapmıştım ve arkadaşlar benim söylediklerimin mümkün olamayacağını belirtmişlerdi . Gerekçe olarak: Birinci, mevcut olan teknik eğitim fakültesi mezunlarının girebileceği kadar öğretmenlik yok. İkincisi, teknik eğitim fakültesi mezunlarının dünyada eşdeğeri, mobilitesini sağlayacak bir şey yok. Üçüncüsü, teknik eğitim fakültesi mezunlarının, mühendis gibi, devlet memurluğunda teknik hizmetler sınıfına girebilmek için sınava girmeleri gerekiyor. Dördüncüsü, teknik eğitim fakültesi mezunlarının teknik hizmetlerde yetkileri yok. Bunun gibi sıralamalı bir sürü şey söylendi. Aslında bunların hepsi yalan ve işin kötüsü bu. Yani bu işin içinde bir yalanı

doğrulamanız da gerekiyor.

Birincisi, teknik eğitim fakültelerinin mezunlarına öğretmen olarak iş olmadığı meselesi, işin olmayışından değil, işe önem verilmeyişinden kaynaklı. Çünkü Milli Eğitim Şûrası kararıyla, Türkiye'nin yüzde 35 olan teknik, mesleki eğitim kapasitesinin yüzde 70'e çıkarılması gerekiyor. Yani mesleki okullardaki öğrencilerin sayısının bir kat artması gerekiyor, düz lise oranının azalması gerekiyor. Bu bir karar, Şûra kararı. Hatta 2013 yılına kadar yüzde 50'ye çıkma kararı var. Bu çıkmadı.

Teknik liselerde atölye dersleri falan kaldırıldı, haftada iki gün resmi eğitime geçildi, norm kadrolar düşürüldü. Bunu da Milli Eğitim Bakanlığı yaptı. Ama bu teknik eğitim fakülteleri mezunları hiç bunlara itiraz etmedi. Ondan sonra denildi ki, "Normal düz liselerdeki öğretmenlerin yükü 20 saat; teknik eğitim fakültelerindeki hocalara 40 saat ders yükü yüklendi, yani öğretmen sayısı yarıya indirildi."

Yani öğretmen sayısına gereksinimin azalması iki nedenle oldu. Bir, Milli Eğitim Bakanlığının teknik eğitimi iyice etkisizleştirmeye çalışmasından oldu. İki, 3 tane olan teknik eğitim fakültesi sayısı 22'ye çıkarıldı. 22'ye çıkarılmasının nedeni de, katsayı nedeniyle, endüstri meslek lisesi mezunlarının 4 yıllık öğrenime geçmesi için yeni alanlar oluşturulmasıydı. Bu nedenle artırıldı.

Birinci yalan bu; yer var. Kaldı ki, "mesleki ve teknik eğitim" sözcüğü İngilizceden çevirmedi. Dünyanın her yerinde "carrier and vocational education teachers" diye yetiştirilen öğretmenler vardır. Hani "dünyada dengi yok" deniyor ya; vardır. Technical teacher diye de eğitim vardır. Amerikan üniversitelerinde bölümleri vardır, İngiliz üniversitelerinde bölümleri vardır. En güzeli, komşumuz Yunanistan'da özel olarak enstitüler vardır; bizim teknik eğitim

fakülteleri gibi, 20 tane var. Nüfusumuza oranlarsanız, teknik öğretmen yetiştiren 20 tane fakülte var ve bunları çalıştırıyorlar.

Hatta teknik liselerden... Hani, “Endüstri meslek lisesi, memleket meselesi” deniyor ya, şimdi onun önünü kesiyoruz ve görünüşe göre hocasını mühendis yapıyoruz. Ondan sonra, liselere teknoloji dersleri konuldu ve bu teknoloji derslerine fizik-matematik öğretmenlerinin girmesini kabul ediyoruz. Halbuki K12 denilen teknoloji derslerine dünyanın her yerinde teknoloji öğretmenleri girer. Yani “Mezunlara pazar yok” lafı büyük bir yalan ve bu yalan birçok yerden desteklenerek ortaya konuyor. Bu arada ülkenin teknik eğitimi, düz lise eğitimi ve teknoloji eğitimi toptan baltalanıyor.

İkinci olarak, uluslararası eşdeğerlikleri vardır; fakat istenen şeyin uluslararası eşdeğerliliği yoktur.

Üçüncü tanım, teknik öğretmenler, teknik hizmetler sınıfındadır. Personel Kanunu 36/a Maddesine göre teknik hizmetler sınıfı yazılıdır; mühendis, yüksek mühendis, mimar, yüksek mimar, jeolog vesaire. Teknik öğretmenler de, teknik öğretmen olup da öğretmenlik mesleğinde çalışmayanlar diye teknik hizmetler sınıfından sayılırlar ve bunların hepsi devlet hizmetine bir derece yukarıdan başlarlar, teknik hizmetler ödeneği alırlar. Yani o da büyük bir yalan.

Teknik öğretmenlerin proje çizemeyeceği gibi bir şey de Fen Adamları Kanunu ve yönetmeliği ile yalanlanır. Serbest çalışan elektrik mühendisleri çok iyi bilirler; 125 KW kadar projeleri teknik öğretmenler fen adamı olarak sayıldıklarından çizebilmekte ve yapabilmektedirler.

Son olarak, en büyük yalanlardan birisi de şu: Bu raporu hazırlayan, yurtdışından Amerika'dan örnek verdiler. Orada

engineering technology faculty adını, yani mühendislik teknolojisi fakültesi adını teknoloji fakültesi olarak değiştirdiler ve “engineering technologist denilen unvanını da teknoloji mühendisi olarak değiştirip YÖK’e verdiler. YÖK, bu raporu kabul etti, strateji belgesine, “Uygulamalı Bilimler Fakültesi” diye koydu. Daha sonra Bakanlar Kurulunda, “Teknoloji Fakültesi” adıyla kuruldu.

Yani büyük bir yalanın, büyük bir sosyal yanlışın temelindeyiz. Bizim mesleğimizin dışında da bir yanlış var, büyük bir yanlış.

İkincisine gelince; bu teknoloji fakültelerinin kurulduğunu varsayalım. “Unvanları ne olacak, statüleri ne olacak?” denilince; İrfan hocanın dediği gibi, bizim bildirimizde yer almayan çok önemli bir şey var: Dünyada mesleklerin mobilitesi için Washington Antlaşması, Sidney Antlaşması, Dublin Antlaşması ve Bologna Antlaşması gibi dört tane antlaşma var. Bunlardan birisi sadece mühendislik eğitimi ve mühendislik unvanı veren kuruluşların mezunlarının hareketliliğidir ve karşılıklı denkliklerinin tanınmasıdır. Sidney Antlaşması dediğimiz, teknologların, mühendislik teknolojistlerinin tanınmasıdır. Yani dünya, açıkça, mühendis ile teknoloğu ayrı tutmuştur. Üçüncüsü de teknisyenlerindir. Bu arada meslek yüksekokulu mezunları ne olacak, o belli değil. Onların, o garibanların uluslararası eşdeğerlilikleri yok. Onlar tekniker olarak duruyor.

Ayrıca, “Avrupa Birliğine gireceğiz” diye deyip duruyoruz. Buna göre, Avrupa Birliğinin de direktifi var; “kurulması düşünülen bu teknoloji fakültelerinden mezun olanlar mühendislik teknolojisti diye anılırlar ve o yetkilere sahiptirler”. Avrupa Birliğinin numarasını unuttum, ama böyle bir direktifi var. Bütün dünyada da böyle uygulanıyor.

Bu konuda Amerika’da büyük bir dağınıklık var, ama genellikle mühendis olmayan da çalışıyor, olan da çalışıyor. Amerika’da yönetmelik pek yok. İngiltere’de var, “incorporated engineer” diye. Yani buradan mezun olanlar nasıl ki “charter engineer, professional engineer” oluyor, yani yetkin mühendis oluyorsa, bu türlü yerlerden mezun olanlar da yetki aldığı zaman “incorporated engineer” olabiliyorlar.

Incorporated, iliştilmiş, eklenmiş mühendis demek; yani sonradan eklenmiş mühendis demek. Biz, o ismi koysak, ortalık yıkılır. İliştilmiş mühendis, iliştilmiş elektrik mühendisi falan koyamayız, ama İngiltere’de fark belirtmek için konuluyor. Dünyada denklik konacaksa, bunlar mühendis unvanı alamazlar.

Akreditasyonlara gidiyorsunuz; ABET, Amerika’nın en büyük akreditasyon kuruluşu, kesinlikle, mühendislik teknolojisi bölümlerinin akreditasyon gereksinimlerini ayrı tutuyor, mühendisliği ayrı tutuyor. Örneğin, bu tür fakültelerde elektromanyetik teori okutulmuyor, karmaşık işlevler okutulmuyor, bazılarında diferansiyel denklemler okutulmuyor.

Aslında bizim iki şeye bakmamız lazım. Meslek alanımızda, mesela diyelim ki, Elektrik Mühendisleri Odası olarak teknoloji mühendisi olmasın, teknolog olsun diyelim ne yapacağız, ne gibi bir yetki bölüşümünü kabul edeceğiz? “Artık teknik öğretmenler değil, Fen Adamları Yasası değişsin, teknolog olsunlar” dersek bu iş çözülür. “Mezunlar teknolog olsun” dersek çözülür. Fakat bir sorun var, o da Türkiye’nin yapısı. Ne yazık ki, bizim mühendis diye mezun olan arkadaşlarımızın yüzde 70’i, yüzde 80’i bu teknolog denilen işlerde çalışıyor. Amerika için çok önemli, İngiltere için çok önemli bu. Onlar, “Mühendis araştırma-geliştirme yapsın, tasarım yapsın, öbürü de onun yaptıklarını uygulasın” diyebiliyorlar. Ama biz de zaten başkalarının yaptıklarını uygulayan yüzde 70, yüzde

80'lik bir mühendis unvanlı kitle var. Bir kere, istihdam sorununda önemli bir durum ve bunu akademisyenlerin değil, özellikle iş sahasının çözmesi gerekiyor. Şu an da düğme basarak çalışan, bilgisayar düğmesine basarak çalışan bir sürü mühendisimiz var. Türkiye açısından birinci olay bu.

İkinci olay da şu: Bunlar nasıl örgütlenecek, nasıl bir çalışma yapılacaktır, bu fakültelerin kurulmasının karşısında biz ne yapacağız? Örneğin, bildirimizde, "Tabela değiştirmekle mühendislik fakültesi olmaz" denildi. Tabela konusunu hiç açmamamızda yarar vardı. Çünkü elektrik-elektronik mühendisliği tabelası olan bir sürü üniversitemiz var, ama içinde hiçbir şey yok. Ancak, gidin Marmara Üniversitesinin ya da Gazi Üniversitesinin teknik eğitim fakültelerinin laboratuvarlarına bakın. Burada önemli olan 1980'den beri üç kere, "Teknik eğitimi güçlendirme projelerinde öğrencilere yeni teknolojiyi öğreteceğiz" diye en yeni teknolojilerle, laboratuvarlarla donatıldılar bu fakülteler. Bizim mühendislik fakültelerinden çok daha iyi donatılmış durumda fakülteler var şu anda, teknik donanım olarak, laboratuvar olarak.

Üçüncü, mezunları yurtdışına gittiler ve mühendislik fakültelerinde doktoralar yaptılar. O öğretim üyesi olan arkadaşlar bizim mühendislik kongrelerinde bildiriler sundular. Biraz da açıklamamız var. Türkiye'de birçok elektrik-elektronik mühendisliğinin öğretim üyeleri teknik eğitim mezunu ve doktoralıdır. Yani bunu çok iyi düşünmemiz gerekiyor; bizim sıkıntımız bu. Dahası, bizim bir sürü bölümümüz de bölüm değil. O zaman biz kendimizi de çeki düzen vermek zorundayız. YÖK'e demeliyiz ki, "Yok arkadaşım, bu elektrik-elektronik bölümlerini kapat, şunları kapat." Vatandaş istiyormuş da, falan da filan; bunlar bir şey değil.

Dördüncü bir şey daha, benim gördüğüm... Tartışmaya açabilmek için bunların hepsini bir arada söylemek zorunda hissettim kendimi. Uydurma bölümlerimiz var dedik. Tabelalı bölümlerimiz YÖK'te daha çok, onu size söyleyeyim. İkincisi, biz buna karşı çıkarken, vakıf üniversitelerinin hiçbir şey düşünmeden, keyfi olarak elektrik-elektronik bölümlerini açmalarına da bir şey demedik. Onlar şakır şakır açtılar, mezunları üyelerimiz, hep beraber çalışıyoruz. İstatistiği gördüm; 8 bini devlet üniversitelerinde, 3 bini vakıf üniversitelerinden mezun. Vakıf üniversitelerine girişin nasıl olduğunu biliyoruz, kim ne derse desin. Tabii ki orada okuyan arkadaşların suçu değil, ama sistemin suçu. Bir sorunumuz da oradan gelecek. Bununla ilgilenirken onunla da ilgilenmek zorundayız EMO olarak. Bu da haksız bir rekabettir ve iş alanının nasıl doldurulduğu konusu tartışılan bir konudur.

Ben, Elektrik Mühendisleri Odasından şunu rica ediyorum: Özellikle bu uluslararası denklik antlaşmalarına ve Avrupa Birliği unvanlarına ağırlık verilmesini istiyorum. Avrupa Birliği unvanları çok önemli; çünkü biz, Avrupa Birliği ile müzakere yürütüyoruz. Hiç olmazsa, kendimizi savunurken gerçek, sağlam şeylerle bütün konuyu ortaya koyalım. Toptan bir yalan balonu üzerine kurulmuş bir sistem. Bu sistem kuranlara da yaramayacak, göreceksiniz.

İRFAN ŞENLİK (Çalıştay Koordinatörü)- Arkadaşlar; teknoloji fakültelerinin yapılandırılmasıyla ilgili resmi olarak iki tane Bakanlar Kurulu kararı ve bunun dışında, bildiğiniz gibi, YÖK'te yürütülen çalışmalarla ilgili basına, kamuoyuna yansıyan birtakım bilgiler var.

Bundan birkaç gün önce bir şekilde edindiğimiz YÖK de teknoloji fakültelerinin kurulduğu üniversitelerdeki yöneticilere yönelik olarak ocak ayında yapılan bir tanıtım sunumu var. Bilgilendirilmeniz ve bundan sonraki süreçte bu toplantının yönlendirilmesi açısından isterseniz bu sunumu bir gözden geçirelim. Çok ilginç noktalar var.

Teknoloji Fakültelerinin Yapılandırılması Vizyon

Güçlü bir mesleki ve teknik eğitim sistemine sahip olmaktır.

Misyon

Mesleki teknik ortaöğretime güçlü eğiticiler yetiştirmek ve endüstrinin ihtiyaç duyduğu yüksek nitelikte insan gücü yetiştirmeye hizmet etmek. Bunun için mesleki teknik ortaöğretime vasıflı öğretmen yetiştirmek ve endüstrinin ihtiyaç duyduğu uygulama becerisi yüksek uygulama mühendisler yetiştirmek.

1. Yapılandırma İlkeleri

1. Ana İlke

Ana ilkemiz, mesleki teknik eğitimi güçlendirmek, teşvik etmek ve geliştirmektir. İçinde yaşadığımız dönemde, Dünyanın gelişmiş ülkeleri; bilgi-tabanlı ekonomi ve bilgi-tabanlı toplum adı verilen bir dönem yaşamaktadırlar. Gelişmekte olan ülkeler de bu yolda ilerlemektedirler. Bilgi tabanlı-ekonominin temel dayanağı, bilim ve teknoloji alanında yetişmiş, özellikle mesleki teknik alanda yetişmiş, nitelikli insan gücüdür.

Kapatılan daha doğrusu, en geç 2015/16 eğitim-öğretim yılında kapanacak olan, Teknik Eğitim Fakülteleri, kurulduğundan beri kendisinden beklenen çok önemli fonksiyonları gerçekleştirmişlerdir.

Toplumsal kurumlar başlangıçta, kendilerinden beklenen fonksiyonu başarıyla yerine getirdikleri halde, şartların değişmesiyle, zaman içinde kendisi sorun haline gelebilmektedirler. Söz konusu toplumsal kurumların, varlık sebebi olan sorunları çözüme kavuşturduktan veya sorun kılık değiştirdikten sonra, kaçınılmaz olarak, değişen şartlara göre değişmek zorunda olduklarını ya da

ortadan kalktıklarını biliyoruz.

2. İlkeler

(a) Teknoloji fakültelerinin kurulması; teknik eğitim fakülteleri, teknoloji fakültelerine dönüştürülmüştür şeklinde anlaşılmalıdır. Ancak teknoloji fakültesi; kapatılan teknik eğitim fakültesinin fonksiyonunu da kapsamalıdır. Teknoloji fakülteleri, teknik eğitim fakültelerinin fonksiyonlarını çok daha ileri düzeyde yerine getirmeli, ortaya çıkan sorunlara çözüm getirmeli ve teknik eğitim sistemimize yeni bir boyut katmalıdır ki yapılan düzenleme anlamlı olsun.

(b) Teknoloji fakültelerinde alan eğitimi ile formasyon eğitimi birbirinden ayrılarak, hem ülkenin ihtiyaç duyduğu yüksek nitelikli teknik eleman yetiştirme fonksiyonu ve hem de mesleki teknik ortaöğretime daha nitelikli öğretmen yetiştirme fonksiyonu birlikte gerçekleştirilmelidir.

(c) Yalnız alan eğitimi alan teknoloji fakültesi mezunları unvan söz konusu olduğunda “Uygulama Mühendisi” olacaktır. Teknoloji fakültesi öğrencileri veya mezunları, alan eğitimine ek olarak formasyon eğitimi de alırlarsa, mesleki teknik ortaöğretime öğretmen de olabileceklerdir.

(d) Mesleki teknik ortaöğretime öğretmen olma yönünden; formasyon eğitimi de almış olan bir teknoloji fakültesi mezununun sahip olduğu toplam öğrenme çıktıları, teknik eğitim fakültesi programlarının sağladığı öğrenme çıktılarından daha ileri düzeyde olacak tarzda düzenlenecektir.

(e) Kurulan teknoloji fakültelerinin mezunları, teknik eğitim fakültesi mezunlarının yaşadığı sorunları yaşamamalıdır.

(f) Teknoloji fakülteleri ve programları; müfredat, öğretim kadrosu ve öğrenci profili olarak, mezunlarının “Uygulama

Mühendisi” unvanını iktisap edecekleri tarzda düzenlenecektir.

(g) Teknoloji fakültesi bünyesinde açılacak mühendislik bölümlerinin müfredatı, mühendislik fakülteleri bünyesindeki mühendislik bölümleri müfredatına eşdeğer düzeyde olması koşulu göz önünde tutularak belirlenecektir. Teknoloji fakültesi mühendislik bölümleri, yani “Uygulama Mühendisinin” öğrenim çıktıları mühendislerle eşdeğer düzeyde olacaktır. Dolayısıyla, görev, yetki ve sorumluluk bakımından mühendislik fakültesi mezunu “Mühendis” ile teknoloji fakültesi mezunu “Uygulama Mühendisi” unvanı arasında hiçbir fark söz konusu olmayacaktır.

(h) Kurumları gelenekler yaşatır. Sağlam geleneklerin oluşması için başlangıçta ölçü ve ölçütlerin doğru konulması ve konulan ölçütlerin özenle uygulanması, daha sonra tereddüt ve tartışmaların yaşanmaması bakımında son derece önemlidir.

3. Amaç

Teknoloji Fakülteleri, iki amacı paralel olarak gerçekleştirmek üzere kurulmuştur.

Birincisi, mesleki teknik ortaöğretime öğretmen yetiştirmek. Teknoloji Fakültesi mezunları formasyon eğitimi almak kaydıyla, mesleki teknik ortaöğretimde öğretmen olabileceklerdir.

İkincisi, beceri niteliği yüksek (uygulama mühendisi) yetiştirmek.

4. Yapılanma

Teknoloji Fakültesi bünyesinde, öncelikle, mühendislik bölümleri/programları açılacaktır. Ancak, iş dünyasının ihtiyaçlarına ve taleplerine mühendislik teknolojisi bölümleri de açılabilir.

4.1 (Uygulama) Mühendisli(k)/ği Bölümleri

(a) Teknoloji fakültesi bünyesinde, öncelikle, mühendislik bölümleri/programları açılacaktır.

(b) Bu programların mezunları için unvan söz konusu olduğunda "...Uygulama Mühendisi" şeklinde adlandırılacaktır.

(c) Teknoloji fakültesi mühendislik bölümleri mezunlarının, lisansüstü (Y.Lisans+Doktora) eğitimleri mühendislikte olduğu gibidir.

4.2 Mühendislik Teknolojisi Bölümleri

(a) Ayrıca, sanayi talebine göre mühendislik teknolojisi (engineering technology) gibi programlar da açılabilir.

(b) Mühendislik teknolojisi mezunları için unvan söz konusu olduğunda, "teknolojist" olarak adlandırılacaktır.

(c) Teknolojistlerin görev, yetki ve sorumluluklarının belirlendiği mevzuat düzenlemesi yapılacaktır.

5. Öğrenci Kabulü

Teknoloji Fakültesi (TF) mühendislik programlarına yeni ÖSS sistemindeki MF puanı (2009-ÖSS'de SAY-2 puanı) ile öğrenci kabul edilecektir. Mühendislik teknolojisi programlarına, YGS puanı ile öğrenci kabul edilecektir. Teknoloji fakültesinin bölümleri/programları ile aynı alandaki mesleki teknik ortaöğretim programları belirlenecektir. Bu belirlemeye göre, mesleki teknik ortaöğretim mezunları, teknoloji fakültelerinin aynı alandaki programlarını tercihleri halinde ek puan ile gireceklerdir.

6. Müfredat

(a) Eğitim-öğretim süresi, mühendislik (engineering) ve mühendislik teknolojisi (engineering technology) programlarında 4

yıl veya 8 yarıyıl dır.

(b) Eğitim-öğretim süresinde öğrenci, toplam en az 240 AKTS (ECTS) elde etmelidir.

(c) Mühendislik ve mühendislik teknolojisi programlarında bir öğrenci; bir yarıyıl + yaz döneminde 72 iş günü İşyeri Eğitimi (İE) alacaktır. Örneğin, 7. yarıyılda işyeri eğitimi görecektir. Dolayısıyla TF öğrencileri, 8 yarıyıllık eğitim-öğretim süresinin 7 yarıyılını fakültede, 1 yarıyılını işyerinde geçireceklerdir. Ayrıca yaz dönemlerinde de, 72 iş günü işyeri eğitimi görecektir.

(d) Açılacak mühendislik bölümlerinde, çeşitli branşlarda uzmanlaşmayı sağlamak amacıyla, İE öncesindeki döneme, örneğin 6. yarıyıla branş alanıyla bağlantılı seçmeli dersler konulacaktır. Örneğin Makina Mühendisliği bölümünde bulunan bir öğrenci; döküm, kalıpcılık, kaynak vb. branşlardan birinde uzmanlaşmak isterse, uzmanlaşmak istediği branşta seçmeli dersler alabilir. Ya da bu branşlar birleştirilerek, "İmalat Uygulama Mühendisliği" şeklinde bir bölüm açılabilir.

(e) İşyeri eğitimi ve bitirme projesi öğrencinin seçtiği Branş/ Program göz önüne alınarak düzenlenecektir.

7. Yatay ve Dikey Geçişler

Teknoloji fakültesinin mühendislik bölümleri kendi aralarında yatay geçişler yapılabileceği gibi, mühendislik fakültelerinin mühendislik bölümleri arasında da yatay geçişler yapılabilir.

Teknoloji Fakültesi bünyesinde mühendislik teknolojisi kurulduğunda ve öğrencileri, belirli bir başarıyı gösterdikleri takdirde, uygulama mühendisliği bölümüne geçiş hakkı sağlanmalıdır. Örneğin, 2. yılın sonunda, not ortalaması ve bazı derslerden başarı düzeyleri kriter alınarak mühendislik bölümlerine geçiş hakkı

verilmelidir. Bu düzenleme, başlangıçta (uygulama) mühendisli(k)ği bölümüne girememiş başarılı öğrencilere bir imkan açacaktır. Ayrıca, mühendislik teknolojisi programlarını da teşvik edecektir. Ortaöğretimde, gördükleri müfredat dolayısıyla, bazı mesleki teknik ortaöğretim öğrencileri, MF puanı ile öğrenci kabul eden (uygulama mühendislik)ğine girememiş, fakat YGS puanı ile mühendislik teknolojisi programlarına girebilmişlerse, bu öğrencilere bir imkan sağlanmış olacaktır. Dolayısıyla bu uygulama, bütün mesleki teknik orta öğretim okulları için teşvik edici olacak, mesleki teknik ortaöğretimin öğrenci profilinde iyileşmelere yol açacaktır.

8. Mesleki Teknik Ortaöğretime Öğretmen Yetiştirilmesi

Teknoloji fakültesi mezunları, formasyon eğitimi aldıkları takdirde, mesleki teknik ortaöğretime öğretmen olabileceklerdir.

Benzer şekilde, mühendislik fakültelerinin mühendislik bölümleri, belirli bir tecrübeye sahip oldukları ve formasyon eğitimi aldıkları takdirde onlar da mesleki teknik ortaöğretime öğretmen olabileceklerdir.

Mesleki teknik ortaöğretime öğretmen yetiştirilmesine dair bir yönetmelik YÖK tarafından hazırlanacaktır.

9. Teknoloji Fakültesi Bölümlerinin Eğitim-Öğretime Başlaması

1. Teknoloji fakültesinin mühendislik bölümlerinde eğitim-öğretimin başlaması için uygulanacak ölçütler, mühendislik fakültesi bölümleri için uygulanan ölçütler olacaktır.

2. Öteden beri dile getirilen kimi önyargılar nedeniyle, teknoloji fakültesi mühendislik bölümlerinin mezunları konusunda herhangi bir tereddüde yol açmamak ve iyi bir imaj oluşturmak

için, özellikle öğretim üyesi kadrosunun nitelik ve profiline özen gösterilmelidir.

3. Önce teknoloji fakültesinin bölüm ve anabilim dalları kurulacaktır. Bölümlerin bünyesinde çeşitli anabilim dalları kurulabileceği gibi, bölüm adını taşıyan bir tek anabilim dalı da kurulabilir.

4. Öncelikle, 2010/2011 eğitim-öğretim yılında eğitime başlayacak bölümlere; belirlenen akademik ve mesleki ölçütleri karşılayacak nitelikte ve sayıda öğretim üyesi atanacaktır.

5. Yükseköğretim Kurulu tarafından eğitim-öğretime başlaması kabul edilen programlar için üniversiteler tarafından kontenjan talepleri YÖK'e bildirilecektir. Kontenjan taleplerinin YÖK'e iletilmesi için nihai tarih 20 Mart 2010 dur.

6. Teknoloji fakültesinin eğitim-öğretime başlaması için YÖK'e sunulan bölüm önerilerinde İşyeri eğitimin gerçekleştirilebileceğine dair doküman da eklenecektir.

Arkadaşlar; sunum bu kadar. İsteyen arkadaşlara sunumu verebilirim.

GÜVEN ÖNBİLGİN (OMÜ)- Arkadaşlar; Niğde ve yöresinin, benim memleketimin, “Hem oğlan olsun, hem tosun olsun” diye bir lafı var. Bu, öyle olmuş. Ama böyle diyenlere de, “Alan da kaçan mı?” derler. Bu da öyle bir cevap istiyor, kusura bakmayın.

Bakın, dikkat edin, mesleki-teknik eğitimden çıkanların şansını bir tek yerde görüyor; mühendislik teknolojisi. “Ama ileride yaparız, teşvik ederiz” diyor. “Asıl mühendislik açacağız” diyor.

Bir de teknik eğitimin formasyon dersleri şu anda teknik öğretilmekte öyle normal eğitim fakültesinin formasyon dersleri değil. Teknik eğitimde, motor sarımı öğretimi falan gibi dersler var. Onları ayrıca nasıl verecekler, bilmiyorum. Zaten onları verebilirler; ama bu, fecaat bir sunum. Aynı müfredat olacak, bir yarıyıl eksik okuyacaklar, hem şu olacak, hem bu olacak... Bilmiyorum, bana pek olabilir gelmedi. Aslında dün kontenjanlar belli olmuş, ama elimize geçmedi.

Afyon, Fırat, Gazi, Karabük, Marmara, Sakarya, Süleyman Demirel öğrenci alacak sanırım. Teknoloji fakültelerinin öğretim üyesi kadrosu, mühendislik fakültelerinden ve teknik eğitim fakülteleri bünyesinde bulunan mühendis orijinli öğretim üyelerinden oluşacak sanırım. Gazi de teknoloji fakültesinde mühendis orijinli tek öğretim üyesi var bu nedenle mühendislik fakültesinden oraya görevlendirme yapılacaklar .

Evet, görüş bildirmek isteyen arkadaşlar var mı? Artık teker teker herkesin görüşünü alalım. Buyurun Kemal hocam.

MAHMUT KEMAL KIYMIK (Sütçü İmam Üniversitesi)- Ben de bu konuda, sizlerin görüşlerine benzer de olsa, bir şeyler hazırladım.

Bu konuyu güzelce özetlediniz. Belirttiğiniz konuların hepsine katılıyorum. Ben şunu görüyorum: Biz bazı konularda geç kalmışız. Çünkü gerek Bakanlar Kurulunda, gerekse de YÖK'te görüşülürken, bilmiyorum, EMO veya TMMOB'den bir görüş istendi mi? İstenmedi, değil mi?

Tabii, teknik eğitim fakültelerinde daha önceden gelen bir sıkıntı var, mezunların sıkıntısı. Bunların sıkıntılarının sebeplerini Güven bey güzel bir biçimde açıkladı. Mesleki eğitimin çökertilmesi,

öğretmenlerin ders yükünün artırılması... Dediğiniz gibi, bir öğretmenin 40 saat ders yükü olursa tabii ki orada bir öğretmen açığı olmaz. Üç tane öğretmenle olayı götürebilirsiniz.

Benim görüşüm şöyle: Şu anda teknik eğitim fakülteleri 30 bine yakın öğrenci almakta ve bunlar piyasaya sürüldüğü anda, mühendis olarak yapılaştığında bizim mühendis istihdamımızı en az yüzde 15, yüzde 20 artıracaktır. Böyle bir problem var.

YÖK'ün sunumunda bazı şeyler açıklanmış; ama bunlar halihazırda yerine getirilmeden, bu sene 6 fakültede öğrenci alımına başlanıyor. Yani hangi sebeple alınıyor, acaba bu kıstaslara dikkat edildi mi, edilmedi mi; bu konuda EMO'nun ne tür bir yaptırımı var, ne gibi bir yaptırımı olabilir? Bunların sorgulanması gerekiyor.

Bildiğim kadarıyla, Marmara ve Gazi'de belki bu altyapı söz konusu. Güven beyin de dediği gibi, teknik eğitim fakülteleri daha önce Dünya Bankasından ve değişik projelerden büyük teknik yardımlar aldılar, laboratuvarlarını güncellediler. Yani teknik altyapıları aslında uygun; ama öğretim üyesi olarak çok uygun değil. Bazı özel bölümlerde mühendis arkadaşlar var; ama hocalarımız genelde teknik eğitim fakültesi ağırlıklı. Onun için, bu şekliyle birdenbire bunların eğitime başlamaları sakıncalı görünüyor. Zaten YÖK mevzuatındaki önerilere de uymuyor.

Biz, Oda olarak ne yapabiliriz; mezunlarına bir müeyyide koyabiliriz. Biliyorsunuz, elektrik-elektronik bölümü mezunlarının elektrik mühendisi unvanını kullanabilmesi için ek ders alması veyahut da bazı dersleri alması gibi kıstaslar koyuyoruz. TMMOB olarak, teknoloji fakültesi mezunlarına da belki bu türlü, benzer kıstaslar koyabiliriz.

Bu konuda ne türlü çalışmalar yapılabilir? Daha müfredatı da tam olarak bilmiyoruz. Şu anda hangi müfredatı okuttukları tam belli değil. Gazi

Üniversitesinin web sitesine baktım, o konuda hiçbir şey göremedim. Yani “Müfredat değişikliği yapılısın” deniliyor; ama öyle bir şey ortaya konulmamış.

Teşekkür ediyorum.

HASAN KARAL (KTÜ)- Karadeniz Teknik Üniversitesinde bu konu gündeme geldiği zaman tesadüfen ben de Senatodaydım. Daha doğrusu, tesadüfen değil, Uzaktan Eğitim Merkezine bağlı olarak iki bölüm açılması söz konusuydu ve Uzaktan Eğitim Merkezi Müdürlüğüne baktığım için beni de çağırmışlardı, ben de o toplantıda bulundum. Aynı zamanda Oda Başkanı da olduğum için, o da değerlendirme esnasında bizim için bir artıydı.

Bizim Üniversitede başlangıçta Of Teknik Eğitim Fakültesi diye kuruldu. Arkasından, Of Teknoloji Fakültesine dönüştürüldü fakültenin ismi. Gerçekten altyapı olarak iyiler, kabul etmek lazım. Özellikle Of'uların olaya çok fazla katkısı oldu. Bina olarak, altyapı olarak şu anda mevcut sistemleri güzel. Ama Senatoda ortaya çıkan ana kanılar şunlardı: Bir kere, eğer bir üniversitede mühendislik fakültesi varsa, ikinci bir mühendislik fakültesinin açılmasına Senatonun neredeyse tamamı karşı çıktı, “Böyle bir şey olamaz” denildi.

İkincisi, biz acaba bu fakültelerde şunu mu yapıyoruz? Yani genel kanı olarak söylenen şeylerden bir tanesi de, “Teknik eğitim fakültesi mezunları iş bulamıyorlar; biz onlara yeni bir istihdam sahası açacağız, ama bir taraftan da bunu başka birilerinin istihdam sahasının içerisine girerek açacağız. Bu da işin yanlış olan taraflarından bir tanesiydi ya da “Öğretim elemanlarına mı iş arıyoruz? Teknik eğitim fakültelerinde görev yapacak öğretim elemanlarına mı iş arıyoruz?” Bütün bunlar orada tartışıldı.

Genel anlamda kurulması önerilen bölümlere bakıldığı zaman; Of Teknoloji Fakültesinde elektrik-elektronik mühendisliği,

bilgisayar mühendisliği, inşaat mühendisliği, ağaç-malzeme bilimleri mühendisliği gibi bölümlerin açılması söz konusuydu. Of Teknik Fakültesinin Dekanı, Mühendislik Fakültesinden bir hocamız. Aslında onun oradaki durumunu da anladım; o da istemiyor, içinden karşı çıkıyor, ama görevi gereği savunmak durumunda kaldı. Üniversitenin tamamı karşı çıktı; yani yönetimden alt birime kadar çalışan herkes karşı çıktı.

Bir kere, akreditasyon açısından olaya baktığınızda, yine sıkıntı var. Çünkü şu var: “Biz, bir taraftan gerçekten mühendislik yetkileriyle donatılmış bir eleman mezun ediyoruz ve bu eleman piyasaya atıldığı zaman gerçekten hakkını verebiliyor. Ama bir taraftan da, az önce Güven beyin belirttiği gibi, piyasaya çakma bir mühendis mi süreceğiz? İki arasında kalite farkı oluşacak, bu kaçınılmaz bir şey. Belki 10 yıl, 20 yıl, belki hiçbir zaman bu farkı kapatamayacağız.

Bütün bunlar Senatoda tartışıldıktan sonra... Bir de tabii, bizim yönetim açısından şöyle bir durumumuz da var: Yardımcıların ikisi sürekli mühendis kökenli olduğu için ya da diğer fakültelerde mühendisler daha mı ağır basıyor, onu da bilmiyorum; ama sadece Of Teknik Eğitim Fakültesinin Dekanı olur verdi. Onun dışında kalan herkesin ret oyu vermesi sonucu bu karar oyçokluğuyla reddedildi. Fakat orada Mühendislik Fakültesi Dekanının başarısından da söz etmek lazım, gerçekten olayı iyi izah etti. Şunu da söyledi; dedi ki, “Aramızda bir Oda Başkanı var. O da şunu söylüyor: ‘Bunların Odaya üye olması EMO’ ya bağlı olan bir şey ve bunun olma ihtimali zayıf gibi görünüyor” ve bu büyük ihtimalle olmayacak. Dolayısıyla EMO veya diğer odalar adına, ‘Biz onları odaya üye ederiz’ diye nasıl söyleyebiliyorsunuz?” Bu da o toplantıda görüşülen konulardan bir tanesiydi.

Tabii, YÖK'ün aynı olayı daha önce de yaptı. Kendim, mühendislik mezunuyum, ama şu anda Bilgisayar Üretim Teknolojileri Bölümünde öğretim üyeliği yapıyorum. Biraz önce hocam mı söyledi, Güven bey mi söyledi, 4 yıllık fen edebiyat fakültelerinde de aynı şeyi yaptı YÖK. Bir tarafta eğitim fakülteleri var, bir tarafta fen-edebiyat fakülteleri var. Diyorsunuz ki, “2 yıl içerisinde siz de formasyonunuzu alacaksınız ve bunun sonucunda hem fen-edebiyat fakültesi mezunu olacaksınız, hem öğretmenlik hakkı elde edeceksiniz.” Bu kişiler direkt doktora başvuru yapabiliyorlar, yüksek lisans yapmadan doktora başvuru yapabiliyorlar. Yani bir sürü yetkiyi daha zayıf gelen bir insana teslim ediyorsunuz; ama asıl bu alanda yer alan insanların yetkisini oradan alıp, diğer tarafa transfer etmiş oluyorsunuz. Zannediyorum ki, bazı şeylerde çok hızlı karar alınıyor.

Senato toplantısında bir de şu vurgulanmıştı: Teknoloji fakülteleri, başlangıçta, ilk çıktığı zaman teknoloji yada teknolojist yetiştirecekler diye çıktılar gündeme. Ama arkasından bu mühendise çevrildi. Şimdi hem mühendis, hem teknolojist, ikisi birlikte olacak şey değil.

Senato toplantısında Dekan beyin savunduğu noktalardan bir tanesi oydu; “Biz onu da açacağız” deyince zaten ip koptu. Yani her şeyi yapabilecek bir okul; bu, çok zor bir şey. Tabii, bir de mühendislik fakültesinin yerleşmesi, kendini alması için belirli bir zaman gerekir. Yani oldukça uzun bir süreçte yerleştiriyorsunuz; laboratuvar imkanınız, öğretim üyesi yetiştirme imkanınız... Buna gerek var mı? Yani bizim Üniversite şu anda bunu reddetmiş durumda. Ama böyle giderse, ileriki süreçte neler olacağını biz de bilemiyoruz. Çünkü bütün üniversiteler açarsa, sanırım siyasetin de baskısıyla belki biz de açmak zorunda kalabileceğiz.

Ben, o toplantıdan çıktığım zaman bilgi vermek için Cengiz Göltaş beyi de, Musa Çeçen beyi de aramıştım. EMO' nun yapabileceklerinden ziyade, bana göre bu, TMMOB'nin sorunu. EMO, elinden geleni yapıyor; ama asıl iş TMMOB'de. Çünkü bileşenlere baktığınız zaman, sadece EMO' yla bu işin sonuçlandırabileceğine çok da inanamıyorum. Çünkü ne kadar güçlü bir ses çıkarsa; daha doğrusu, herkes bunu kendi platformunda ne kadar çok ortaya koyarsa, o kadar daha iyi sonuçların çıkacağına inanıyorum. EMO olarak başlangıçtan beri elimizden geleni zaten yapıyoruz. Herkes olayın farkında ve bunun karşılığında ne söylenmesi gerekiyorsa onu söylemeye çalışıyor.

Ben kaçırmıştım, ama Halil İbrahim Okumuş hocam yakalamış. Sanırım, TMMOB toplantısında kürsüye çıkan arkadaşlarımızdan bir tanesi, "Daha çok üyemiz olacak" demiş. Belki kayıtlardan kimin söylediğini bulabilirsiniz. Böyle bakılırsa, o zaman kendi içimizde de bir çelişki ortaya çıkar. Bu da işin acı tarafı olur. Bir taraftan reddedip, bir taraftan da "Daha çok üyemiz olacak" diye sevinmemeliyiz.

Benim söyleyeceklerim şimdilik bunlar. Ama gerçekten çok iyi irdelenmesi gereken bir konu. Bu, sadece EMO' nun sorunu değil, aynı zamanda bizlerin de sorunu, yani bütün mühendislik fakültelerinin de sorunu. Çünkü sizin akreditasyon için yaptıklarınız var, öğrencileri yetiştirmek için yapılan akredite programları var, bir sürü şey var. Hepsini bir arada düşündüğünüz zaman, diğer tarafta çok daha basit anlamda... Güven hocamın belirttiği gibi, belki şey de olabilir, onu da kabul etmek lazım; yani tabela üniversitelerinde, daha doğrusu çok zayıf üniversitelerde mühendis yetişirken, bunların altyapısına baktığınız zaman güçlü görünüyor olabilir. Fakat genele bakmak lazım, özele inmemek lazım; genel olarak neler ifade ettiğini göz önünde bulundurup, ona göre karar vermek gerektiğini düşünüyorum. Teşekkür ederim.

BELGİN EMRE TÜRKAY (İTÜ)- Merhabalar. Aslında en önemli şey şu: Bu, kılavuzda ilan edildiyse ve oraya bir kere öğrenci alındı mı 4 senede onu mezun etmek zorundasınız. Yani öğrenci, elektrik teknoloji mühendisi unvanıyla bir fakülteye girerse, YÖK onu alırsa, hiçbir şey yapamayız. Bir kere bunu netleştirmemiz lazım. Kılavuzlarda çıkmasını mutlaka engellememiz lazım. Orası alındı mı, “Nasıl olsa öğrenci alıyoruz” diye işe başlayacaklar ve bunun arkası gelir.

İşin en vahim tarafı da, şöyle bir tanımlama yapıyorlar: Diyorlar ki, “Mühendisler, araştırmadan imalata kadar olan kısmı yapar. Ondan sonrasını, yani imalattan uygulamaya, uygulamadan satışa kadar olan kısmını da teknoloji mühendisleri yapar.” Tabii, Türkiye'nin durumu çok farklı. Mesela, ben kendi alanımdan biliyorum. Uluslararası firmalar bakıyorsunuz, araştırmacı departmanı kurmaya kalktığınız zaman, yabancı partneriniz size geliyor, diyor ki, “Kaç tane Türk koyacaksın? Çok fazla koyamazsın o Ar-Ge departmanına; ben, yurtdışından da araştırmacı getireceğim.” Dolayısıyla, bizim mühendislerimizin Ar-Ge departmanında falan öyle çok fazla çalışma şansı da yok. Çoğu uluslararası firmaların satış departmanında, marketing departmanında çalışıyor. Bunlar gerçek.

Teknik eğitim fakülteleri uzun bir süredir kendilerini mühendislik fakültesi olmaya hazırlıyorlar. Mezunlarını ve hocalarını dinlediğiniz zaman, “Aslında biz mühendisiz, ama bizim unvanımızı vermiyorlar” diye konuşuyorlar. Ben, bunları çok uzun yıllardır duyuyorum. “Bizim hakkımız yeniyor” diyorlar ve aslında programlarını da isim olarak hazırlamışlar, yani yavaş yavaş dersleri o şekilde koymuşlar.

Yalnız, öğretim üyelerine çok bakamadım. Öğretim üyelerinin mühendis kökenli olanları çok az. Artı, mühendis kökenli öğretim üyelerinin akademik atamaları ile teknik eğitim fakültelerindekilerin akademik atamaları farklıdır, ölçütler çok farklıdır.

Dolayısıyla, bir mühendislik fakültesinde doçent olabilmenin, profesör olabilmenin kuralları ile teknik eğitim fakültesinde doçent ve profesör olabilmenin kuralları çok farklıdır. Bir bakarsınız, bir taraftaki yardımcı doçent, öbür tarafın profesörlük kurallarını çok rahat sağlıyor. Dolayısıyla, onların atama kriterleri de çok farklı. Mesela bizim üniversitemizde bunu konuştuğumuz zaman, ki buraya gelmeden önce, “Ne düşünüyorsunuz?” diye sordum; herkes diyor ki, “O zaman onların akademik atamalarını da doğru dürüst yapsınlar, bizim kriterlere göre yapsınlar.” Çünkü çok büyük farklar var. Bunların irdelenmesi lazım.

Güven hocam zaten söyledi. Ben de aynı şeyi düşünüyorum, hocam haklı. “Özel üniversiteler öğrenci alıyorlar; onların veya birçok üniversitenin programlarını irdelleyebiliyor muyuz, kaç öğretim üyesiyle işi götürüyorlar?” diyor. Ama hiç olmadı, akademik atamalarına gelince duruyorlar. Yani belli kriterlere göre, en azından doçentlik atamasını kimse atlayamıyor. Atlasalar gerisi gelecek de, onu atlayamadıkları için duruyorlar. Ama burada o kriter henüz yok. Siz çok daha iyi biliyorsunuz.

Tekrar ediyorum: Eğer kılavuzda bir kere ilan edilir ve öğrenci almaya başarlarsa bunun önünün pek fazla kesilebileceğini düşünmüyorum.

Teşekkür ederim.

GÜVEN ÖNBİLGİN (OMÜ) - Doçentlik konusunda, özellikle teknik eğitimden doçentliğe başvurursanız, yayın şartlarını sağlama konusunda büyük esneklik var. Mühendislik temel alanında o kadar esneklik yok. Fakat şunu da söyleyeyim: Ben bunun mücadelesini verdim; kendi doktora öğrencim mühendislikten değil, teknik eğitimden doçentliğe girdi. Doçent oldu, ama kadroya atanacağı zaman, “Üniversitenin kriterleri yok, yenisi hazırlanıyor, kriterersiz” dediler ve atadılar.

Böyle teknik eğitimden esnek program doçentliğe başvurup sınava girebilenlerin de atanması durumu var. Bizde de kaçanlar var. O zaten olmuyor. Kaldı ki, yardımcı doçent olup da çok iyi bulduğumuz profesörler de var.

BİLAL GÜMÜŞ (Dicle Üniversitesi) - Merhabalar. Aslında çoğu şeyi özetledik ve bir çerçeveye oturttuk gibi gözüküyor. Ama bizim yapacaklarımızı bir özetlersek;

YÖK'ün raporunda açıkça denilmiş, “Teknoloji fakültesi eşittir mühendislik fakültesi” ve artı, “teknoloji fakültesi mezunu aynı zamanda bir teknik öğretmendir” diyerek bizim üstümüze de çıkarmış durumdalar; yani onların yetkileri ve unvanları bizden daha iyi durumda gözüküyor. Bir tek farklılık, bir dönemi işyerinde geçirme üzerine kurulmuş gibi gözüküyor.

Tabii, bizim bunun karşısında şiddetli bir şekilde durmamız gerekiyor. Önemli bir parametremiz şu: Milli Eğitim Bakanlığı bu yıl yeni bir karar daha aldı; düz liseleri kaldırıyor. Gelecek sene başlayacak mı, tam bilmiyorum, onu öğrenemedim; ama bütün liseler Anadolu liselerine ve meslek liselerine dönüştürülüyor. Fen

lisesi, Anadolu lisesi, meslek lisesine dönüştürüyor ve düz lise kavramı ortadan kalkıyor. Dolayısıyla, “Teknik eğitim mezunlarının bir alanı yok” yalanı da artık boşa çıkmış oluyor; çünkü meslek lisesi sayısı artacak ve doğal olarak da burada yetişen öğretmen sayısının da çoğalması söz konusu olacak. Dolayısıyla, bu parametreyi de kullanmamız önemli. Yani bu insanlara zaten kendi alanlarında bir ihtiyaç var. Aslında bu insanların mühendislik alanında çalışmalarına bir ihtiyaç yok. Bunun altını özellikle çizmemiz gerekiyor.

Hocam söyledi, mevcut elektrik-elektronik, bilgisayar veya meslek alanlarımızın durumunu da irdelememiz, YÖK’e bu açıklamaları yaparken onu da sorgulamamız gerekiyor. Çünkü birçok tabela üniversitesi var. Ki, ben de tabela olarak kurulup sonradan gelişen bir üniversitede çalışıyorum. Dicle Üniversitesinin ilk öğretim elemanıyım. Biz gittiğimizde hiç kimse yoktu. Bütün zorluklarını yaşayarak bugün kör topal ortalama bir yere gelebildik.

Tabii, şunu ayırt etmek lazım: Bugün Şırnak’ta bile elektrik-elektronik mühendisliği bölümü kurulmuş durumda. Bölüm kurulabilir, ama önemli olan buraya öğrenci alınmaması. Öğrenci alması için belirli kriterlerin gelmesi söz konusu olmalı. O kriterler sağlanmadan öğrenci alındığı zaman problemler ortaya çıkıyor. Oda olarak bu konuda da özellikle bir duruş sergilememizi önemli bir durum olarak görüyorum.

Yine uluslararası sözleşmeleri baz alabiliriz. Uluslararası sözleşmelere Türkiye imza attığı için, farklı meslekleri üretmede hukuki sıkıntılar ortaya çıkar. Yani biz, meslek mobilite sözleşmelerimize imza attığımızı göre, kalkıp da yeni bir meslek uyduramayız; yani teknoloji mühendisi diye bir kavram uyduramayız. Ya teknolojist olur ya da mühendis olur. Kaldı ki, eğer bu teknik eğitim fakülteleri mühendislik fakülteleri olacaksa, o zaman, niye iki tane mühendislik fakültesi var? Şu anda bazı üniversitelerde

çok garip durumlar var; hem bilgisayar mühendisliği bölümü var, hem de teknik eğitim fakültesinin bilgisayar mühendisliği bölümü var. Yani aynı bölüm çift gözüküyor. Bir sürü böyle problemler var. Bilgisayar teknolojisi diye geçiyor, ama ufak bir isimle öyle bir değişiklik yapıyorlar.

YÖK raporunda, “Teknik eğitim fakültelerinin öğretim üyelerinin mühendislik eğitimi almış kişilerden seçilmesine dikkat edilecektir” denilmiş. Mevcut öğretim elemanlarımız zaten şu an mühendislik fakültelerine bile yeterli değil. Yani şu an açılan bir sürü bölüm var ve mevcut öğretim üyelerimiz bunları karşılayamazken, kalkıp da 22 tane yeni fakültenin öğretim elemanı ihtiyacını nereden karşılayacağız? Yani bu insanlar bir günde yetişen insanlar değil. Bir insanın öğretim üyesi olabilmesi için lisanstan sonra en az 8-9 senelik bir sürece ihtiyacı var. Bir anda bu kadar öğretim üyesi yaratma şansımız da yok. Bu da önemli bir handikap.

Son olarak, Belgin hocamızın söylediği gibi, bu iş biraz da bizim suçumuz. Teknik eğitim fakültelerinin kuruluşunda mühendislikten mezun hocaların yer alması, programları mühendisliğe benzer hale getirmeleri; onları da, “Aslında biz mühendislikle aynı eğitimi görüyoruz, ama unvanlarımız yok” noktasına getirdi. Bunun yanında karşılıklı değişimler oldu; yani mühendislikten mezun kişi teknik eğitimde doktora yaptı, teknik eğitimden mezun olanlar mühendislikte doktora yaptılar, teknik eğitimde doçent olanlar mühendislik fakültelerinde öğretim üyeliğine başladılar. İş biraz çorbaya döndü. Dolayısıyla, bu kriterlerin hiçbirinin YÖK tarafından da konulmamış olması, bu işi daha da içinden çıkılmaz bir hale getirdi. Yani YÖK’ün aslında şunu da belirlemesi lazım: “Teknik eğitimden doçentlik unvanı almış bir kişi mühendislik fakültesinde öğretim üyeliği yapamaz; mühendislik fakültesinde doçent olmuş bir kişi de teknik eğitim fakültesinde öğretim üyeliği yapamaz”

diye bir kıstas getirmesi gerekir. Aksi takdirde bu işler hep bir karmaşaya neden oluyor ve eğitim problemi olarak ortaya çıkıyor diye düşünüyorum.

Tabii, bizim ara eleman problemimiz hâlâ devam ederken, yani meslek yüksekokullarının mezunlarını hâlâ endüstriye katamazken; yüksek meslek yüksekokulu mezunu gibi, yani 4 yıllık meslek yüksekokulu mezunu gibi kişileri de çalıştırmamız güç. Onlar kendilerini direkt olarak mühendis olarak tanımlayacaklar ve bizim iş alanlarımızda ciddi bir problem ortaya çıkacak. Bence meslek yüksekokullarının eğitiminin de bu raporun içinde ele alınması yararlı olur. Belki bu çalıştayın içerisinde değil, ama raporun içerisinde, bir kısmında onun da ele alınması gerekiyor. Çünkü şu andaki meslek yüksekokulları öğrenci profiline baktığınız zaman, meslek liselerinden sınavsız geçişle geldiği için, yüzde 50'sinden fazlası bir işyerinde çalışan memur-işçi pozisyonunda olup da, üniversite mezunu unvanı alıp derecesini yükseltmeye çalışan insanlarla dolu. En azından bizim üniversite de öyle, yakın üniversitelerde de öyle.

Bu da şunu getiriyor: Biz hâlâ ara eleman yetiştiremiyoruz. Ara eleman yetiştiremediğimiz için de üretim kısmımızda hâlâ aksamalar söz konusu ve sadece pazarlama mühendisliği yapmaya devam ediyoruz, üretici olamıyoruz. Parçalar eksik olduğu zaman, hep üstü yetiştirirseniz, aralar olmadığı zaman üretim yapamayız, üretim olmayınca araştırma da yapamayız. Zincirin halkları bozuk bir şekilde ilerlediği için hedefimize bir türlü ulaşamıyoruz. Belki genel olarak eğitim politikamızı da bu açıdan irdelememizde, bu eleştirilerimizi de ilgili kurumlara veya kamuoyuna bildirmemizde fayda var diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

GÜVEN ÖNBİLGİN(OMÜ)- Üniversitelerin YÖK'ten geçmiş atama ölçütleri var. O ölçütlerin yüzde 80'inde, "Kişiler, başvurduğu alanda YÖK'ün temel alan koşullarını yerine getirmiş olmalıdır" diye var. Ama çoğu mühendislik fakültesine, teknik eğitimde koşulları yerine getirerek doçent olan mühendis ve doçentlik kadrosuna başvuruları aldık. Ama YÖK kuralı değil bu, o üniversitelerin kendi ölçütleri. Hatta bu şekilde olan, atanan arkadaşımız da var. Sakarya'da var mesela.

MAHİR ULUTAŞ(İzmir EMO)- Merhabalar. Ben, bu Çalıştaya davetli, akademisyen olmayan üç kişiden biriyim. Bu daveti aldıktan sonra birtakım dokümanları toparlayarak bir görüş oluşturmaya, daha doğrusu konuyu daha iyi anlamaya çalıştım.

Aslında açılış konuşmasında Güven hoca konunun tamamını, yani benim not aldığım kısımların çerçevesini ayrıntılı ve derinlikli olarak çizdi. Ancak, ben, yine de bir-iki şeyi belirtmekte yarar görüyorum.

Öncelikle, burada hem Odanın YÖK'e yazdığı yazıda, hem basın açıklamalarında, hem de buradaki konuşmalarda ortaya çıkan birinci bileşen, planlama olarak görülüyor. Yani hem teknik eğitim ve öğretmen ihtiyacının belirlenmesi, hem bu işle beraber teknik eğitimin değersizleşmesi var, hem de mühendislik eğitiminin ve mühendislik alanının genel olarak planlama eksikliği söz konusu burada.

Sizin ülkenizde bir sanayileşme ve teknoloji politikanız yoksa ve bir mastır planınız yoksa, hangi alanları önceliklendireceksiniz, önümüzdeki beş-on yılda kaç mühendise ihtiyaç duyacaksınız, hangi alanlarda mühendis ihtiyacı duyacaksınız, hangi alanlarda ne kadar ara elemana ihtiyaç duyacaksınız ve bunun için nasıl bir mühendislik ve teknik eğitim portföyü oluşturacaksınız ya da

yelpazesi oluşturacaksınız? Bunlar belirlenmediği sürece yaptığınız her şeyin ayakları havada kalıyor ve kelimenin dar anlamıyla politik tasarruflarda bulunmuş oluyorsunuz.

Biz, yıllardır bir şeyler söylüyoruz; vakıf üniversiteleri, özel üniversiteler, mühendislik eğitimlerinin değersizleşmesi, fakültelerin verdikleri eğitimlerin değersizleşmesi üzerine yıllardır bir şeyler söylüyoruz. Ancak, itiraf etmek de gerekiyor ki, bu konuda TMMOB düzeyinde pek de öyle bütünlüklü ve sonuç alıcı bir çalışma yürüttüğümüzü düşünmüyorum. Bu açıdan da mühendislik mesleğinin değersizleşmesine dönük ve uluslararası işbölümünün bir sonucu olduğuna, emperyalist işbölümünün bir sonucu olduğuna da inandığım bu saldırının bir başka veçhesini burada görüyoruz.

Araştırma yaparken şöyle bir dokumana ulaşmıştım: Teknik Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması Hakkında Rapor. Bu Raporda da çok net görülüyordu bu. İrfan hocanın sunduğu YÖK'ün hazırladığı dokumanda da çok net bir biçimde görüyoruz. Bu teknoloji fakülteleri ile mühendislik fakülteleri arasına herhangi bir ayırım koymuyorlar, bir eşitlik belirtiyorlar. Hatta bu dokumanda bir flour charter da var. Onun sonunda, bir sertifikasyon sonunda, teknoloji fakültesinden mezun uygulama mühendislerinin profesyonel mühendislik yapabileceğine dair bir belirleme de var. Dolayısıyla, tamamen bir eşitleme söz konusu. İşin birinci tarafı burası, yani benim görebildiğim.

Bir planlama, planlı bir ekonomi, planlı bir sanayileşme, planlı bir teknoloji politikası olmadığı ve bundan bilinçli bir şekilde uzak durulduğu için, yapılan iş, teknik eğitim fakültelerine bir iş alanı açmak ve mühendislik mesleğinin uluslararası işbölümünün de bir sonucu olarak, en azından bizim ülkemiz açısından değersizleşmesi sonucuna ulaşacak bir uygulama olduğu görünüyor.

Diğer taraftan, uygulamada olan bir mühendis olarak şu soruyu da kendime soruyorum: Mühendis, tekniker, teknisyen diye bir bölümlenme var, işbölümü var. “Buraya yeni bir şeye gerek var mı?” diye sorduğumda; sezgisel olarak böyle bir gereklilik olduğunu düşünüyorum. Ama bunun karşılığında bir uygulama mühendisi değil, teknolojist yada teknolog denilmiş.

Ben, bir fabrikanın bakım bölümünde çalışıyorum, daha önce projeciydim. Bakıma geçtiğim zaman öncelikle bir tatminsizlikle başladım işe. Günlük rutin içerisinde, “Yahu, ben burada mühendislik mi yapıyorum?” sorusunu kendinize sorduracak işleri yapıyorsunuz. Güven hoca İngiltere’deki tanımlarını da verdi. Ben, uluslararası bir şirkette çalışıyorum. Bizde mühendislik fakültesinden mezun olmayan arkadaşlara mühendis unvanı veriliyordu. Kalite mühendisi deniliyor; ama arkadaş fen fakültesinden mezun, kimyager. Kimyasal üretim yapan bir fabrika; kalite mühendisi deniliyordu onlara. Ben, biraz mücadele de ederek, Odanın bu yasal çalışmalarını da ortaya koyarak, bunları, bu kadroyu kayıtlı güvence uzmanı olarak değiştirdik. Bütün o organizasyon içerisinde mühendis unvanı kaldırıldı.

Dolayısıyla, genel olarak böyle midir, bilmiyorum; ama Türkiye’de, benim gördüğüm, teknikerin, teknisyenin yapamayacağı, ama mühendislik hizmeti de olmayan bir şey var. Bu alana bir ara eleman tarifi olması gerektiğine inanıyorum; ama bu bir uygulama mühendisliği şekline, yani mühendislik mesleğinin değersizleşmesini de getirecek bir hale dönüşmemeli.

Yine Güven hocam çok doğru ve işin bütününe dair bir çerçeve çizdi, burada başka bir sorun daha var: Mühendis olarak piyasada çalışan arkadaşların yaptığı işlerin büyük bir kısmı mühendislik değil ve mühendis unvanlı çoğu arkadaş da mühendislik işi yapmıyor. Yani siz aslında bugün mühendislerin istihdam edildiği çok geniş

bir alanı teknik öğretmen ve artık teknoloji mühendisi denilecek arkadaşlara açılıyorsunuz. Bu, istihdam açısından da ciddi bir sıkıntı doğuracak.

Ne yapmak gerekir? Belgin hocanın dediği şeye ben de katılıyorum; bir kere buraya öğrenci alınmaya başlandıktan sonra bu sürecin geri döndürülmesi mümkün değil. Anayasal olarak baktığınızda bile, kazanılmış hak açısından geri döndürmek mümkün değil. O açıdan, Odamızın, hazırladığı 35 sayfalık raporu biraz daha genişleterek kamuoyuyla paylaşması gerektiğini ve TMMOB düzeyinde bir girişimde bulunması gerektiğini düşünüyorum. Şunu da sezinledim: TMMOB Genel Kurulunda vardım, bir kişi bundan bahsetti. Mesela bazı odalarda bu süreci çok da olumsuz karşılamayan bir hava olduğunu hissediyorum. O açıdan da bizim mutlaka bu konuya güçlü bir karşı duruş sergilememiz gerekiyor.

Güven hoca konuşmasında Washington, Sidney, Bologna antlaşmalarından bahsetti, bilmiyordum. Hem uluslararası eşdeğerliliği, hem Türkiye'nin taraf olduğu ve taraf olmaya çalıştığı uluslararası antlaşmalar, hem de Avrupa Birliği gibi süreçlerde burada tarif edilen şeyin hiçbir geçerliliği olmaması argümanı da bence öne sürülebilecek güçlü argümanlardan bir tanesi gibi görünüyor.

Bizim Şube bülteninde, Şube Başkanı Sedat beyin yazdığı “Teknoloji Mühendisi Olmalı mı?” diye bir yazı vardı. 40-45 tane teknik öğretmen mail ortamında ona tepki olarak cevaplar yazmışlar. Onlara baktığım zaman da, burada söylenen şeyi karşılayan tepkiler görüyoruz. Yani “Biz sizden daha iyi eğitim alıyoruz. Biz zaten mühendisiz, bu haklarımızı bizden siz alıyordunuz; ama şimdi olması gereken şey oluyor. Hatta “Korkuyorsunuz, bizlerden korkun” gibi ajitasyon-propagandaya kaçan şeyler de söylüyorlar. Yani bu açıdan baktığımızda, işin böyle dar anlamda politik bir

tarafı olduğunu da düşünüyorum. Herhalde ciddi bir oy potansiyeli de var ve siyasetçiler bunları da düşünüyorlar.

Dolayısıyla, bizlerin, akademik temelli bir meslek mensubu olarak işin bütün yönlerini de hesaba katmalıyız. Mühendislik eğitimi için hangi minimum koşulların sağlanması gerekiyor; bunları hem vakıf üniversiteleri eğitimi, hem de teknoloji mühendisliği eğitimlerine dönük olarak tarif eden genel çerçeveli bir raporu sunmamız gerekiyor diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum.

ALKAN ALKAYA (Mersin Üniversitesi) - Merhabalar. Hepinize saygılar sunuyorum.

Aslında olayın çok boyutlu olduğunu düşünüyorum. Hangi tarafından tutup da konuşayım diye kararsız kaldığım için, spontane bir konuşma yapacağım.

Burada teknik eğitim fakültesi öğrencilerini ya da mezunlarını karşıya alır tarzda konuşmanın çok da doğru olacağını düşünmüyorum. Oradaki öğrenciler yorum yazabilirler ve bu, sürekli söylenen bir şeydir de, hayatın içerisinde görüyoruz. Eğitim olarak, aldıkları eğitim, kendilerine güven, meslek lisesinden gelmiş olmaları falan, böyle bir sıkıntı var. Bunu öğrencilerimizde de hissediyoruz, öğrencilerimizle bir araya geldiğimizde de hissediyoruz. Öncelikle konunun bu temele dayandırılmaması gerektiğini düşünüyorum. Üniversite eğitiminin sorunlarının en ufaklarından bir tanesi bu gibi gözüküyor. Aslında o kadar fazla sorun var ki, bir yerinden tutamıyoruz gibi.

Mesela şöyle bir söyledi: “Bir üniversitede iki tane mühendislik fakültesi gibi bir şey olmuş olacak.” Bunun bir zararı yok ki. Üniversitelerin politikalarına, eğitim anlayışlarına baktığınız

zaman, “Ne kadar çok müşteri, o kadar çok para” diye baktıktan sonra, isterse beş tane olsun diye düşünüyorum. Hakikaten de öyle görünüyor. Bugün, “Belirli kapasitede öğrenciyi alıyoruz; diğerleri boşta kalmamasın, onları da alalım, onlardan da bir şeyler kazanalım” diye bakıyorlar gibi geliyor. ,

Mesela çok ileriye dönük, beş-on yıl sonrasına dönük şöyle bir şey düşünüyorum: Teknoloji fakülteleri kuruldu diyelim. Sizlerin de söylediği gibi, imkanlar fazla, laboratuvar imkanları çok fazla. Mersin Üniversitesi, laboratuvar olarak muhtemelen birçok teknik eğitim fakültesinden daha az imkana sahip diye düşünüyorum. Bir şey talep ediyoruz, alamıyoruz. Bir tane elektrik makine laboratuvarımız var ve içerisinde bir tane motor var. Başka motor istiyoruz, ama alamıyoruz. Laboratuvar derslerini öğrencilerle beş-altı grup şeklinde yapıyoruz. Eminim ki diğer bölümlerde, yüksekokullarda bu çok daha fazladır. Böyle bir durumda aynı üniversiteye teknoloji fakültesi açılrsa daha fazla teknik olanak olur. Beş-on yıl sonra çocuklarınızı üniversiteye göndereceksiniz, aldığı puan belli ve Mersin’e gidecek; hangisine gitsin? “Bari şu tarafa gitsin, nasılsa mühendis orijinli öğretim elemanları olacak” deniliyor. Niye diğer tarafa gitsin ki? Hepimiz de orayı tercih ederiz. “Buraya gitsin, bari biraz daha tecrübeli olur” falan gibisinden notlar var.

Aslında bu söylediğim şeyler, teknoloji fakültelerini destekleyecek yönde şeyler değil. Bunu açıkça belirtmek istiyorum. Ama çok boyut var; neresinden tutacağız, neresinden bakacağız? Eğitim sisteminin kendisinde problemler var; özel üniversiteler, uzaktan eğitim vesaire. Ayrıca uzaktan eğitimin kendisi tartışılmalıdır. Ne tarzda bir eğitimidir, nasıl güvenilir? O kadar eşitsiz, adaletsiz bir yapı var ki, olayın neresinden tutacağız? Yaz okulundan mı tutacağız, üniversitelerdeki öğretim elemanları istihdamından mı tutacağız, araştırma görevlilerinin sorunlarından

mı tutacağız? Olayın çok fazla boyutlu olduğunu düşünüyorum.

Tabii ki, biraz geç kalınmış gibi. Bundan sonra neler yapılabilir; hocamın da söylediği gibi, bunun üzerine gidilmesi gerekiyor. Ama argümanları toparlayıp ve sadece teknik elemanları karşımıza alır tarzda değil de, sistemin tamamını ortaya koyar şekilde ve mühendislik eğitimi özlediğimiz ya da istediğimiz noktaya getirecek vurguları yapacak şekilde bunu sağlamamız gerekir diye düşünüyorum.

Teşekkürler.

MAHMUT KEMAL KIYMIK (SİÜ)- Bence bunun bir sonraki adımı şu olacak: Daha önce teknik eğitim fakültelerinden mezun olanlar talepte bulunacaklar, “Biz de lisans tamamlama, sertifika programı ya da tezsiz yüksek lisans istiyoruz. Biz neden bu haklara sahip değiliz?” diyecekler. Çünkü şu anda onlarda daha çok şey var. İşin bu noktaya gelmesini sağlayanlar kendileri. Dolayısıyla, bundan yararlanmak isteyecekler, “O, bizim doğal hakkımız” diyecekler. Yani aslında orada daha büyük bir tehlike var.

Yıllardır birikmiş olan bir eski mezun kitlesi var ve bütün bunlar da hak talep ettiği zaman daha büyük bir tehlike olacaktır diye düşünüyorum. Madem ara elemanda sıkıntı var, niye şunu söylemiyorlar: Mesela, üniversitelerin ilgili mühendislik fakültelerine şunu da söyleyebilirler: “Arkadaşlar; siz, beşinci yıldan sonra arzu eden mühendislere bir yıllık daha ekstra eğitim verin, bunlar ayrıca sanayide çalışsınlar.” Mademki böyle bir talepleri var, böyle bir unsur ekleyin onlara. 2 yıllık yüksekokulların bugünkü durumu ortada; hakikaten içler açısı bir durum var. Ama sen, 3 yıllık yüksekokul mu oluşturursun... Ara elemanı daha kaliteli yetiştirmek istiyorsan, yani mutlaka ara eleman yetiştirmek istiyorsan, bunun çok farklı şekillerde değerlendirilmesi ya da çözüme kavuşturulması mümkün.

Dolayısıyla, ben, işin bu taraflarından da bakılması gerektiğine inanıyorum. Söylediğim gibi, asıl olarak geçmişe dönük uygulamalar olarak problemler yaşanırsa ciddi sıkıntı olur diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

GÜVEN ÖNBİLGİN(OMÜ)- Arkadaşlar; 2005 yılının Ocak ayında Gazi Eğitim Fakültesi dergisinde, “Teknik Öğretmen Yetiştirme Sorunu ve Teknik Eğitim Fakültelerinin Geleceği” diye bir yazı çıktı. Bu bir makale ve bunlar tartışılıyor. Orada öneriler geliştiriliyor, “Mevcut Teknik Eğitim Fakültesi, Amerika Birleşik Devletleri teknoloji fakülteleri model alınarak, mühendislik teknolojisi fakülteleri model alınarak, sahip olduğu insan ve maddi kaynaklarıyla birlikte, amaç, program ve yapı bakımından yeniden yapılarak mühendislik teknolojisi değil, teknoloji fakültelerine dönüştürülmeli, mezunlarına da üretim mühendisi unvanı verilmelidir.” Bu arkadaşlarımız üretim mühendisi unvanını öneriyorlar.

“Teknoloji fakültesine dönüşen bu okullara ağırlıklı olarak mesleki ve teknik ortaöğretim kurumları olmak üzere, genel ortaöğretim ve ilgili önlisanslar...” falan filan diye anlatıyor. “Yeni teknoloji fakülteleri, ulusal ve bölgesel ihtiyaç ve talepler doğrultusunda ekonomi ve sanayi bakımından belirli gelişmişlik kriterlerine sahip yerlere açılmalıdır” diye devam ediyor.

Söylenen şu: Aslında teknik eğitim fakültesi mezunlarının mühendisliğe geçişi için yönetmelik de vardı, yöntem de vardı. Belirli bir merkezi sınava giriyorlardı ve o sınavı geçerse belli mühendislik fakültelerinde 1 yıl okuyarak, mühendislik tamamlama eğitimi görüyorlardı. Ama benim bildiğim, Türkiye’de buradan geçmiş bir kişi var. Bu sınavları yapanlar doğru olmamasına rağmen herkesi başarısız bıraktılar.

İRİFAN ŞENLİK (Çalıştay Koordinatörü)- Arkadaşlar; açılış konuşmasında belirttiğim gibi, teknoloji fakülteleriyle ilgili ekleriyle beraber yaklaşık 35 sayfalık bir rapor hazırladık. Bu çalışmanın sonuç bildirgesini de oluşturacağını düşünerek, arzu ederseniz, bu raporla ilgili olarak size kısa bir sunu yapmak istiyorum.

Ülkemizde, doktorluk, hemşirelik, mühendislik, teknik elemanlık, avukatlık, noterlik, serbest muhasebecilik, ilkökul öğretmenliği, orta dereceli okul öğretmenliği ve üniversite öğretim elemanlığı gibi bazı meslekler yasa ile düzenlenmiş olup, bunlar yasa uyarınca yerine getirilebilecek mesleklerdir. Bunlara ait unvanlar, yasalarda öngörülen koşulların sağlanması ve yasaların öngördüğü edinimlerin hak edilmesi ile birlikte geçerlidir.

17.6.1938 tarihli ve 3458 sayılı mühendislik ve mimarlık hakkındaki yasa, kimlere mühendis unvanı verilebileceği ve hangi okullarca verilen diplomaların mühendislik mesleğine temel olabileceği belirlenmiştir. Buna göre, mühendislik öğrenimi veren Türk yüksek öğrenim kurumlarından mezun olanlara “mühendis” ve “yüksek mühendis” unvanı verilebilir. Aynı biçimde programları, yüksek mühendis ve mühendis okullarımızın programlarına denk yabancı okulların mezunlarına da bu unvanlar verilir. Ancak, mühendislik unvanına sahip olanlar bu unvan ve yetki ile sanatlarını uygulayabilirler.

29.04.1992 tarihli ve 3795 sayılı yasa ise, bütünüyle mühendis ve mimarlar dışındaki teknik elemanların unvan, yetki ve sorumluluklarını belirlemek için çıkarılmıştır. Bu yasa ‘nın 3. maddesinin (d) bendi, lise üstü dört yıl süreli yüksek teknik öğretim gören erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve teknik eğitim fakültesi mezunları ile kız teknik öğretmen okulu, kız teknik yüksek öğretmen okulunun ve mesleki eğitim fakültesinin teknik eğitim

veren bölümlerinden mezun olanlara “teknik öğretmen” unvanı verilmesini öngörmüştür.

3795 sayılı yasanın 3. maddesinin (e) bendi teknik öğretmen unvanını kazananların belli bir programı başarıyla tamamlamaları koşuluyla kendi dallarında mühendis unvanı verilmesini düzenlemektedir. Teknik eğitim fakülteleri ile mühendislik fakültesi arasındaki formasyon farkını kapatmaya yönelik olarak yapılan yasanın uygulama esas ve usulleri, Yükseköğretim Kurulu(YÖK) tarafından 07.08.1992 tarihinde 21308 sayılı resmi gazetede yayınlanan yönetmelikle düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 8.Maddesi “Tamamlama programında yer alan mühendislik dersleri, mühendislik unvanına sahip öğretim üyeleri tarafından verilir” koşulunu getirmektedir. Bu uygulamanın yıllara yayılan nitel ve nicel özellikleri ve sonuçları nedense kamuya yansıtılmamış ve irdelenememiştir.

13.11.2009 tarih ve 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile çeşitli üniversitelere bağlı mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin kapatılarak, teknoloji fakültesine dönüştürülmesine karar verilmiştir. 24.11.2009 tarihli ve 2009/15612 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ise kapatılan mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin, 2015-2016 öğretim yılı sonunu geçmemek üzere görevlerini ilgili mevzuata göre yürütmeye devam edecekleri, kapatma işleminin, mevcut öğrencilerin mezuniyet işlemleri tamamlandıktan sonra ve en geç 2015-2016 öğretim yılı sonunda uygulamaya konulacağı kararlaştırılmıştır.

Bu kararnameler ile teknik öğretmenlere unvan değişikliği ile alanında hizmet veya üretimle ilgili proje yapma, planlama, yönetme, uygulama ve kontrol, ürün geliştirme, test, analiz, kalite yönetimi ve imalat konularında imza yetki ve sorumluluk verilmesi amaçlanmaktadır. Buna gerekçe olarak gelişen Türk sanayisinin

teknoloji mühendislerine de gereksinimi olduğu belirtilerek, iş hayatındaki gelişmeler sonucu geleneksel mühendis ve uygulama ağırlıklı mühendis gibi birbirinden iki ayrı kavram geliştirilerek birbirini tamamlayıcı çalışma alanı olduğu vurgulanmaktadır. Ülkemizde yılda ortalama 25.000 yeni mühendisin mezun olduğu ve mühendislerin %25'inin işsiz ya da meslek dışı işlerde çalıştığı gerçeği karşısında alınan bu kararın bir keyfilik ve plansızlık içerdiği açıkça ortadadır.

YÖK de yapılan değerlendirmelerde; Teknoloji Fakültelerinin Mühendislik Fakültelerine alternatif değil, bu fakültelerin tamamlayıcısı olacağı iddia edilmektedir. Bu nedenle mezunlarının üretim süreçlerinde üslenecekleri görevlerin birbirinin devamı niteliğinde olması gerektiği öngörüsü vardır. Bu gerekçeyle Teknoloji Fakültelerinin “uygulama mühendisi” yetiştirirken, Mühendislik Fakülteleri'nin ise “araştırma mühendisi” yetiştireceği belirtilmektedir. Teknoloji Fakültelerinde mühendislik bölümlerinin kurulması durumunda, aynı üniversitede bünyesinde iki ayrı mühendislik bölümü (Bilgisayar Mühendisliği, Elektrik-Elektronik Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği vb.) kurulması gibi garip bir durum ortaya çıkabilecektir.

Bu uygulamada iki önemli konu ortaya çıkarılarak, gerekçe olarak öne sürülmektedir. Birincisi, dünyada artık teknik öğretmen yetiştiren eşdeğer öğretim kurumlarının olmadığı, ikincisi özellikle batı ülkelerinde “teknoloji mühendisliği” nin bu bağlamda yer aldığı savunulmasıdır. Bu iki bilgi de kamuoyunu yanıltmak üzere yayılmaktadır. Ayrıca Türkiye’de teknik öğretim alanında “teknik öğretmen” in öğretmen olarak istihdamının olanaksız olduğu da öne sürülmektedir.

Birincisi, birçok ülkede, özellikle ABD’de, üniversitelerde, teknisyen/tekniker eğitiminde görev alacak teknik öğretmenler

yetiştiren fakülte ve bölümler ile liselerde teknoloji derslerini verecek teknoloji öğretmenleri yetiştiren fakülte ve bölümler vardır. İkincisi, bu fakültelerdeki yeni yapılanmada, ABD’de ve Avrupa’da birçok ülkedeki “mühendislik teknologu/teknolojisti” yerine Türkçe çevirileri ters sözcük sırasında yapılarak “teknoloji mühendisi” veya “uygulama mühendisi” adı kullanılmaktadır.

Teknik elemanların, dünyadaki statülerini ve devinirlikleri ile eşdeğerliklerini güvence altına alan üç adet uluslar arası anlaşma vardır. Bunlar “mühendisler” için Washington anlaşması, “mühendislik teknologları/teknolojistleri” için Sydney anlaşması ile “teknisyenler” için Durban anlaşmasıdır. Bu üç ayrı anlaşma ile bu unvan ve mesleklerin birbirinden ayrı olduğu, bu mesleklere ilişkin profesyonel kurumların ve eğitimlerinin ayrı ayrı olduğu kesinlikle kabul edilmiştir. Bu anlaşmaların konuyla ilgili kişi ve kuruluşlar tarafından, hem içerikleri hem de anlaşmalarda ülkeleri temsil eden mesleki kuruluşlar açısından, iyice incelenerek irdelenmesinde yarar vardır.

Amerikan mühendislik ve teknoloji akreditasyon kuruluşu ABET’ in “ABET 2000” kriterleri, Avrupa mühendislik akreditasyon sistemi ve Türkiye’de yürütülen mühendislik programları değerlendirme sistemi (MÜDEK) tarafından da aynen alınmıştır. Buna göre mühendislik ve teknolog/teknolojist, iş alanındaki yayılımda, bir biri ile örtüşmeyen biçimde tanımlanmıştır. Buna göre mühendis tasarlayan-projelendiren, teknolog/teknolojist ise bu tasarım-projenin uygulanmasında görev alan, gerçekleştiren bir teknik elemandır. Bu iki mesleğin eğitim-öğretim programları kapsamaları, nitelikleri hatta akreditasyon koşulları farklıdır. Bu nedenle teknologu/teknolojisti sırf amaca uygun bir ad takılarak “mühendisleştirmek”, dünya standartlarının bugünkü durumuyla bile olanaksızdır.

Mühendislik; eğitim, deneyim, uygulama ile edinilen matematik ve doğa bilimleri bilgisinin, doğal güç ve kaynakların insanlık yararına ve sürdürülebilirlik ilkeleri dikkate alınarak, mühendislik etiği gözetilerek kullanılması için yöntemler geliştirme uğraşdır. Buna göre mühendis bir sistemi tasarlayıp geliştirir, bunları uygulayan diğer teknik elemanlara yol gösterip, denetler. Mevcut durumda tekniker ve teknisyenlerin görevini, uygulama mühendisi veya teknoloji mühendisi adı altında yeni bir kavrama yükleyerek, yetki ve sorumluluk açısından “mühendisleştirmek” anlamına gelen bu işleyiş ne kadar doğrudur?

YÖK’ ün sadece isimleri değiştirilen Teknik Eğitim Fakültelerinin kadro ve fiziksel olanaklarıyla (Teknoloji Fakültesi) mühendislik bölümlerinin kurulmasını tanıması, teknik eğitim fakülteleri ile mühendislik fakültesi arasındaki formasyon farkını kapatmaya yönelik olarak yapılan 3795 sayılı yasayla ve daha önce çıkarmış olduğu yönetmelikle çalışmaktadır. Buna göre; mühendislik unvan ve formasyonuna sahip olmayan öğretim üyelerinin bulunduğu Teknik Eğitim Fakültelerinde(Teknoloji Fakültesi) mühendislik eğitimi verilmesi açıklanamaz.

Mühendislik mesleği altyapı sorunları çözülmüş, çağdaş ve bilimsel niteliklere sahip kaliteli bir eğitimi zorunlu kılmaktadır. Mesleğin uygulama alanı yönünden eğitimin niteliği, doğa ve kültürel çevrenin tahribi; birey ve toplum sağlığının riske girmesi gibi kamusal alana zarar verebilecek pek çok uygulamaya neden olabilmektedir. Ülkemizde var olan mühendislik-mimarlık fakültelerinin eğitimini kaliteli hale getirmek, fakültelerin alt yapı, donanım ve öğretim elemanı alanındaki eksikliklerini gidermek için çalışma yapılması gerekirken, siyasi olarak alınan bu kararların kamu yararına uygun olduğunu söylemek olası değildir.

Mühendislik mesleğinin gereklerine uygun biçimde eğitim vermek üzere kurulmuş olan mühendislik fakülteleri ile teknik liselere öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulan teknik eğitim fakültelerinin kuruluş amaçlarının okutulan derslerin ve içeriklerinin biri biriyle eşdeğerde olmadığı açıktır. Bu nedenle, teknik eğitim fakültesinin isimlerinin teknoloji fakültesi olarak değiştirilmesi sonucu mezunlarının mühendis unvanı almalarını sağlayan düzenlemeler “bünyeye inemeyen, daima düzeyde kalacak bir zorlama olmaktan ileri gidemeyecek ve kuruluş amaçlarından kaynaklanan temeldeki yetiştirme farkını gideremeyecektir.”

Eşit eğitim görmeyen kimselerin benzer çağrışımlı, yetkili ve sorumlu unvanı almaları eşitlik ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Başka bir anlatımla, fakültelere giriş ve eğitimlerindeki eşitsizliğe karşın Teknik Eğitim Fakültesi(Teknoloji Fakültesi) mezunlarına “mühendis” unvanı vermenin haklı bir nedeni yoktur. Bu düzenleme ile teknik eğitim fakültesi mezunlarına, mühendislik fakültelerinden mezun olanlara göre dolaylı biçimde ayrıcalıklar tanınmış olmaktadır.

Sonuç olarak; yeni kurulan teknoloji fakültelerinde teknoloji veya uygulama mühendisliği gibi bölümlerinin kurulması önümüzdeki süreçte mühendislik mesleğimizi, yetki ve sorumluluk alanlarımızı tam bir karmaşaya sürükleyecek ve meslek alanımızdaki istihdam sorununu artıracaktır. Bu nedenle konu daha da içinden çıkılmaz bir aşamaya gelmeden, meslek odaları başta olmak üzere ilgili taraflarını da kapsayacak biçimde yeniden gözden geçirilmelidir.

GÜVEN ÖNBİLGİN (OMÜ)- Arkadaşlar; bir şey daha belirteyim. Bu olayla teknoloji fakülteleri konusunu TMMOB için söylüyoruz; ama bu, en çok elektrik, sonra makine ve inşaat mühendisliğini ilgilendiriyor.

TMMOB'nin 23 tane odası var; ama üçünü ilgilendirir. Yani TMMOB'nin ve bağlı bazı odaların bu işe ilgisiz kalması, bu iş hakkında fazla bilgileri olmamalarındandır. Yani doğrudan doğruya onların çıkarlarını ilgilendirmemektedir. Onun için, TMMOB'nin ilgisiz kaldığını söylerken şunu belirtmek gerekir: Hakikaten ilgisizler; çünkü çoğunun bu konuyla ilişiği yoktur. İlişikleri olmadığı için ilgileri yoktur. Bildiğim kadarıyla, en çok elektrik mühendislerini, sonra makine, daha sonra da inşaat mühendisliğini ilgilendiriyor. Örneğin, mimarların hiç böyle bir sorunu yok.

Av. HAYATİ KÜÇÜK (EMO Hukuk Müşaviri)- Merhabalar.

Bu konu TMMOB'de geçen dönem gündeme geldi. Biz, TMMOB'de bütün oda hukukçularının ve avukatlarının katılımıyla hukukçular toplantısı yapıyoruz. Bu Bakanlar Kurulu Kararı Resmi Gazete'de yayınlamıştı; o zaman TMMOB'de gündeme geldi, orada bir tartışma yaptık. Sizin de söylediğiniz gibi, üç tane odayı ilgilendiriyor. Fakat bu Bakanlar Kurulu Kararı herhangi bir ek bilgi içermediği için, sadece fakültelerin adlarında bir değişiklik yaptığı için, dava edilebilir bir karar olarak görmedik o zaman. Dolayısıyla dava açma ertelenmiş oldu. Şimdi birçok bilgi çıkmaya başladı; ama yine de dava açmaya yarayışlı bir işlem veya bir karar henüz elimize ulaşmış değil. Sadece Sakarya Üniversitesi, YÖK'e, bu bölümleri mühendislik bölümleri olarak açma talebinde bulundu. YÖK'ün de buna olur verdiğine yönelik bir bilgiyi çok zor bir şekilde elde ettik. Muhtemeldir ki diğer üniversitelerde de aynı süreç olmuştur. Dolayısıyla, bu kararlara bir şekilde ulaşırsak, en azından tarihlerine ulaşırsak, bunlara hemen dava açıp, belki yürütmesini durdurulmasını sağlama olanağı doğurabiliriz. Çünkü bu uygulama mevzuatta hiçbir değişiklik yapmadan gerçekleştiriliyor.

Bu teknik öğretmen yetiştirmek üzere kurulmuş okullarla ilgili hâlâ 3795 sayılı Yasa yürürlükte. 3458 sayılı Yasa yürürlükte,

onların yönetmelikleri yürürlükte, mevzuata hiçbir değişiklik yok. Buna rağmen böyle bir uygulamanın yapılması mevcut mevzuata aykırılık taşıyor. Eğer bir mevzuat değişikliği yapsalardı, belirli yasalarda belli değişiklikler yapma suretiyle bu gerçekleşseydi belki hukuka uygun olabilirdi.

Bu konuyu tartışırken, bence bunu belirli yönlere de, en azından bizim çalışmalarımıza da katkı sunması açısından, iletirmek gerekiyor. Ben, 13-14 yıldır Oda'da hukuk müşavirliği yapıyorum. Oda'nın fen adamları diye bir sorunu var ve sürekli olanlarla da mücadele ediyoruz. Ama Odanın kendi mühendislik alanı altındaki mesleklere ilişkin net bir bakış açısı yok. Bunların nasıl bir eğitim görecekleri, kaç kategori olacakları ve bunların pratikte ne tür işler yapabileceklerine ilişkin net bir bakışı yok.

Mesela en son, zannederseniz aralık ayındaydı, İmar Yasasında bir değişiklik oldu ve yapılarda çalışacak ustaların eğitilmeleri ve yetkilendirmeleriyle ilgili bir hüküm verildi; yani bundan sonra yetki belgesi olmayan ustalar yapılarda çalışamayacaklar. Şimdi İmar Yasasında buna yönelik bir alt mevzuat, bir yönetmelik çıkarılması da öngörülüyor. Buna ilişkin Bayındırlık Bakanlığı ve Mesleki Yeterlilik Kurumu başta olmak üzere, bir dizi toplantılar, tartışmalar yürütülüyor, “Bu eğitimler nasıl verilecek?” diye. Burada elektrik ustaları da var, elektrik tesisatıyla ilgili elemanlar da var. Bu konu yine aynı odaları; Elektrik Mühendisleri Odasını, İnşaat Mühendisleri Odasını, Makine Mühendisleri Odasını ilgilendiriyor. Bu toplantılarda, İnşaat Mühendisleri Odası da, Makine Mühendisleri Odası da, “Bu eğitimleri biz verelim” diye talipler. “Hatta yetki belgesini de biz verelim” diyorlar. İnşaat Mühendisleri Odası, “Biz zaten bu işi yapıyoruz; ustalarımız eğitiyoruz, bugüne kadar binlerce kişiyi eğittik” diyor. Makine Mühendisleri Odası, “Biz de eğitiyoruz” diyor. Hatta personel eğitimi konusunda akredite olduklarını söylüyorlar

ve bunu en iyi kendilerinin yapacaklarını falan iddia ediyorlar. Ama Elektrik Mühendisleri Odasının böyle bir eğitim konusunda hiçbir hazırlığı yok. Belki eğitimin odalar tarafından verilip verilmemesi tartışma konusu yapılabilir, vermesi doğru görülmebilir; ama böyle bir mevzuat çıktığında, bundan da kaçınılmayacağına göre. Odanın böyle bir hazırlığının da olması gerekiyor.

Kaldı ki, şimdi bu teknoloji fakültelerinden yanlış bir çeviriyle, “Mühendis değil, bunun adının mühendislik teknoloğu olması lazım” diye söyleniyor. Böyle bir ara elemana ihtiyaç olup olmadığı konusu henüz net değil. Bunların altında 2 yıllık meslek yüksekokullarından mezun olan ara elemanlar var. Yani bu ara elemanların hangilerinin ihtiyaç olduğu ve ne tür işler yapacağıının bir şekilde tartışılması ve netleştirilmesi lazım. Yani bu konudaki çalışmalarda eksiklik olduğunu düşünüyorum. Bunun bir şekilde tamamlanması lazım. 3795 sayılı Yasaya göre, mesleki ve teknik eğitim fakülteleri, öğretmen yetiştirmeye yönelik fakülteler. Yani aslında bir meslek mensubu yetiştirmiyor; fakat fazlalık itibariyle, bunlara çeşitli yönetmeliklerle de yetki verilmiş, mesleki faaliyet de sürdürüyorlar. Dolayısıyla, bunların bir ihtiyaç var da teknolojiste dönüştürülmesi mi gerekiyor; yoksa böyle bir ara elemana ihtiyaç yok, bunun ya kendisinden üstte olan mühendislerle birleştirilmesi veyahut altta olan meslek yüksekokullarına dönüştürülmesi gibi bir çözümü mü olması gerekiyor? Yani eğer bu fakülteler işlevini yitirdiyse bir şekilde kaldırılması lazım. Ya aşağıya eşitleyeceksiniz ya da yukarıya eşitleyeceksiniz. Yani böyle de bir ihtiyaç var. Burada gördüğüm kadarıyla yapılmak istenen, bunların mühendislerle eşitlenmeye çalışılması şeklinde olmuş. Belki bugün aynı üniversitede pratikte iki ayrı mühendislik bölümü olacak ve belki de yarın bunlar o fakültelerin bünyesinde birleştirilecek. Öğrenci sayısı genişletilerek tek bir bölüm olacak ve birleştirilecek. Yani pratik olarak bunun yürütülebilirliği olmadığı takdirde birleştirilecekler.

Yani ihtiyaç çerçevesinde, bir teknolojiste ihtiyaç var mı, yok mu; varsa bunun nasıl bir şekilde örgütlenmesi lazım, eğitiminin nasıl olması lazım? Bunun birazcık açılması yönünde tartışma olursa, biz de aydınlanırsak sevinirim.

Teşekkür ederim.

GÜVEN ÖNBİLGİN (OMÜ) - Avukat bey, “Arkadaşlar ele geçirirse” diye söyledi. TMMOB, Bilgi Edinme Yasası gereği, bu konudaki bütün belgeleri YÖK’ten isteyebilir, anında isteyebilir. Yani biz bu belgeleri edinebiliriz. Yazışmalar, fakültelerin açılması doğrudan doğruya mühendislik mesleğini ilgilendirdiği için, herhalde Bilgi Edinme Yasası gereği, YÖK’ten bu yazışmaları isteyebiliriz gibi geliyor bana.

Bir de, “Kanunen yapılan bir uygulama söz konusu olmadığı için iptalini isteyemiyoruz” diyorsunuz, değil mi? “Ehliyetimiz yok; bir şeyden mağdur olmadık şu ana kadar” diyorsunuz.

HAYATİ KÜÇÜK (EMO Hukuk Müşaviri)- Hayır, hayır. Ehliyetimiz var, davayı açabiliriz; ama hangi kararı, hangi işlemi dava edeceğiz, o yok.

GÜVEN ÖNBİLGİN (OMÜ)- Tamam, o yok. Peki, burada kamu yararı hizmetinin gerekleri falan gibi şeyler öne sürülemez mi?

MAHMUT KEMAL KIYMİK (SİÜ)- Kontenjan ilan edildiği anda bölümler resmi olarak kurulmuş demektir. Ama kontenjanların ilanlarına nereden erişebiliriz: ÖSYM’nin kılavuzundan.

GÜVEN ÖNBİLGİN(OMÜ)- YÖK’ten Bilgi Edinme Yasasıyla istenirse mecburen verilecek Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine. Ben, çözümlerle ilgili bir şey düşünüyorum, öncelikli

olarak onu belirteyim.

Ben, yasal olarak teknolojist kavramına yüklenmemiz gerektiğini düşünüyorum. Türkiye’de gerek var, gerek yok, o ayrı. Yalnız, teknolojist kavramına yüklediğimiz zaman, meslek yüksekokulu mezunları tamamen sıfırlamış oluyoruz. Yani meslek yüksekokullarının da bir şeklide 3 yıllık bir okul falan gibi bir şey olması gerekiyor. Son yapılan düzenlemelerle bu okullar 3 yıla çıkarıldı. Teknolojist kavramına yüklenmemiz gerekiyor.

Teknik eğitim fakültelerinin sıfırlanmaması gerektiğinin üstüne yüklenmeliyiz. Yani formasyonla öğretmen yetiştirmeye karşı çıkalım. Çünkü dünyada teknik eğitim fakültesi çok var. Teknoloji eğitimine öğretmen yetiştiren, teknik öğretmen yetiştiren çok kuruluş var ve bunların kuruluşları da var, hareketlilikleri de var. Biz bu sistemden niye vazgeçiyoruz; onu anlamış değilim. Bunu da vurgulamamız lazım. Sayısı çok geldiyse, 4 tane teknik eğitim fakültesi olsun ve bunlar en iyileri olsun. Mesela, Marmara, Gazi. Bunlar en iyileri, en deneyimlileri.

Bir teknolojist, bir de teknik öğretmenin olmasına yüklenmemiz gerekir. Buna yüklenirken tabii ki işlemleri iptal ettirmek için davalar önemli. Bir de Meclisteki mühendis, mimar milletvekillerinin bir kanun teklifi hazırlayıp, vermelerini sağlayabilir miyiz? Sayıları herhalde az değildir bunların. En azından böyle bir kanun teklifi geldiği zaman, bu işi Hükümetle pazarlık etme imkanı doğar. O kişilerin meslek şovenizmlerine hitap ederek, bu şekilde bir şey yapabiliriz.

Tabii, davalar açılıp, çok patavatsız işlemleri yok edebiliriz de, Meclisten bir kanun teklifiyle bunun üzerine gidelim diyorum. Mühendis üyelerimizle, arkadaşlarımızla birlikte bir nevi çevirme yapalım diyorum. Hep biz uğraşacak değiliz ya, “Neyi nasıl iptal

edeceğiz?” diye. Tabii, bu arada biz kendi mühendislik eğitim kurumlarını da eleştirmek zorundayız. Yani bazı mühendislik fakülteleri gerekli mi, değil mi?

Şunu söyleyeyim: 1987 yılında EMO dergisinde bir yazı yazmıştım. Orada demiştim ki, “Yan yana şehirlerde elektrik mühendisliği bölümleri kuruluyor ve birinde iki hoca, birinde üç hoca, birinde dört hoca var. Onun laboratuvarına da yatırım yapılıyor, bunun laboratuvarına da, ona da bina yapılıyor, buna da. Bunlar olmasın.” O zaman bunları derken aklımdaki iller, Niğde, Kayseri, Adana, Konya’ydı. Dördünde de yarımşar saat mesafelerle elektrik mühendisliği bölümleri vardı. Düşünün, ilk kurulan hangisi; diyelim ki, Adana. Bütün bunların olanakları o dönem orada olsaydı, belki şu anda İstanbul Teknik Üniversitesinin Elektrik Bölümü gibi, 50 hocası olan, bilmem kaç laboratuvarı olan, kaç öğrenciyi alabilen bir fakülte olacaktı orası. Şimdi 10 öğretim üyesi bir bölüm, 8 öğretim üyesi bir bölüm, 7 öğretim üyesi bir bölüm... Tekrarlanmış laboratuvarlar ve deney setleri falan.

Bu işi mutlaka kontrol etmemiz lazım; çünkü bir sürü üniversite kurdular ve içinde elektrik, bilgisayar, bilmem ne diye geçiyor. Hele bilgisayar mühendisliği bölümünü çok çok irdelememiz gerekir. Biz, Elektrik, Elektronik, Bilgisayar Mühendisleri Odası diyoruz, ama bilgisayar mühendisi yetiştiren bölümlerin hocaları bilgisayar mühendisi değil. Teknik eğitim diye söylüyoruz, ama haritacı bölüm başkanı var, ziraatçı öğretim üyesi var, termodinamikçi öğretim üyesi var. Bunlardan bilgisayar mühendisliği bölümleri var; 30-35 tane.

Bu işi anlatırken, bir taraftan kendimiz de eleştirmeliyiz ki, sadece karşı görüş kavgası değil, akademik olarak da doğruları yapmak istediğimizi görsünler. Meslekte düzenlemeyi yapmamız gerekir. Bizim bilgisayar mühendisliği bölümleri tam bir fecaat. Elektrik

mühendisliği bölümlerinde yenilenmeye gerek yok. Belki böyle bir şey yapılabilir, başka bir öneri getirilebilir. Elektrik bölümleri, elektrik ve bilgisayar mühendisliği de, Amerika'daki gibi, seçmeli bilgisayar dersi verilebilir. Yani bunları da düzenleyen bir komisyon yapılması lazım ki, adamlar demeli ki... “ siz bize mühendis olma diyorsunuz, ama siz iki kişiyle mühendis yapıyorsunuz.” Onun için de YÖK'e baskı yapmamız lazım, meslek alanı olarak baskı yapmamız lazım. Meslek alanı kimdir; elektrik, elektronik, bilgisayar. EMO olarak her bakımdan yapalım. Onun içinde bir kanun, mevzuat değiştirmeye çalışalım komisyonlarda.

Bir lobimiz olsun. Benim gördüğüm kadarıyla lobimiz yok. Biz, gazetelere demeç veriyoruz, basın açıklamaları yapıyoruz, ilgili yerlere yazı yazıyoruz, ama etkili yerlerde de lobi kullanalım, partisi ne olursa olsun. Benim çözüm önerilerim bunlar.

MAHİR ULUTAŞ (EMO İzmir)- Ben bu konuda başka bir çözüm bulunabileceğini düşünüyorum. Bu işin arkasındaki kuruluşlardan birisi de Ankara Sanayi Odası, bildiğim kadarıyla. Çünkü sanayicilerin büyük ihtiyacı var. Örneğin “Biz, fabrikalarda işin içerisine giren mühendisler istiyoruz. Oysa birçok mühendis pratik bilgiye sahip değil, yapamıyor, beceremiyor; ama teknik eğitimden gelenler bu işi yapabiliyor” gibi bir yaklaşım var. Bu, tartışılır, ama sonuçta bir ihtiyaç da var.

Bizim, mühendislik bölümleri olarak, elektrik-elektronik mühendisliği bölümleri olarak, bunu da göz önüne alarak, belki kendi tanımlarımızı da gözden geçirmemiz gerekiyor. Bir akreditasyon işlemi yapıyoruz, bir öz görev tanımlıyoruz. Şu anda Türkiye'de kaç tane elektrik-elektronik mühendisi var, bilmiyorum; ama herhalde hepsinin öz görevi aşağı yukarı aynıdır. Herkes aynı eğitimi vermeye çalışıyor, herkes aynı tip adam yetiştirmeye çalışıyor. Benim düşünceme göre, bazı bölümler daha farklı niteliklere sahip

elemanlar yetiştirebilir ve sanayicilerin probleminin bir çözümünün de böyle sağlanacağını düşünüyorum.

BELGİN EMRE TÜRKAY (İTÜ)- Planlamayı-programlamayı kısa vadeli ve uzun vadeli olarak ikiye ayırmak lazım. Uzun vadede Güven hocamızın dediklerine katılıyorum. Uzun vadede bazı şeyleri gözden geçirmek lazım, ama kısa vadede önümüzde bir sorun var ve onunla nasıl başa çıkabileceğimiz sorusunun cevabını bulmamız lazım.

Güven hocanın belirttiği gibi teknolojist kavramına bastırmamız lazım; çünkü çok büyük bir tehlike daha var. Bakın, büyük üniversitelerin büyük iddiası vardır. İstanbul Teknik Üniversitesi öğretim üyeleri, “ araştırma üniversitesi” olduklarını belirterek, lisans eğitime fazla öğrenci almak istemezler. Yüksek lisans ve doktora yaptırmak isterler. İTÜ gibi üniversiteler her sene lisans kontenjanını düşürmek için mücadele verirler. Şimdi teknoloji fakülteleri açıldığı zaman, onlar kontenjanı yükseltmek isteyecekler, dolayısıyla bizimkiler fazla ortada olmayacak. Çok az öğrenci alır hale gelecekler. Aslında bu kontenjan olayı da çok önemli.

CENGİZ GÖLTAŞ (EMO Yönetim Kurulu Başkanı)- Ben, Odamız ortamında bu meselenin çok derinliğine tartışılması gerektiğini düşünüyorum. Bir kere, çok aceleye getirilmemesi gereken birtakım kavramsal sorunlar da var. Aslında ortaya atılan soruların yanıtlarını derinlikli olarak yanıtlamak zorundayız.

Önceki konuşmalarda denildi ki, “Türkiye’de üç tane alan var; mühendislik, teknikerlik, teknisyenlik.” Teknolojist kavramını bugün ülkemiz açısından, mesleğimiz açısından, ülkenin kalkınması, sanayileşmesi, teknoloji politikaları ve üretim politikaları açısından nasıl görüyoruz? Bu soruyu derinleştirmeden, acaba teknolojist konusuna tamam mı diyeceğiz ya da YÖK’ün, Bakanlar Kurulunun

bu tür girişimleri karşısında bunu sadece bir defans olmak üzere, mühendislikle arasındaki sınırını koyarak, burayı verili bir durum olarak kabul mü edeceğiz? Problem biraz burada. Yani şu teknolojist kavramı gerçekten ülkemizin ihtiyacı olan bir nokta mı? Eğer biz, “İhtiyaç var” diyorsak, buna uygun olarak meseleyi hukuki, idari bakımdan düzenleriz. Ayrıca, mühendislik eğitimi konusundaki tartışmalarımızın içerisine bu alanda da yapılan uygulamaları koyarız, devam ederiz. Mesela, teknolojist kavramı bende biraz soru işareti yaratıyor.

Teknolog. Türkiye'nin bu sosyoekonomik, siyasi yapısı içerisinde bu alanların nasıl düzenlendiğini, nasıl dejenerasyona uğradığını, bu alanlar arasında daha sonra nasıl geçişler sağlandığının olumsuz örneklerini hep beraber yaşıyoruz. Acaba başka bir devasa problem mi çıkacak karşımıza?

Bu anlamda buraya, “Teknologlar olabilir” diyerek bir süreci devam ettirmek ya da “Hayır, teknologlara Türkiye'nin şu anki konumu itibarıyla ihtiyaç yoktur. Mesele, Türkiye'deki mühendislik eğitiminin, Türkiye'deki meslek yüksekokulları eğitiminin, Türkiye'deki teknisyenlik eğitiminin daha nitelikli hale getirilmesidir” mi demeliyiz? Soru burada. Zaten Odamız bu soruya yanıt verdiği noktada, ondan sonraki yapılacaklar bizim kendi performansımızla ilgilidir diye düşünüyorum.

Teşekkürler.

GÜVEN ÖNBİLGİN(OMÜ)-Gerçekten çok genel bir sorun var; ama mesela EMO 'nun, bu mühendislik derecelerini mühendislik meslek kuruluşuna sorulmadan planlandığını kamuoyuna duyurulması gerekir. Yani bunun kafadan, tepeden indiğinin duyurması gerekir. İkincisi, bu fakültelere öğrenci alıp, mezun olduklarında “Mühendis unvanı vereceğim” diyor. Burada ancak teknolog diyebilirsiniz; çünkü senin gerekçen oydu. Hani, denklik meselesi var ya, mobilite falan vardır; bunlar vardır ve bunlardan, olsa olsa teknolog olursun diye bir ağırlık yüklemeliyiz. Tabii, genelinde çok daha büyük sorunlar var. Dedim ya, kendi mühendislik fakültelerimizi elden geçirmemiz lazım. Mesela EMO, bilgisayar mühendisliği bölümleri üzerine çok ciddi düşmek zorunda. Biz gideceğiz, “adam mühendislikten doktorası var, ama teknik öğretmen” diye bağırıp çağıracacağız, harita mühendisi, harita doçenti, harita profesörü bilgisayar mühendisliği bölüm başkanı olarak ders verecek ve onun mezunu bana üye olacak. Böyle bir şey mümkün mü?

Büyük sorunlarımız var. Ama ben, kısa vadeli olarak iki şeyin üstüne gitmeyi öneriyorum. Birincisi, ilk anda bu altı fakülteye alınan kişilerin teknolog olarak ve adlarının teknoloji bölümü olarak, elektrik teknolojisi bölümü olarak adlandırılması gerekiyor. Zaten eski adı, elektrik teknolojisi eğitimi bölümüydü. Bunun adı da elektrik teknolojisi olur ve biter. Mühendislik olması şart değil. Yani bunun üzerine anında gitmek gerektiği kanısındayım. Bu gerekçelerle çıkarılan şeylerin sonunda gerekçesine uyması gerektiğini, uluslararası gerekçelendirme ve akreditasyona uygun bir biçimde olması gerektiğini öne sürüp, iki tane mühendislik bölümünün aynı üniversitede olmayacağını öne sürerek, bu bölümlerin adlarından mühendislik ifadesini çıkartmak gerekir. Bence, böyle bir şey yaparsak, en azından bu işin derin düşünülmesini sağlarız.

Eğer buna bakmadan, diyeceğimizi deyip kenarda durursak, söylediğimizi dinlemiyorlar. Yani eylem koyduğumuz zaman, birileri rahatsız olduğu zaman söylediğimiz dinlenecek. Böyle bir şey gerçekleştirdiğimiz zaman birileri rahatsız olacak. O zaman, “Gelin, konuşalım, bir biçime sokalım” denilecek. Bilgileri edindikten sonra, hukuk müşaviri arkadaşımız bu işin tekniğini yapabilir, biz de kamuoyunu aydınlatabiliriz. Mesela biz, Samsun Elektrik Mühendisleri Odası olarak halka açık bir toplantı yapabiliriz. Ben, onun için teknolog olayının üzerine gidelim diyorum. Yoksa, başka bir açıklaması yok. Ama müthiş de sorunlarımız var.

Şimdi 6 teknoloji fakültesine öğrenci alıyorlar. Bunun nedeni mühendis kökenli öğretim üyesi bulma meselesidir. Tek sınır budur, başka hiçbir sınır yoktur. Bir de şu kanıyı uyandırmamak lazım: Bu fakültele karşı olmak değil olay, bir düzenleme istemek; yani toplanabilir, çıkarılabilir, karşılaştırılabilir bir düzenleme olması gerekir.

Başta da söylediğim gibi, teknolog çıktığı zaman, meslek yüksek okulları konusu çok feci bir şekilde açıkta kalıyor. Uluslararası anlaşmalarda da açıkta kalmış durumda, meslek yüksek okulları, dengi olmayan okullar durumunda. Bu nedenle meslek yüksek okulları eğitimi 3 yıla çıkarılıyor. Avrupa Birliğinde; yüksek öğrenim eğitimi 3 yıllık yaparsanız, dengi var. Çünkü Avrupa Birliği, 3 yıllık eğitimi lisans sayıyor. Biz, lisans eğitimi saymıyoruz. Yani ben, şu anda “3 yılda mühendis unvanı vereceğim” desem, Avrupa Birliğine göre geçerlidir. Örneğin İtalya üniversitelerde veriliyor, İspanya da başladı.

BELGİN EMRE TÜRKAY(İTÜ)- Şu anda mühendislerin yaptığı işin, istihdamın yüzde 60-yüzde 70’ini teknolog denilen alana geçecek, doğru mudur? Hangisinin hangi işi yapacağına kim karar verecek, ayrı bir kurum mu oluşturulacak? Teknik eğitimler

için oluşturulmuş Mesleki Yeterlilikler Kurumu var. Onun içinde sertifikasyon süreci var, daha önce yapılan konferanslara baktığınız zaman. Bu sertifikasyon süreci işi daha da çetrefilli hale getiriyor. O sertifikasyona kim karar verecek? Teknolog ya da teknoloji mühendisi denildiği zaman öbür tarafta mühendislik bölümleri var. Bir yer çevirmişler ve ortadan ikiye ayırıyorlar, diyorlar ki, “Bu tarafı sen yaparsın, bu tarafı sen yaparsın.” Buna kim karar verecek? Yani, “Sen buradan mezun oldun. Bu işi sen yapabilirsin” mi diyecekler?

GÜVEN ÖNBİLGİN(OMÜ)- Buna karar verecek kuruluşların başka ülkelerde paralelleri var. Mesela, Sidney Anlaşmasını imzalayan kuruluşlar yedi ülkede; Amerika’da, İngiltere’de, İrlanda’da, Fransa’da var. Onlar, hangileri teknokratların özelliklerini akredite edebiliyor, hangileri mühendisleri akredite edebiliyor biliyorlar bu var. İşin ilginç ise İngiliz sistemine göre yaparsak, bu sertifikasyonu EMO yapacak. Çünkü İngiltere’de ITT yapıyor bunu. ABET’te bu sertifikasyonun şartları var. Fakat sorun şu: Teknolog ya da mühendislerin farkı kısa vadeli bir olay. Onun için diyorum ki, mühendis, mimar milletvekilleriyle bu sertifikasyon farkını ortaya yasa olarak koyabilecek bir yasa teklifi vermeliyiz. Bunu güzel, net olarak belirten bir yasa teklifi vermeliyiz.

Bir de teknik eğitim fakültelerinin eski mezunları var. Onlar bir an evvel kendi adlarının da mühendis olmasını istiyorlar ve bu, 60-70 bin kişilik bir kitle. Bu nedenle teknolog ya da benzeri bir atak yaparsak, evvela yenilerin unvanını savunmaya kalkacaklar; başka çareleri yok. Buna karşılık biz biraz daha edilgen durumda kalırsak, gelecek hamle, eskilerin de unvan sahibi olması. “Olsun, ne yapacaksınız; mühendisliğin altından su mu çıktı?” diyeceksiniz. Ancak çok büyük bir yalanın üzerine, çok kötü bir oyun oynanıyor ve teknik eğitim yok ediliyor. Kimse farkında değil; mesleki eğitim yok ediliyor. Teknoloji fakültelerinden çıkıp da öğretmen olmak

için kaç kişi formasyon alacak zannediyorsunuz? Fen-Edebiyat fakültelerine benzetilmeleri de yalan. Fen-Edebiyat fakültesinden çıkan fizikçi iş bulamaz. Onun için biran önce formasyon alıp, da öğretmenlik sınavına girmeye mecburdur. Mühendis eğitimi almış adam, meslek lisesi öğretmeni olayım diye bir mücadele içine girerimi?

Bu, eskiden beri, 1980'den beri yapılıyorsa, bir anlamı vardı. Teknik eğitim fakültesi bırakılmazdı, mühendislik mezunlarına formasyon aldıklarında bu hak tanınırdı. 30 yıl önce onu yapmadılar. O benzerliğin de yanlış olduğunu ortaya koymamız lazım. Yok öyle bir şey. Büyük bir aldatmaca üzerine kurulmuş bir plandır bu. Mesleki eğitimin düzeltilmesi de artık bizim sorunumuz olmaya başlıyor.

CEMİL KOCATEPE (EMO Yönetim Kurulu)- Bayındırlık Bakanlığı ile yaptığımız görüşmede, meslek yasası hazırlığı yaptıklarını söylediler; teknisyenleri de oda içerisinde kayıt sistemine oturtup, mühendislik unvanını odanın vermesi. Siz, biraz önce bahsettiniz. Böyle bir hazırlık var. Aslında yaptıkları hazırlık komple bir hazırlık, ufak tefek bir hazırlık değil. Yani bizim burada yaptığımız belki önemli bir şey; ama aslında TMMOB olarak komple bir şey yapmamız, komple mücadele yürütmemiz gerekiyor. Yani bu bir eğitim yasası.

Bizim EMO olarak tutup usta-çırak eğitimi yapmamız abesle iştigaldir. Bizim üyelerimizin sorunlarıyla ilgilenmek gibi bir görevimiz var. Görev, Milli Eğitim Bakanlığınınındır. Yani onlar kaliteyi düşürüyorlar. Zaten eskiden denilirmiş ya, "Okullar olmazsa Milli Eğitimi iyi idare edeceğiz" diye. Şimdi, o hale geliyor. Okulların hepsini ortadan kaldırdıktan sonra, hepsini özelleştirdikten sonra artık Milli Eğitim idare edilebilir hale gelecek. Yani bizim eğitim alanında böyle bir görev üstlenmemiz doğru değil. Biz, meslek içi

eğitimimizi yaparız, bu başka bir şey; ama bizim komple meslek eğitimi yapmak gibi bir görevimiz olmamalı. Bizim herkese görevini hatırlatmamız lazım. Herkes kendi görevini üstlensin. Milli Eğitim Bakanı bu işleri yapsın, güçlendirsın. Aslında bizim daha büyük bir mücadeleyi önümüze koymamız lazım.

GÜVEN ÖNBİLGİN(OMÜ)- Bakın, yurtdışında bu usta eğitimini kim veriyor; mesleki ve teknik eğitim öğretmeni veriyor. Onun için öğretmen yetiştiriyorlar. Teknik eğitim fakülteleri her yerde var. Teknoloji fakültelerinde de teknik eğitim bölümleri var, teknoloji bölümleri de var. Ayrıca, yine demin söylediğim gibi, liselerin hepsine fen ve teknoloji diye ders konuldu. Teknoloji öğretmenliği diye bir öğretmenlik var. Mesela, teknik eğitim fakültelerinde çok rahat bir şekilde teknoloji öğretmenliğini de açabilirlerdi. Tabii ki, bir sistem olarak hepsini ortaya koyabiliriz; koyarken de, Hükümetle anlaşmayı bırakıp, Meclis lobisiyle teklif olarak geliştirip yapalım, ondan sonra yüklenelim diyorum. Ama şu anda teknoloji ve bu mühendislik bölümlerinin hukuki biçimiyle bir set çekelim.

HASAN KARAL(KTÜ)- Bu bölümler ve öğrenci alımı, senatosundan geçirmiş, göndermiş, Üniversitelerarası Kurulda görüşülmüş, bitmiş. En uygunu, öğrenci alımını durdurabilir. Bence, öğrenci alımını durdurması lazım ve arkasından da gereğinin yapılmalı. Ben, teknolojist yetiştirmesine de karşıyım. Niye; fen adamlarıyla yaşanan problemler ortada. Kendi elinizle kucağınıza daha da problemlerli bir çocuk alacaksınız. Bununla nasıl uğraşacaksınız, bilmiyorum.

MUAMMER ÖZDEMİR (OMÜ)- Sonuçta, bu teknik eğitim mezunlarına, meslek lisesi mezunlarına oy potansiyeli diye bakılıyor. Şu an da mevcut üniversitelerde okuyan mühendislik öğrencileri var. Bunların da bir hak kaybına uğrayabileceği durumu varsa kamuoyunu bu şekilde bilgilendirmek kamuoyu desteği yaratır.

Tercihler başlayana kadar kılavuz iptal edilebilir diye düşünüyorum.

İRFAN ŞENLİK (Çalıştay Koordinatörü)- Arkadaşlar; bu çalıştayın bir sonuç bildirgesi olacak ve bunun kamuoyuna sunulması gerekiyor. Bu çalışmanın sonuçlarını ilgili birimlere, TMMOB'ye ve diğerodalara göndereceğiz. Sonuç bildirgesiyle ilgili ben taslak bir çalışma yapacağım. Önümüzdeki hafta içerisinde, pazartesi-salı günü sizlere mail olarak gönderebilirim. Sizler de görüşlerinizi ilave ederseniz, önümüzdeki hafta sonuna kadar çalışmayla ilgili bir sonuç bildirgesi çıkarırız.

Katılımınız ve katkılarınız için teşekkür ediyoruz. İyi günler.

Teknoloji Fakültelerinin Meslek Alanlarımızda Yaratacağı Sorunlar Çalıştayı Sonuç Bildirgesi

Türkiye’de uzun dönemdir uygulanan ekonomik ve sosyal politikalar sonucu yatırım, üretim ve sanayileşmeden uzaklaşılması, mühendislerin eğitim sürecini, üretim sürecindeki konumlarını, çalışma koşullarını, çalışma alanlarını, mesleki beklentilerini olumsuz yönde etkilemiştir. Bu süreçte gerek kamu gerek özel sektörde birçok mühendis, aldıkları eğitime ve sahip oldukları formasyona uymayan koşullarda çalışmak zorunda kalarak meslek alanlarından uzaklaşmışlardır. Mühendislik temel olarak, güncel bilgi, formasyon temelli, evrensel yaklaşımlarla insan yaşamını iyileştirmeyi amaçlayan ve mevcut sorunların belirlenmesinden çözümlenme süreçlerine kadar araştırma, teknoloji geliştirme, bilginin ekonomik ve toplumsal yarara dönüşmesi için tasarım yeteneklerini öne çıkartan bir meslek dalıdır.

Mühendisler mesleki yaşamları boyunca değişen ve gelişen teknolojileri anlayıp uygulayabilmek için öğrenmeye sürekli devam ederler. Mühendislik alanında yaşanan teknolojik gelişimin hızı dikkate alınırsa mühendis yaşam boyu öğrenmenin yöntemini bilmek durumundadır. Bunun yanında sürekli eğitim ile mühendislik bilgisinin geliştirilerek üretime yansıtılabilmesi temel mühendislik formasyonunun düzeyi ile doğrudan bağlantılıdır. Bu nedenle mühendisi sadece teknoloji uygulayan bir niteliğe indirgemeye çalışan anlayış kabul edilemez.

Ülkemizde, mühendis, mimar ve diğer teknik elemanların unvan, yetki ve sorumlulukları yasa ve yönetmeliklerle düzenlenmiştir. 17.6.1938 tarihli ve 3458 sayılı mühendislik ve mimarlık hakkındaki yasa, kimlere mühendis unvanı verilebileceği ve hangi okullarca verilen diplomaların mühendislik mesleğine temel olabileceği belirlenmiştir. Buna göre, mühendislik öğrenimi veren Türk yüksek öğrenim kurumlarından mezun olanlara “mühendis” ve “yüksek mühendis” unvanı verilebilir. Aynı biçimde programları, yüksek mühendis ve mühendis okullarımızın programlarına denk yabancı okulların mezunlarına da bu unvanlar verilir. Ancak, mühendislik unvanına sahip olanlar bu unvan ve yetki ile sanatlarını uygulayabilirler.

29.04.1992 tarihli ve 3795 sayılı yasa ise, bütünüyle mühendis ve mimarlar dışındaki teknik elemanların unvan, yetki ve sorumluluklarını belirlemek için çıkarılmıştır. Bu yasa ‘nın 3. maddesinin (d) bendi, lise üstü dört yıl süreli yüksek teknik öğretim gören erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve teknik eğitim fakültesi mezunları ile kız teknik öğretmen okulu, kız teknik yüksek öğretmen okulunun ve mesleki eğitim fakültesinin teknik eğitim veren bölümlerinden mezun olanlara “teknik öğretmen” unvanı verilmesini öngörmüştür.

3795 sayılı yasanın 3. maddesinin (e) bendi teknik öğretmen unvanını kazananların belli bir programı başarıyla tamamlamaları koşuluyla kendi dallarında mühendis unvanı verilmesini düzenlemektedir. Teknik eğitim fakülteleri ile mühendislik fakültesi arasındaki formasyon farkını kapatmaya yönelik olarak yapılan yasanın uygulama esas ve usulleri, Yükseköğretim Kurulu(YÖK) tarafından 07.08.1992 tarihinde 21308 sayılı resmi gazetede yayınlanan yönetmelikle düzenlenmiştir. Yönetmeliğin 8.Maddesi

“Tamamlama programında yer alan mühendislik dersleri, mühendislik unvanına sahip öğretim üyeleri tarafından verilir” koşulunu getirmektedir. Bu uygulamanın yıllara yayılan nitel ve nicel özellikleri ve sonuçları nedense kamuya yansıtılmamış ve irdelenememiştir.

3795 sayılı yasanın 3. maddesinin (a) bendi teknisyen, (b) bendi teknikerlerin unvanlarını, 6. maddesi ise bu teknik elemanların unvan, yetki ve sorumluluklarının yönetmeliklerle düzenleneceğini belirlemiştir. Bu amaçla 3030 sayılı kanun kapsamı dışında kalan belediyeler tip imar yönetmeliği, fen adamlarının yetki, görev ve sorumlulukları hakkındaki yönetmelik ve bayındırlık işleri kontrol yönetmeliği çıkarılarak mühendis, mimar dışındaki diğer teknik elemanların yetki ve sorumluluk alanları düzenlenmiştir.

13.11.2009 tarih ve 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile çeşitli üniversitelere bağlı mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin kapatılarak, teknoloji fakültesine dönüştürülmesine karar verilmiştir. 24.11.2009 tarihli ve 2009/15612 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ise kapatılan mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin, 2015-2016 öğretim yılı sonunu geçmemek üzere görevlerini ilgili mevzuata göre yürütmeye devam edecekleri, kapatma işleminin, mevcut öğrencilerin mezuniyet işlemleri tamamlandıktan sonra ve en geç 2015-2016 öğretim yılı sonunda uygulamaya konulacağı kararlaştırılmıştır.

YÖK de yapılan değerlendirmelerde; teknoloji fakültelerinin kapatılan teknik eğitim fakültesinin işlevlerini de yerine getireceği, teknoloji fakültelerinde alan eğitimi ile formasyon eğitiminin birbirinden ayrılarak, yüksek nitelikli teknik eleman yetiştirme işlevi ve mesleki teknik ortaöğretime daha nitelikli öğretmen yetiştirme işlevinin birlikte gerçekleştirileceği belirtilmektedir. Teknoloji Fakültelerinin Mühendislik Fakültelerine alternatif değil, bu

fakültelerin tamamlayıcısı olacağı iddia edilerek, mezunlarının üretim süreçlerinde üslenecekleri görevlerin birbirinin devamı niteliğinde olması gerektiği öngörüsü vardır. Bu gerekçeyle alan eğitimi alan teknoloji fakültesi mezunlarının “uygulama mühendisi” olacakları, görev, yetki ve sorumluluk bakımından mühendislik fakültesi mezunu “mühendis” ile teknoloji fakültesi mezunu “uygulama mühendisi” unvanı arasında hiçbir fark söz konusu olmayacağı hatta neredeyse “uygulama mühendisinin” “mühendisten” daha fazla olanaklara sahip olabilecekleri belirtilmektedir. Bunun yanında teknoloji fakültesi bünyesinde, iş dünyasının ihtiyaçlarına ve isteklerine göre mühendislik teknolojisi bölümleri açılabileceği de öngörülmektedir.

Bu uygulama ile teknik öğretmenlere dolaylı yollardan alanında hizmet veya üretimle ilgili proje yapma, planlama, yönetme, uygulama ve kontrol, ürün geliştirme, test, analiz, kalite yönetimi ve imalat konularında imza yetki ve sorumluluk verilmesi amaçlanmaktadır. Buna gerekçe olarak gelişen Türk sanayisinin teknoloji mühendislerine de gereksinimi olduğu belirtilerek, iş hayatındaki gelişmeler sonucu geleneksel mühendis ve uygulama ağırlıklı mühendis gibi birbirinden iki ayrı kavram geliştirilerek birbirini tamamlayıcı çalışma alanı olduğu vurgulanmaktadır. Ülkemizde yılda ortalama 25.000 yeni mühendisin mezun olduğu ve mühendislerin %25'inin işsiz ya da meslek dışı işlerde çalıştığı gerçeği karşısında alınan bu kararın bir keyfilik ve plansızlık içerdiği açıkça ortadır.

Bu uygulamada iki önemli konu ortaya çıkarılarak, gerekçe olarak öne sürülmektedir. Birincisi, dünyada artık teknik öğretmen yetiştiren eşdeğer öğretim kurumlarının olmadığı, ikincisi özellikle batı ülkelerinde “teknoloji mühendisliği” veya “uygulama mühendisi” nin bu bağlamda yer aldığı savunulmasıdır. Bu iki bilgi de

kamuoyunu yanıltmak üzere yayılmaktadır. Ayrıca Türkiye’de teknik öğretim alanında “teknik öğretmen” in öğretmen olarak istihdamının olanaksız olduğu da öne sürülmektedir.

Birincisi, birçok ülkede, özellikle ABD’de, üniversitelerde, teknisyen/tekniker eğitiminde görev alacak teknik öğretmenler yetiştiren fakülte ve bölümler ile liselerde teknoloji derslerini verecek teknoloji öğretmenleri yetiştiren fakülte ve bölümler vardır. İkincisi, bu fakültelerdeki yeni yapılanmada, ABD’de ve Avrupa’da birçok ülkedeki “mühendislik teknologu/teknolojisti” yerine Türkçe çevirileri ters sözcük sırasında yapılarak “teknoloji mühendisi” veya “uygulama mühendisi” adı kullanılmaktadır.

Teknik elemanların, dünyadaki statülerini ve devinirlikleri ile eşdeğerliklerini güvence altına alan üç adet uluslar arası anlaşma vardır. Bunlar “mühendisler” için Washington anlaşması, “mühendislik teknologları/teknolojistleri” için Sydney anlaşması ile “teknisyenler” için Durban anlaşmasıdır. Bu üç ayrı anlaşma ile bu unvan ve mesleklerin birbirinden ayrı olduğu, bu mesleklere ilişkin profesyonel kurumların ve eğitimlerinin ayrı ayrı olduğu kesinlikle kabul edilmiştir. Bu anlaşmaların konuyla ilgili kişi ve kuruluşlar tarafından, hem içerikleri hem de anlaşmalarda ülkeleri temsil eden mesleki kuruluşlar açısından, iyice incelenerek irdelenmesinde yarar vardır.

Amerikan mühendislik ve teknoloji akreditasyon kuruluşu ABET’ in “ABET 2000” kriterleri, Avrupa mühendislik akreditasyon sistemi ve Türkiye’de yürütülen mühendislik programları değerlendirme sistemi (MÜDEK) tarafından da aynen alınmıştır. Buna göre mühendislik ve teknolog/teknolojist, iş alanındaki yayılımda, bir biri ile örtüşmeyen biçimde tanımlanmıştır. Buna göre mühendis tasarlayan-projelendiren, teknolog/teknolojist ise bu tasarım-projenin uygulanmasında görev alan, gerçekleştiren

bir teknik elemandır. Bu iki mesleğin eğitim-öğretim programları kapsamları, nitelikleri hatta akreditasyon koşulları farklıdır. Bu nedenle teknoloğu/teknolojisti sırf amaca uygun bir ad takılarak “mühendisleştirmek”, dünya standartlarının bugünkü durumuyla bile olanaksızdır.

Mühendislik; eğitim, deneyim, uygulama ile edinilen matematik ve doğa bilimleri bilgisinin, doğal güç ve kaynakların insanlık yararına ve sürdürülebilirlik ilkeleri dikkate alınarak, mühendislik etiği gözetilerek kullanılması için yöntemler geliştirme uğraşdır. Buna göre mühendis bir sistemi tasarlayıp geliştirir, bunları uygulayan diğer teknik elemanlara yol gösterip, denetler. Mevcut durumda tekniker ve teknisyenlerin görevini, uygulama mühendisi veya teknoloji mühendisi adı altında yeni bir kavrama yükleyerek, yetki ve sorumluluk açısından “mühendisleştiren” yada mühendisi sadece teknoloji uygulayan bir niteliğe indirgeyerek “teknisyenleştiren” bir anlayış kabul edilemez.

Teknoloji Fakültelerinde mühendislik bölümlerinin kurulması durumunda, aynı üniversitede bünyesinde iki ayrı mühendislik bölümü(Bilgisayar Mühendisliği, Elektrik-Elektronik Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği vb.) kurulması gibi garip bir durum ortaya çıkabilecektir. Bunun yanında iş dünyasının ihtiyaçlarına ve isteklerine göre mühendislik teknolojisi bölümleri açılabilceği ve mezunlarına “teknolojist” unvan verileceği de belirtilmektedir. Ülkemizde bu ara elemana karşılık olarak teknikerler kamu ve özel sektör işletmelerinde görev yapmaktadırlar. Özellikle meslek yüksek okullarında yapılan son düzenlemelerle işyeri eğitimleri ile birlikte eğitim-öğretim süresi üç yıla çıkarılarak nitelikli teknik eleman(tekniker) yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Bu durum ortadayken teknolojist, mühendislik teknolojisti veya teknolog gibi kavramlar teknik elemanların yetki ve sorumluluk alanlarında yeni

sorunlar ortaya çıkaracaktır.

Mühendislik mesleği altyapı sorunları çözülmüş, çağdaş ve bilimsel niteliklere sahip kaliteli bir eğitimi zorunlu kılmaktadır. Mesleğin uygulama alanı yönünden eğitimin niteliği, doğa ve kültürel çevrenin tahribi; birey ve toplum sağlığının riske girmesi gibi kamusal alana zarar verebilecek pek çok uygulamaya neden olabilmektedir. Ülkemizde var olan mühendislik-mimarlık fakültelerinin eğitimini kaliteli hale getirmek, fakültelerin alt yapı, donanım ve öğretim elemanı alanındaki eksikliklerini gidermek için çalışma yapılması gerekirken, siyasi olarak alınan bu kararların kamu yararına uygun olduğunu söylemek olası değildir.

YÖK' ün isimleri değiştirilen Teknik Eğitim Fakültelerinin kadro ve fiziksel olanaklarıyla Teknoloji Fakültesi mühendislik bölümlerinin kurulmasını tanıması, teknik eğitim fakülteleri ile mühendislik fakültesi arasındaki formasyon farkını kapatmaya yönelik olarak yapılan 3795 sayılı yasayla ve daha önce çıkarmış olduğu yönetmelikle çelişmektedir. Buna göre; mühendislik unvan ve formasyonuna sahip olmayan öğretim üyelerinin bulunduğu Teknik Eğitim Fakültelerinde(Teknoloji Fakültesi) mühendislik eğitimi verilmesi açıklanamaz.

Mühendislik mesleğinin gereklerine uygun biçimde eğitim vermek üzere kurulmuş olan mühendislik fakülteleri ile teknik liselere öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulan teknik eğitim fakültelerinin kuruluş amaçlarının okutulan derslerin ve içeriklerinin biri biriyle eşdeğerde olmadığı açıktır. YÖK de yapılan değerlendirmelerde teknoloji fakültesi bünyesinde açılacak mühendislik bölümlerinin, mühendislik fakülteleri bünyesindeki mühendislik bölümleri müfredatına eşdeğer olması göz önünde bulundurulacağı belirtilmiş olmakla birlikte, kurulan teknoloji fakültelerinin alt yapısının ve öğretim kadrosunun buna uygun olduğu söylenemez. Bu nedenle,

teknoloji fakültesi mezunlarının mühendis unvanı almalarını sağlayan düzenlemeler “bünyeye inemeyen, daima düzeyde kalacak bir zorlama olmaktan ileri gidemeyecek ve kuruluş amaçlarından kaynaklanan temeldeki yetişme farkını gideremeyecektir.”

Sonuç olarak; yeni kurulan teknoloji fakültelerinde teknoloji veya uygulama mühendisliği gibi bölümlerinin kurulması önümüzdeki süreçte mühendislik mesleğimizi, yetki ve sorumluluk alanlarımızı tam bir karmaşaya sürükleyecek ve meslek alanımızdaki istihdam sorununu artıracaktır. Bu nedenle konu daha da içinden çıkılmaz bir aşamaya gelmeden, meslek odaları başta olmak üzere ilgili taraflarını da kapsayacak biçimde yeniden gözden geçirilmelidir.

EMO' dan YÖK ve Milli Eğitim Bakanlığı'na Teknoloji Fakülteleri Uyarısı Tabela Değişikliği İle Mühendis Yetişmez

13.11.2009 tarih ve 27405 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararnamesi'nin ekinde yer alan kararla çeşitli üniversitelere bağlı mesleki ve teknik eğitim fakülteleri, 21 teknoloji fakültesine dönüştürülmüştür. 24.11.2009 tarih ve 27416 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2009/15612 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile ise kapatılan mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin, 2015-2016 öğretim yılı sonunu geçmemek üzere görevlerini ilgili mevzuata göre yürütmeye devam edecekleri, kapatma işleminin, mevcut öğrencilerin mezuniyet işlemleri tamamlandıktan sonra ve en geç 2015-2016 öğretim yılı sonunda uygulamaya konulacağı kararlaştırılmıştır. 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nda, anılan "kararın uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve uygulama esaslarını belirlemeye Yükseköğretim Kurulu yetkilidir" denilmektedir.

Bu kararın ardından, teknoloji fakülteleri bünyesinde çeşitli mühendislik bölümlerinin kurulacağı bilgisi, üniversitelerin İnternet sayfalarından duyurularak, ilgili bölümlere öğrenci alınacağı açıklanmıştır. Bu bölümlerin arasında bilgisayar mühendisliği, elektrik-elektronik mühendisliği gibi Odamızın görev alanına ilişkin mühendislik dallarının bulunduğu görülmektedir. Yukarıda belirtilen karar ve gelişmelerle ilgili olarak başkaca herhangi bir resmi bilgi ve belge bulunmadığı gibi, konuya ilişkin tam bir karmaşa olarak adlandırılabilir söylenti, yorum ve işlemler

bulunmaktadır. Örneğin Gazi Üniversitesi'nin İnternet sayfasında "Yükseköğretim Kurulu'nda öğrenci alımı kabul edildiği takdirde Teknoloji Fakültemize 2010-2011 eğitim-öğretim yılında (Bilgisayar Mühendisliği, Elektrik-Elektronik Mühendisliği, Endüstri Mühendisliği, Enerji Sistemleri Mühendisliği, İmalat Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği Metalürji ve Malzeme Mühendisliği, Otomotiv Mühendisliği) öğrenci alımı yapılacaktır" duyurusu yer almaktadır. (Ek-1) Sakarya Üniversitesi'nin İnternet sitesinde ise "Hukuki statü bakımından; Mühendislik Fakültesi mezunu 'mühendis' ile Teknoloji Fakültesi mezunu 'mühendis' unvanı arasında hiçbir fark söz konusu olmayacaktır. Teknoloji Fakültesi mezunu mühendisler de Türk Mimar ve Mühendisler Odaları Birliği'ne bağlı mühendis odalarına üye olabileceklerdir" denilmektedir. Bakanlar Kurulu'nun 2009/15546 sayılı Kararı'nda, Milli Eğitim Bakanlığı'nın 28.9.2009 tarihli ve 25377 sayılı yazısından bahsedilmekle birlikte, konuya açıklık getirecek bilgilerin yer aldığı düşünülen bu yazıya ulaşılamamıştır. Yetkililerin çeşitli konuşmalarında bu alanın yeniden düzenlenmesine yönelik mevzuat değişikliği yapılacağı söylenmiş olmakla birlikte, böyle bir mevzuat çalışması yapıp yapılmadığı hakkında da herhangi bir bilgiye rastlanmamıştır.

Belirtilen Bakanlar Kurulu kararları ve üniversitelerin gerçekleştirdiği teknoloji fakültesi ve bu fakülteler bünyesinde mühendislik bölümlerinin oluşturulması, Odamız üyesi mühendisler ile gelecekte Odamıza üye olacak bölümlerde öğrenim gören üniversite öğrencileri arasında kaygıya neden olmaktadır. Yaşanan belirsizliğin, kapatılan mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde halen öğrenim gören ya da buralardan mezun olmuş kişileri de çeşitli endişe ve beklentiye sevk ettiği görülmektedir. Bu fakültelerden geçmişte mezun olanların da mühendis unvanı elde etmeye yönelik olarak beklenti ve çalışmaları, mühendislik alanında yaşanan karmaşaya derinlik kazandırmaktadır.

Bilindiği gibi Elektrik Mühendisleri Odası Anayasa'nın 135. Maddesi ile 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası hükümlerine göre kurulmuş kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Odamıza elektrik, elektronik, elektrik-elektronik, bilgisayar ve biyomedikal mühendislerinin üye olmaları zorunluluğu bulunmakta ve yine Odamızın faaliyet alanını bu mühendislik alanları oluşturmaktadır. Bir kamu tüzel kişisi olarak kuruluş yasası çerçevesinde anılan mühendislik alanlarıyla ilgili görev ve yükümlülükler üstlenmiş olan Odamızın, bu mühendislik alanlarına yönelik yaşamsal önem taşıyan söz konusu gelişmeler hakkında herhangi bir görüşünün alınmamış olması hatta hiçbir bilgilendirmede bulunulmamış olması, yaşanan kaygıların ne denli haklı olduğunu ortaya koymaktadır. Bu durum, gerçekleştirilen kararlar ve işlemlerin kaynağı olduğu anlaşılan Yükseköğretim Kurulu ve Milli Eğitim Bakanlığı açısından bir talihsizlik göstergesi olup, özellikle Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile "tereddütleri gidermeye ve uygulama esaslarını belirlemeye" yetkili kılınmış olan Yükseköğretim Kurulu'nun, yaşanan karmaşaya ve belirsizliklere son vermesi gerekmektedir.

Yürürlükte bulunan mevzuat ele alındığında, mühendislik ve mimarlık alanı 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası ile düzenlenmiş, mühendis ve mimarlar dışında kalan teknik personelin eğitim seviyelerine göre unvan, yetki ve sorumlulukları ise 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Yasa ile belirlenmiştir. Mühendislik ve mimarlık unvanı, 3458 sayılı Yasa uyarınca, bu alanda eğitim veren üniversitelerin ilgili bölümlerinden mezun olmayı gerektirmektedir. Kapatılmasına karar verilmiş olan mesleki ve teknik eğitim fakültelerinden mezun olanlar ise 3795 sayılı Yasa'nın 3. Maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi hükmüne göre "teknik öğretmen" unvanı taşımaktadırlar.

Aynı fıkranın (e) bendine göre, anılan fakültelerden mezun olan teknik öğretmenlerden en fazla iki yarıyıl tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere, kendi dallarında “mühendis” unvanı verilebilmektedir.

Görüldüğü gibi mesleki ve teknik eğitim fakülteleri, “mühendis” yetiştiren eğitim kurumları olmayıp, bu unvanı alabilmeleri için iki yarıyıl tamamlama programına tabi tutulmaları gerekmektedir. Nitekim 3798 sayılı Yasa uyarınca çıkartılmış olan Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği'nin 4. Maddesi'nde “Tamamlama programlarında uygulanacak müfredat programları mühendislik fakültelerinin lisans programları esas alınmak suretiyle teknik öğretmenlik programlarının müfredatı ile mühendislik lisans programlarının müfredatı arasındaki farklılıkları giderecek şekilde hazırlanır” denilerek, mühendislik fakülteleri ile teknik öğretmenlik eğitimi veren fakültelerin müfredatı arasında farklılık bulunduğu açıkça ifade edilmektedir. Mühendislik eğitimi açısından zorunlu tutulan tamamlama programına da anılan Yönetmelik hükümlerine göre isteyen her teknik öğretmenin doğrudan girmesi olanağı bulunmayıp, bu konuda Üniversitelerarası Kurul tarafından yapılan ve merkezi olarak düzenlenen yeterlilik sınavında başarı gösterilmesi gerekmektedir. Yine aynı Yönetmeliğin 8. Maddesi'nde, “Tamamlama programlarında yer alan mühendislik dersleri, mühendislik unvanına sahip öğretim üyeleri tarafından verilir” denilerek, mühendislik eğitiminin öğretim üyesi niteliği hakkında da kriter ortaya konulmuştur.

Bilimsel, teknik ve akademik veriler de, mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde uygulanan programın, mühendislik unvanı elde edilmesi için yeterli olmadığını ortaya koymaktadır. Bu durum karşısında, teknik öğretmen yetiştirmek üzere programlanmış

fakültelerin adlarının değiştirilerek mühendis yetiştirmesinin sağlanamayacağı gibi teknik öğretmenlerin unvanlarının değiştirilmesiyle mühendis olamayacakları da açıktır.

3798 sayılı Yasa ile düzenlenen teknik öğretmenlere iki yarıyıl tamamlama eğitiminin ardından mühendis unvanı verilmesi düzenlemesinin, esasen mühendislik eğitimi ve unvan verilmesi kriterleriyle uyumlu olduğu bile söylenemez. Teknik öğretmenlerin yaşadığı istihdam sorununun çözümü iddiasıyla getirilmiş bu düzenleme, bilimsel ve teknik gerekliliklerden çok, teknik öğretmenlerin sorunlarının çözüldüğü görüntüsü veren, yapay bir çözüm olarak gündeme gelmiş ve sorunların çözümüne de herhangi bir katkıda bulunmamıştır.

Bugün gündeme gelen, teknik ve mesleki eğitim fakültelerinin teknoloji fakültesine dönüştürülmesi çalışmalarının da, aynı yaklaşımla, istihdam sorunu olan bu kesime yapay bir çözümün, bu sefer kökten bir kararla uygulanması olduğu anlaşılmaktadır. Mesleki ve teknik eğitim fakültelerinden mezun olanların iş bulma sorunu bir gerçeklik olmakla birlikte plansız bir uygulamanın sonucu olan bu sorun daha büyük sorunlar yaratılarak çözülemez. Kaldı ki istihdam sorunu yalnızca teknik eğitim fakülteleri değil, fen-edebiyat fakülteleri mezunları başta olmak üzere diğer fakültelerden mezun olanların, hatta mühendislerin de karşı karşıya kaldığı bir sorundur. Türkiye İstatistik Kurumu'nun ilk kez açıkladığı verilere göre mühendislik işlerinde işsizlik oranı yüzde 12.8'dir. (Ek-4) Elektrik Mühendisleri Odası olarak 2009 yılında yürüttüğümüz Küresel Krizin Etkileri: EMO Üyelerinin İstihdamı araştırmasına göre ise; elektrik-elektronik mühendislerinde yüzde 10.7, elektrik mühendislerinde yüzde 10.3, bilgisayar mühendislerinde yüzde 9.5, elektronik haberleşme mühendislerinde yüzde 8.3, elektronik mühendislerinde yüzde 7.7, biyomedikal mühendislerinde yüzde

7.1 oranına ulaşan işsizlik söz konusudur. (Ek-5) Mühendislik gibi üniversite sınavlarında çok yüksek puanlarla ülkemizin en iyi öğrencilerinin seçilip alındığı ve teknik eğitim fakültelerinin neredeyse 2 katı kaynak harcanarak yetiştirilen mühendislerde yüzde 10'ları aşan işsizlik oranı ciddi bir istihdam sorunu olduğunu göstermektedir. Bu soruna dahi çözüm üretilmezken, yetersiz bir eğitimle yeni işsiz mühendisler yaratma girişimi, bilimsel ve akademik hiçbir gerekçeyle açıklanamaz.

Ayrıca istihdam alanı olmadığı gerekçesiyle teknoloji fakültesine dönüştürülen bu fakültelerin 2009 ÖSYS sonucunda tüm kontenjanlarının ilk yerleştirmede dolması da açıklama gerektiren bir durumdur.

Gelinen noktada, Yükseköğretim Kurulu'nun teknoloji fakültelerine dönüştürülen teknik eğitim fakültelerinden mezun olanlara verilecek unvanın ne olduğu bilinmemektedir. Bu fakültelerdeki yeni yapılanmada, ABD'de ve Avrupa'da birçok ülkedeki "mühendislik teknolojisti/teknoloğu" yerine Türkçe çevirileri ters sözcük sırasında yapılarak "teknoloji mühendisi" veya "uygulama mühendisi" adı kullanılmaktadır. Böylece, teknoloji fakültelerinden mezun olacakların, mühendislerin yetki ve sorumluluk alanlarına sokulmak istendiği sonucu ortaya çıkmaktadır. Hatta yukarıda sunduğumuz örneklerde görüldüğü gibi doğrudan mühendis unvanı kullanılmaya başlanmıştır. YÖK'ün herhangi bir açıklaması ve düzenlemesi olmaksızın, herhangi bir mevzuat değişikliği yapılmaksızın bu fakültelerden mezun olanlara mühendis unvanı verileceğine ilişkin kamuoyuna dönük açıklamalar yapılmasının, sorumlu bir davranış olduğundan da söz edilemez.

Meslek liseleri mezunlarının üniversite sınav girişlerine ilişkin katsayı karmaşası yaratılırken, meslek liselerine öğretmen yetiştiren eğitim fakültelerinin kapatılması iç tutarlılık açısından

da ayrıca ele alınmalıdır. Meslek liselerinin ülkenin ara eleman ihtiyacının yetiştirilmesinde konumlandırıldığı yerin ve bu okullara yönelik öğretmen ihtiyacının en azından 20 yıllık bir projeksiyonla belirlenmiş olması gerekmekte olup; buna yönelik istihdamın nasıl karşılanacağı da ortaya konulmalıdır. Ülkemizde iş dünyası sürekli olarak nitelikli ara eleman ihtiyacına vurgu yaparken; teknoloji fakülteleri kurulumuyla birlikte, ara eleman yetiştirecek eğitim kadrolarının 1 yıllık formasyon eğitimiyle yetiştirilmesinden de söz edilmektedir. Bu mesleki eğitime verilen önemin azaltılması değil midir?

Bugüne kadar teknik eğitim fakültelerinin teknoloji fakültelerine dönüştürülmesi gerekçesi olarak, mühendis unvanı yerine tekniker, teknolojist gibi unvanlar verilerek yetiştirilecek uygulamacı elemanlara ihtiyaç olduğu iddiası kullanılmıştı. Geline nokta, asıl amacın bu fakülteleri mühendis yetiştiren fakültelele dönüştürmek olduğu yönündeki kaygıları doğrulayan gelişmeler yaşanmaktadır. Eğer iş dünyasının da ihtiyacı olan nitelikli ara eleman ve tekniker yetiştirilmek isteniyorsa, meslek yüksekokullarının eğitim kalitesinin artırılması zorunludur. Eğer teknik ve mesleki eğitim fakülteleri için ihtiyaç fazlası olduklarına yönelik belirleme yapılmışsa, bu kaynağın nitelikli ara eleman yetiştirmek için meslek yüksekokullarıyla ilişkilendirilerek kullanılması daha yerinde bir tercih olacaktır. Böylece iş dünyasının nitelikli eleman eksikliği olduğu yönündeki belirleme ve istemlerine yönelik olarak da gerçekçi bir çözüme ulaşılabacaktır.

YÖK'ün teknoloji fakültelerinde mühendislik bölümleri açılmasına izin vermesi durumunda, aynı üniversite bünyesinde örneğin iki ayrı bilgisayar mühendisliği bölümü kurulması gibi garip durumlar da ortaya çıkacaktır. Alınan Bakanlar Kurulu kararıyla 21 teknoloji fakültesi oluşturulmuştur. Teknik eğitim fakülteleri bünyesinde EMO'nun mesleki alanlarındaki ara elemanları yetiştirmek üzere kurulan

öğretmenlik bölümlerinin 2009 yılında 2 bin 592 öğrenci aldığı, aynı yıl EMO'nun mesleki alanlarındaki mühendislik fakültelerine 11 bin 835 öğrencinin kayıt olduğu görülmektedir. Teknik eğitim fakültelerindeki aynı kontenjanların teknoloji fakülteleri adı altında mühendislik bölümü kontenjanlarına dönüştürülmesi durumunda, ortalama 4 yıl sonra mezun olacak mühendis sayısının yüzde 22 artması söz konusu olacaktır. Bu durum, mühendislerin mevcut işsizlik oranının 3'e katlanması anlamına gelecektir ve işsizlik sorununun çözümüne herhangi bir katkıda da bulunmayacaktır. İşsizlik sorununun ortadan kaldırılması esas olarak istihdam yaratacak ekonomik/politik süreçle ilgili olmakla birlikte, burada akademik alana düşen görev, ülkenin gelişim ve istihdam planlamasına göre eğitimin nitelik ve kalitesinin yükseltilmesi olmalıdır.

Sonuç olarak; yeni kurulan teknoloji fakültelerinde “teknoloji veya uygulama mühendisliği” gibi bölümlerin ya da “mühendislik” bölümlerinin kurulması, önümüzdeki süreçte mühendislik mesleğimizi, yetki ve sorumluluk alanlarımızı tam bir karmaşaya sürükleyecektir. Konuyla ilgili yeterli bilginin bulunmaması, yapılan girişimin iyi düşünülmeden başlatıldığını göstermektedir. Bu nedenle konuyu daha da içinden çıkılmaz bir aşamaya gelmeden, konunun meslek odaları başta olmak üzere ilgili taraflarını da kapsayacak şekilde yeniden gözden geçirilmesi için çalışma yapılmasını, bu değişikliklerle esas olarak neyin hedeflendiğinin kamuoyuna ve tarafımıza bildirilmesini talep ederiz.

Teknoloji Fakülteleri ve Teknoloji Mühendisliği Sorunu

Ülkemizde, doktorluk, hemşirelik, mühendislik, teknik elemanlık, avukatlık, noterlik, serbest muhasebecilik, ilkokul öğretmenliği, orta dereceli okul öğretmenliği ve üniversite öğretim elemanlığı gibi bazı meslekler yasa ile düzenlenmiş olup, bunlar yasa uyarınca yerine getirilebilecek mesleklerdir. Bunlara ait unvanlar, yasalarda öngörülen koşulların sağlanması ve yasaların öngördüğü edimlerin hak edilmesi ile birlikte geçerlidir.

Ülkemizde ilk Mühendis Mektebi 1883 tarihinde kurulmuş, Cumhuriyet döneminde ise Bayındırlık Bakanlığı'na bağlı olan Yüksek Mühendis Mektebi, 1944 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi'ne dönüştürülmüş, daha sonra mühendislik eğitimi vermek amacıyla kurulan teknik üniversitelerin yanı sıra diğer üniversitelerde de mühendislik fakülteleri açılmıştır.

17.6.1938 tarihli ve 3458 sayılı mühendislik ve mimarlık hakkındaki yasanın 1, 2, 3 ve 4. maddelerinde, kimlere mühendis unvanı verilebileceği ve hangi okullarca verilen diplomaların mühendislik mesleğine temel olabileceği belirlenmiştir. Buna göre, mühendislik öğrenimi veren Türk yüksek öğrenim kurumlarından mezun olanlara “mühendis” ve “yüksek mühendis” unvanı verilebilir. Aynı biçimde programları, yüksek mühendis ve mühendis okullarımızın programlarına denk yabancı okulların mezunlarına da bu unvanlar verilir. Ancak, mühendislik unvanına sahip olanlar bu unvan ve yetki ile sanatlarını icra edebilirler.

Sanayi ve teknoloji alanında, eğitilmiş teknik personel açığını kapatmak amacıyla 1930'lu yıllarında sanat enstitüleri, endüstri

meslek liseleri, teknisyen okulları, teknik liseler ve kız meslek liseleri eğitim ve öğretime başlamıştır. Mesleki ve teknik okulların atölye ve meslek dersleri öğretmenlerini yetiştirmek üzere 1937 yılında ilk erkek teknik öğretmen okulu Ankara’ da açılmıştır. Daha sonraki yıllarda sayıları artan ve Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı dört yıllık eğitim ve öğretim veren erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu, kız teknik yüksek öğretmen okulu olarak adlandırılan yüksek teknik öğretmen okulları, 28.03.1983 tarihinde 2809 sayılı “Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu” ile değiştirilerek kabul edilen 41 sayılı KHK ile teknik eğitim fakültelerine dönüştürülmüş ve üniversitelere bağlanmıştır.

Yüksek teknik öğretmen okulları ile teknik eğitim fakülteleri mezunları, teknik öğretmen ve yönetici olarak mesleki ve teknik eğitimin uygulanmasına, ülkemizin ihtiyacı olan nitelikli işgücünün yetiştirilmesine, endüstrinin bilim ve teknolojiye dayalı olarak geliştirilmesine katkıda bulunmakta; ayrıca kamu ve özel sektör işletmelerinde teknik eleman olarak da görev yapmaktadırlar.

657 sayılı Devlet memurları Kanunu’na göre ,

“II - TEKNİK HİZMETLER SINIFI:

Bu Kanunun kapsamına giren kurumlarda meslekleriyle ilgili görevleri fiilen ifa eden ve meri hükümlere göre yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar, jeolog, hidrojeolog, hidrolog, jeofizikçi, fizikçi, kimyager, matematikçi, istatikçi, yöneylemci (Hareket araştırmacısı), matematiksel iktisatçı, ekonomici ve benzeri ile teknik öğretmen okullarından mezun olup da, öğretmenlik mesleği dışında teknik hizmetlerde çalışanlar..... Teknik Hizmetler sınıfını teşkil eder.”

ve

“a) Sınıfların öğrenim durumlarına göre giriş ve yükselebilecek derece ve kademeleri aşağıda gösterilmiştir Dört yıl süreli yüksek öğrenimi bitirenlerden yüksek mühendis, mühendis, yüksek mimar, mimar sıfatını almış olanlar ile bunlardan öğretmenlik hizmetinde çalışanlar, Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu, Erkek Teknik Öğretmen Okulu ve Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu mezunları, İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi ile uygulamalı Endüstri Sanatları Yüksek Okulu mezunları(1), Teknik Eğitim Fakültesi (Yüksek Teknik Öğretmen Okulu ve Güzel Sanatlar Fakültesi, İstanbul Devlet Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksek Okulu) mezunları (2), öğrenimlerine göre tesbit edilen giriş derece ve kademelerine bir derece,...”

kamu kesiminde, teknik öğretmen ve teknik ve mesleki eğitim fakültesi mezunlarına başta mühendisler olmak üzere diğer teknik elemanlarla eşdeğer özlük hakları tanımıştır.

29.04.1992 tarihli ve 3795 sayılı Kanun ise, bütünüyle mühendis ve mimarlar dışındaki teknik elemanların unvan, yetki ve sorumluluklarını belirlemek için çıkarılmıştır. Bu Yasa 'nın 3. maddesinin (d) bendi, lise üstü dört yıl süreli yüksek teknik öğretim gören erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve teknik eğitim fakültesi mezunları ile kız teknik öğretmen okulu, kız teknik yüksek öğretmen okulunun ve mesleki eğitim fakültesinin teknik eğitim veren bölümlerinden mezun olanlara “teknik öğretmen” unvanı verilmesini öngörmüştür.

Aynı kanunun Madde 3.e “Teknik öğretmen unvanını kazananlar için ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki yarı yıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında “mühendis”, unvanı verilir.” denmekte, Madde 4.de ise “Teknik öğretmenler için düzenlenecek mühendislik programlarının

uygulama esas ve usulleri, Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.” denilmektedir. Ayrıca “YÖK’ün 07.08.1992 tarihinde 21308 sayılı resmi gazetede yayınlanan yönetmeliğinin 8.Maddesi “Tamamlama programında yer alan mühendislik dersleri, mühendislik unvanına sahip öğretim üyeleri tarafından verilir” koşulunu getirmektedir. Bu uygulamanın yıllara yayılan nitel ve nicel özellikleri ve sonuçları nedense kamuya yansıtılmamış ve irdelenememiştir.

13.11.2009 tarih ve 27405 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bazı yükseköğretim kurumları bünyesinde bulunan teknik eğitim fakülteleri, mesleki ve teknik eğitim fakülteleri, ticaret ve turizm eğitim fakülteleri ile Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesinin kapatılmasına ve aynı yükseköğretim kurumlarına bağlı olarak yeni fakülteler kurulmasına karar verilmiştir. Bu kararname ile 21 adet “Teknoloji Fakültesi” kurulmuştur.

24 Kasım 2009 tarih ve 27416 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 2009/15612 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında değişiklik yapılmasına ilişkin ekli kararın yürürlüğe konulmasına karar verilmiş olup, söz konusu kararda; “20/11/2009 tarihli ve 2009/15612 sayılı Kararnamenin Eki Karar” da “ Söz konusu fakülteler 2015–2016 öğretim yılı sonunu geçmemek üzere görevlerini ilgili mevzuatına göre yürütmeye devam eder. Kapatma işlemi, mevcut öğrencilerin mezuniyet işlemleri tamamlandıktan sonra ve en geç 2015–2016 öğretim yılı sonunda uygulamaya konulur.” ve bu karar, 13/11/2009 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.” hükümlerine yer verilmiştir.

Bu kararnameler ile teknik öğretmenlere unvan değişikliği ile alanında hizmet veya üretimle ilgili proje yapma, planlama,

yönetme, uygulama ve kontrol, ürün geliştirme, test, analiz, kalite yönetimi ve imalat konularında imza yetki ve sorumluluk verilmesi istenmektedir. Buna gerekçe olarak gelişen Türk sanayisinin teknoloji mühendislerine de gereksinimi olduğu belirtilerek, iş hayatındaki gelişmeler sonucu geleneksel mühendis ve uygulama ağırlıklı mühendis gibi birbirinden iki ayrı kavram geliştirilerek birbirini tamamlayıcı çalışma alanı olduğu vurgulanmaktadır! Ülkemizde yılda ortalama 25.000 yeni mühendisin mezun olduğu ve mühendislerin %25'inin işsiz ya da meslek dışı işlerde çalıştığı gerçeği karşısında alınan bu kararın bir keyfilik ve plansızlık içerdiği açıkça ortadadır. Karar uygulamaya geçmeden her yönüyle tartışılmalıdır, doğru değerlendirmeler yapılarak haklı işlemlere yönlenebilir.

Bu kararın sonucu: Kasım 2009 tarihinde YÖK'ün aldığı bir karar ile 2010 ÖSYS'de Teknik Eğitim Fakülteleri öğrenci almayacak ve yeni müfredatlarını oluşturup tüm öğrencileri mezun oluncaya kadar iki programı birlikte yürüteceklerdir. Bu durumda, okumakta olan ve mezun olmuş bulunanlar için alınan unvan "teknik öğretmen" olacağı için sorun çözümlenmiş olmayacaktır.

Teknik öğretmenler, aşağıda belirtilen ve benzeri konularda yetki ve sorumluluk alamamaktan dolayı mağdur olduklarını belirtmektedirler.

"Teknik Öğretmenlerin İmza Yetkileri: 11.11.1989 Tarih ve 20339 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Elektrikle ilgili Fen Adamlarının Görev Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmelik ile 03.02.1990 Tarih ve 20422 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Elektrikle ilgili Fen Adamlarının Görev Yetki ve Sorumlulukları Hakkında Yönetmeliğin Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik, Teknik Öğretmenlerin imza yetkilerini kısıtlayan bir yönetmeliktir.

Ayrıca 29.04.1992 Tarihinde kabul edilerek, 12.05.1992 tarih ve 21226 Sayılı Resmi gazetede yayınlanarak uygulamaya geçirilen 3795 sayılı Bazı lise, okul ve fakülte mezunlarına unvan verilmesi hakkında kanunun 6. maddesi, teknik öğretmenlerin yetki ve sorumluluğu ile ilgili bakanlıkların ve YÖK ün görüşleri alınarak Milli Eğitim Bakanlığı nca hazırlanır denmesine rağmen, maalesef 13 yıldır hazırlanmamıştır. Yine 3795 Sayılı Kanunun 5. maddesi gereği Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) tarafından hazırlanan ve adı geçen yasayı rafa kaldıran, ülkemiz Mesleki ve Teknik Eğitim sisteminin ve Teknik Öğretmenlerimizin önünü kesen yönetmelikte teknik öğretmenlerimiz mağdur edilmektedir.”

YÖK de yapılan değerlendirmelerde; Teknoloji Fakültelerinin Mühendislik Fakültelerine alternatif değil, bu fakültelerin tamamlayıcısı olacağı iddia edilmektedir. Bu nedenle mezunlarının üretim süreçlerinde üslenecekleri görevlerin birbirinin devamı niteliğinde olması gerektiği öngörüsü vardır. Bu gerekçeyle Teknoloji Fakültelerinin “uygulama mühendisi” yetiştirirken, Mühendislik Fakülteleri’nin ise “araştırma mühendisi” yetiştireceği belirtilmektedir.

Burada iki önemli konu ortaya çıkarılmaktadır. Birincisi, dünyada artık teknik öğretmen yetiştiren eşdeğer öğretim kurumlarının olmadığı, ikincisi özellikle batı ülkelerinde “teknoloji mühendisliği” nin bu bağlamda yer aldığı savunulmasıdır. Bu iki bilgi de kamuoyunu yanıltmak üzere yayılmaktadır. Ayrıca Türkiye’de teknik öğretim alanında “Teknik Öğretmen”in öğretmen olarak istihdamının olanaksız olduğu da öne sürülmektedir.

Birincisi, bir çok ülkede, özellikle ABD’de, üniversitelerde , teknisyen/tekniker eğitiminde görev alacak teknik öğretmenler (technical teacher) yetiştiren fakülte ve bölümler ile, liselerde teknoloji derslerini verecek teknoloji öğretmenleri (technology

teacher) yetiştiren fakülte ve bölümler vardır.

İkincisi, bu yeniden yapılanmayı önerenler açıkça, özellikle ABD’de vurgulanan biçimiyle, bir çok ülkede uygulanan “Faculty of Engineering Technology” (Mühendislik Teknolojisi Fakültesi) ile bunların mezunlarına verilen “Engineering Technologist”(mühendislik teknolojist/teknologu) örnek olarak öne sürmekte ama her nedense Türkçe’ye çevirilerini ters sözcük sırasında yapıp “Teknoloji (Mühendisliği) Fakültesi” ile “teknoloji mühendisi” adlarının kullanmayı hedeflemektedir. Yani mezunlarını, hatta daha önce mezun olmuşları da, bir anda “mühendis” unvanı ve buna göre sorumluluk ve yetkilerle donatmayı istemektedirler.

Bilindiği üzere teknik elemanların, bir tür dünyadaki statülerini ve devinirlikleri ile eşdeğerliklerini güvence altına alan üç adet uluslar arası anlaşma vardır. Bunlar “Mühendisler” için Washington Anlaşması, “Mühendislik Teknolojistleri/ Teknologlar” için Sydney Anlaşması ile “Teknisyenler” için Durban Anlaşmasıdır. Bu üç ayrı anlaşma ile bu unvan ve mesleklerin birbirinden ayrı olduğu, bu mesleklere ilişkin profesyonel kurumların ve eğitimlerinin ayrı ayrı olduğu kesinlikle kabul edilmiştir. Bu anlaşmaların konuyla ilgili kişi ve kuruluşlar tarafından, hem içerikleri hem de anlaşmalarda ülkeleri temsil eden mesleki kuruluşlar açısından, iyice incelenerek irdelenmesinde yarar vardır.

Bu tür unvanlar Kanada’da Sertifikalı Mühendislik Teknolojistı/Teknologu (Certified Engineering Technologist – CET) olarak Avrupa’da ise Mühendislik Teknolojistı/Teknologu (Engineering Technologist – ET) olarak geçmektedir. Mühendis (engineer) adının çok liberal ve geniş anlamı olarak kullanıldığı İngiltere’de bile yetkinlik aldıktan sonra Mühendisler “Chartered Engineer”, teknolojistler “Incorporated Engineer” ünvanlarını ayrı ayrı almaktadırlar.

Mühendislik ve mühendislik teknolojisi, iş alanındaki yayılımda, bir biri ile örtüşmeyen biçimde tanımlanmıştır. Örneğin Amerikan mühendislik ve teknoloji akreditasyon kuruluşu ABET bu iki meslek için ayrı tanımlar yapmış, kısaca mühendisi tasarlayan-projelendiren teknolojist ise bu tasarım-projenin uygulanmasında görev alan, gerçekleştiren bir teknik eleman olarak tanımlamıştır. Bu iki mesleğin eğitim-öğretim programları kapsamaları, nitelikleri hatta akreditasyon koşulları farklıdır. Yani teknolojist/teknologu sırf amaca uygun bir ad takılarak “mühendisleştirmek”, dünya standartlarının bugünkü durumuyla bile olanaksızdır.

Ülkemizde, ortaöğretimde mesleki/teknik öğretimin ikiye katlanması hedefi ortadayken, mesleki/teknik liselerin öğrencilerinin okul dışı varsayılan çalışmaları ile okulda görülen eğitim-öğretim etkinliklerinin oranlarını zaman ve öğretmen gereksinimi açısından azaltan bu uygulamanın sonuçları iyi değerlendirilmelidir.

Üzerinde hiç konuşulmayan en önemli konu ise; ülkemizde yapılan sanayi üretiminin ne kadarında ar-ge çalışması vardır? Ne kadarında lisans alınarak üretim yapılmaktadır? Bunu görmenin en kolay yolu ülkemizde bir yılda alınan patent sayısı ile her yıl bu üniversitelerden mezun olup ve araştırma yapması beklenen mühendislerin sayısı arasındaki orana bakmaktan geçmektedir. Endüstriyel açıdan ve kaynaklarına göre çok gelişmiş ülkelerin kullandığı işbölümlerinin ülkemiz için ne kadar gerekli olduğu da tartışılabilir.

Mühendislik; eğitim, deneyim, uygulama ile edinilen matematik ve doğa bilimleri bilgisinin, doğal güç ve kaynakların insanlık yararına ve sürdürülebilirlik ilkeleri dikkate alınarak, mühendislik etiği gözetilerek kullanılması için yöntemler geliştirme uğraşdır. Buna göre mühendis bir sistemi tasarlayıp geliştirir, bunları uygulayan diğer teknik elemanlara(tekniker, teknisyen vb.)

yol gösterip, denetler. Mevcut durumda tekniker ve teknisyenlerin görevini, uygulama mühendisi /teknoloji mühendisi adı altında yeni bir kavrama yüklemek ve bunu yetki/sorumluluk açısından “mühendisleştirmek” anlamına gelen bu işleyiş ne kadar doğrudur? Bu girişimin bir yandan mühendisler için sonuçları irdelenirken, şu ana kadar çok aranan teknik elemanlar olan tekniker/teknisyenler üzerindeki etkileri de çok iyi irdelenmelidir.

3795 sayılı Kanun’un 3. maddesinin (e) bendi teknik öğretmen unvanını kazananların belli bir programı başarıyla tamamlamaları koşuluyla kendi dallarında mühendis unvanı verilmesini düzenlemektedir. Teknik eğitim fakülteleri ile mühendislik fakültesi arasındaki formasyon farkını kapatmaya yönelik olarak yapılan yasal bir düzenleme ve Yükseköğretim Kurulu(YÖK) tarafından 07.08.1992 tarihinde çıkarılmış “Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği” varken, YÖK’ ün 13.11.2009 tarih ve 2009/15546 sayılı Bakanlar kurulu kararına dayanarak, sadece isimleri değiştirilen Teknik Eğitim Fakültelerinin kadro ve fiziksel olanaklarıyla (Teknoloji Fakültesi) mühendislik bölümlerinin kurulmasını tanıması 3795 sayılı Kanunla ve çıkarmış olduğu yönetmelikle çelişmektedir.

YÖK’ ün 07.08.1992 tarihinde 21308 sayılı resmi gazetede yayınlanan yönetmeliğinin 8.Maddesi “Tamamlama programında yer alan mühendislik dersleri, mühendislik unvanına sahip öğretim üyeleri tarafından verilir” koşulunu getirmektedir. Bakanlar Kurulu kararlarına dayanılarak yapılan YÖK düzenlemelerinde mühendislik unvan ve formasyonuna sahip olmayan öğretim üyelerinin bulunduğu Teknik Eğitim Fakültelerinde(Teknoloji Fakültesi) mühendislik eğitimi verilmesi açıklanamaz.

Bir yükseköğretim kurumunu bitiren kişilerin kendilerini geliştirmelerine olanak sağlanması çağdaş eğitim-öğretim hizmetlerinin bir gereği sayılabileceği gibi Anayasa'nın da temel ilkelerindedir. Fakülteler yüksek düzeyde eğitim, öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama yapan yükseköğretim kurumlarıdır. Anayasa'nın 42. ve 130. maddelerinde sözü edilen çağdaş eğitimin konu ile ilgili fakültelerde yapılacağı doğaldır.

Üniversiteler uluslar arası düzeyde bilim üreten, sanayinin ihtiyacı olan konularda projeler geliştiren, sanayide yeni teknolojiler yaratacak elemanlar yetiştirerek bilimsel ve mesleki formasyona kavuşturan kamu tüzelkişiliğine ve bilimsel özerkliğe sahip kurumlardır. Ben yaptım oldu anlayışıyla plansız ve keyfi bir biçimde çok sayıda donanımsız, öğretim elemansız üniversite ve fakülte açmak, fakültelerin isimlerini değiştirmek, üniversitelerin bilgisi dışında kontenjanları artırmak, yönetim kadrolarına, akademik kadrolarına müdahale etmek bilimsel özerk üniversite yapısına ne kadar uymaktadır?

Mühendislik mesleği altyapı sorunları çözülmüş, çağdaş ve bilimsel niteliklere sahip kaliteli bir eğitimi zorunlu kılmaktadır. Mesleğin uygulama alanı yönünden eğitimin niteliği, doğa ve kültürel çevrenin tahribi; birey ve toplum sağlığının riske girmesi gibi kamusal alana zarar verebilecek pek çok uygulamaya neden olabilmektedir. Ülkemizde var olan mühendislik-mimarlık fakültelerinin eğitimini kaliteli hale getirmek, fakültelerin alt yapı, donanım ve öğretim elemanı alanındaki eksikliklerini gidermek için çalışma yapılması gerekirken, siyasi olarak alınan bu kararların kamu yararına uygun olduğunu söylemek olası değildir.

Teknik öğretmenlerin, teknik eğitim fakültesinde aldıkları eğitim ve öğretim doğal olarak bu fakülteler düzeyinde ve öğretmen yetiştirmeye yöneliktir. Bakanlar kurulu kararıyla bu

fakültelerin isimlerinin Teknoloji Fakültesi olarak değiştirilmesi ve YÖK kararlarıyla, mühendislik eğitimi ile ilgili olmayan bu fakülte mezunlarına mühendislik unvanı verilmesi Anayasa'nın eşitlik, eğitim ve öğretimin çağdaş bilim ve eğitim esaslarına göre yapılması ilkesine aykırı olmaktadır.

Mühendislik gibi kamunun güvenliğinde önemli rol oynayan bir mesleğin, ancak bu konuda yeterli eğitim görmüş kişiler tarafından yapılmasında kamu yararı vardır. Öğretmen yetiştirmeye yönelik kurulmuş ve bu alanda eğitim, öğrenim veren teknik eğitim fakültelerinin isimlerinin teknoloji fakültesi olarak değiştirilerek mezunlarına, “mühendis” veya “uygulama mühendisi” unvanı verilmesi kamu yararına değildir.

Mühendislik mesleğinin gereklerine uygun biçimde eğitim vermek üzere kurulmuş olan mühendislik fakülteleri ile, teknik liselere öğretmen yetiştirmek amacıyla kurulan teknik eğitim fakültelerinin kuruluş amaçlarının okutulan derslerin ve içeriklerinin biri biriyle eşdeğerde olmadığı açıktır. Bu nedenle, teknik eğitim fakültesinin isimlerinin teknoloji fakültesi olarak değiştirilmesi sonucu mezunlarının mühendis unvanı almalarını sağlayan düzenlemeler “bünyeye inemeyen, daima düzeyde kalacak bir zorlama olmaktan ileri gidemeyecek ve kuruluş amaçlarından kaynaklanan temeldeki yetiştirme farkını gideremeyecektir.”

Eşit eğitim görmeyen kimselerin benzer çağrışımlı, yetkili ve sorumlu unvanı almaları eşitlik ilkesiyle bağdaşmamaktadır. Başka bir anlatımla, fakültelere giriş ve eğitimlerindeki eşitsizliğe karşın teknik eğitim fakültesi(teknoloji fakültesi) mezunlarına “mühendis” unvanı vermenin haklı bir nedeni yoktur. Bu düzenleme ile, teknik eğitim fakültesi mezunlarına, mühendislik fakültelerinden mezun olanlara göre dolaylı biçimde ayrıcalıklar tanınmış olmaktadır.

Kaynaklar

1. 2009/15546 ve 2009/15612 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları
2. 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun
3. 21308 Sayılı Resmi Gazetede Yayınlanan “Teknik Öğretmenler İçin Düzenlenecek Mühendislik Programlarının Uygulama Esas ve Usulleri Yönetmeliği”
4. Altıparmak D., Gülesin M., “Teknik Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılandırılması”, Haziran 2008, Ankara
5. Kiper A., “Teknolojinin ve Mühendisliğin Geleceği için Öngörüler”, Kimya Mühendisleri Dergisi, Sayı:174, s.3-7,2010
6. <http://www.washingtonaccord.org>
7. <http://www.abet.org>

13 Kasım 2009 CUMA Resmî Gazete Sayı : 27405

BAKANLAR KURULU KARARI

Karar Sayısı : 2009/15546

Bazı yükseköğretim kurumları bünyesinde bulunan teknik eğitim fakülteleri, mesleki eğitim fakülteleri, mesleki ve teknik eğitim fakülteleri, ticaret ve turizm eğitim fakülteleri ile Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesinin kapatılması ve aynı yükseköğretim kurumlarına bağlı olarak yeni fakülteler kurulması hakkındaki ekli Kararın yürürlüğe konulması; Millî Eğitim Bakanlığının 28/9/2009 tarihli ve 25377 sayılı yazısı üzerine, 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Kanunun ek 30 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 2/11/2009 tarihinde kararlaştırılmıştır.

Abdullah GÜL CUMHURBAŞKANI

Recep Tayyip ERDOĞAN Başbakan

C. ÇİÇEK B. ARINÇ A. BABACAN F. N. ÖZAK

H. YAZICI F. N. ÖZAK B. YILDIRIM F. ÇELİK

E. BAĞIŞ S. A. KAVAF C. YILMAZ S. ERGİN

S. ERGİN B. ATALAY B. ATALAY M. ŞİMŞEK

N. ÇUBUKÇU M. DEMİR R. AKDAĞ

B. YILDIRIM M. M. EKER Ö. DİNÇER

N. ERGÜN T. YILDIZ E. GÜNAY

V. EROĞLU

2/11/2009 TARİHLİ VE 2009/15546 SAYILI

KARARNAMENİN EKİ

KARAR

MADDE 1 – (1) Ekli listede belirtilen yükseköğretim kurumları bünyesinde bulunan ve aynı listenin (A) sütununda gösterilen fakülteler kapatılmış ve (B) sütununda yer alan fakülteler aynı yükseköğretim kurumlarına bağlı olarak kurulmuştur.

(2) Bu Karar uyarınca kapatılan fakülteler, mevcut öğrencilerin mezuniyetlerine kadar eğitime devam eder.

(3) Bu Kararın uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve uygulama esaslarını belirlemeye Yükseköğretim Kurulu yetkilidir.

MADDE 2 – (1) Bu Karar yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – (1) Bu Karar hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAKANLAR KURULU KARARI

Karar Sayısı : 2009/15612

Bazı yükseköğretim kurumları bünyesinde bulunan teknik eğitim fakülteleri, mesleki eğitim fakülteleri, mesleki ve teknik eğitim fakülteleri, ticaret ve turizm eğitim fakülteleri ile Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesinin kapatılması ve aynı yükseköğretim kurumlarına bağlı olarak yeni fakülteler kurulması hakkındaki

2/11/2009 tarihli ve 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararında değişiklik yapılmasına ilişkin ekli Kararın yürürlüğe konulması; 28/3/1983 tarihli ve 2809 sayılı Kanunun ek 30 uncu maddesine göre, Bakanlar Kurulu'nca 20/11/2009 tarihinde kararlaştırılmıştır.

MADDE 1 – 2/11/2009 tarihli ve 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının eki Kararın 1 inci maddesinin ikinci fıkrasına aşağıdaki hüküm eklenmiştir.

“Söz konusu fakülteler, 2015-2016 öğretim yılı sonunu geçmemek üzere görevlerini ilgili mevzuatına göre yürütmeye devam eder. Kapatma işlemi, mevcut öğrencilerin mezuniyet işlemleri tamamlandıktan sonra ve en geç 2015-2016 öğretim yılı sonunda uygulamaya konulur.”

MADDE 2 – Bu Karar, 13/11/2009 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Karar hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun

3795 Sayılı Kanun Kanun Numarası :3795

Kabul Tarihi :29/4/1992

Yayımlandığı R.Gazete :Tarih :12.5.1992 Sayı :21226

Yayımlandığı Düstur :Tertip :5 Cilt :31 Sayfa:

Amaç

Madde 1.- Bu Kanunun amacı, mühendis ve mimarlar dışında kalan teknik personelin; eğitim seviyelerine göre unvan, yetki ve sorumluluklarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2.- Bu Kanun, endüstriyel mesleki teknik öğretim veren yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi, teknik lise ve kız teknik lisesi mezunlarının ve bu okullara denk mülga okul mezunlarının unvan, yetki ve sorumlulukları ile ilgili esasları kapsar.

Unvanlar

Madde 3.- Gördükleri mesleki teknik öğretim alanlarına göre;

a) Endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi, teknik lise ve kız teknik lisesi mezunlarına, “teknisyen”,

b) Lise üstü iki yıl süreli yüksek teknik öğretim görenlere, “tekniker”,

c) Lise üstü üç yıl süreli yüksek teknik öğretim görenlere, “yüksek tekniker”,

d) Lise üstü dört yıl süreli yüksek teknik öğretim gören erkek teknik öğretmen okulu, erkek teknik yüksek öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve teknik eğitim fakültesi mezunları ile kız teknik öğretmen okulu, kız teknik yüksek öğretmen okulunun ve mesleki eğitim fakültesinin teknik eğitim veren bölümlerinden mezun olanlara “teknik öğretmen”,

e) Teknik öğretmen unvanını kazananlar için ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki yarım yıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında “mühendis”, Unvanı verilir.

Bu unvanlar, eğitim görülen dalın ismi ile birlikte kullanılır.

Mühendislik Programlarının Düzenlenmesi

Madde 4.- Teknik öğretmenler için düzenlenecek mühendislik programlarının uygulama esas ve usulleri, Yükseköğretim Kurulunca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Mühendislik Programlarının Uygulanması

Madde 5.- Teknik öğretmenler için düzenlenecek mühendislik programları, bu Kanunun yayımını izleyen ilk öğretim yılından itibaren ilgili fakültelerce uygulamaya konulur.

Yetki ve Sorumluluk

Madde 6.- Mühendislik unvanını alanlar, kendi meslek alanlarında denk öğrenim görmüş diğer meslek mensuplarının yetki ve sorumluluklarına sahip olurlar.

Teknisyen, tekniker, yüksek tekniker ve teknik öğretmenlerin her meslek alanındaki yetki ve sorumluluklarına ait esas ve usuller; Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunun da görüşleri alınarak Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Geçici Madde 1.- Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce 3 üncü maddede belirtilen kurumlardan mezun olanlara da, aynı maddede öngörülen unvanlar verilir.

Madde 7.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 8.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

▪

TEKNİK ÖĞRETMENLER İÇİN DÜZENLENECEK MÜHENDİSLİK PROGRAMLARININ UYGULAMA ESAS VE USULLERİ YÖNETMELİĞİ

(Resmi Gazete Tarihi: 07.08.1992 Resmi Gazete Sayısı: 21308)

Amaç

MADDE 1. Bu Yönetmeliğin amacı, lise üstü dört yıl süreli yüksek teknik öğretim görmek suretiyle “teknik öğretmen” unvanını kazanmış olanların “mühendis” unvanını alabilmeleri için düzenlenecek tamamlama programlarının uygulanması ile ilgili esas ve usulleri belirlemektir.

Kapsam ve Dayanak

MADDE 2. 3795 sayılı Kanun’un 4. maddesi gereğince hazırlanmış olan bu Yönetmelik, lise üstü dört yıl süreyle yüksek teknik öğretim gören erkek teknik öğretmen okulu, yüksek teknik öğretmen okulu ve yüksek öğretmen okulu ve mesleki eğitim fakültesinin teknik eğitim veren bölümlerinden mezun olarak “teknik öğretmen” unvanını kazanmış olanları kapsar.

Tamamlama Programlarının Belirlenmesi

MADDE 3. Teknik öğretmen unvanını kazanmış olanlar için hangi mühendislik dallarında tamamlama programlarının açılacağına ve bu programlara hangi dallardan mezun olan teknik öğretmenlerin katılabileceğine Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak Yükseköğretim Genel Kurulunca karar verilir.

Müfredat Programlarının Hazırlanması ve Onaylaması

MADDE 4. Tamamlama programlarında uygulanacak müfredat programları mühendislik fakültelerinin lisans programları esas alınmak suretiyle teknik öğretmenlik programlarının müfredatı ile mühendislik lisans programlarının müfredatı arasındaki farklılıkları giderecek şekilde hazırlanır.

Müfredat programları bir Yükseköğretim Kurulu Üyesinin koordinatörlüğünde, teknik eğitim fakülteleri öğretim üyeleri arasından üç, mühendislik fakültesi öğretim üyeleri arasından üç üye olmak üzere Yükseköğretim Yürütme Kurulunca seçilen yedi kişilik bir komisyonca birinci fıkra hükümlerine uygun olarak hazırlanır. Komisyon, gerektiğinde ilgili alanlarda görevli öğretim üyelerinden alt komisyon oluşturabilir.

Müfredat programları Üniversitelerarası Kurul tarafından onaylandıktan sonra uygulanmaya konulur.

Eğitim Süresi

MADDE 5. Tamamlama programlarının süresi iki yarıyıldır. Ancak, programı bu sürede bitiremeyenlere iki yarıyıl ek süre verilir. Bu sürenin sonunda da başarılı olamayanların programla ilişkileri kesilir.

Tamamlama Programlarına Giriş

MADDE 6. Tamamlama programlarının süresi iki yarıyıldır. Ancak, programının açılacağı üniversitenin rektörünün önerisi dikkate alınarak Yükseköğretim Yürütme Kurulunca belirlenir.

Tamamlama programına girebilmek için adayların, Üniversitelerarası Kurul tarafından ilgili mühendislik fakültelerine hazırlatılan ve her yıl bir defa merkezi olarak düzenlenen Yeterlik Sınavında (100) tam not üzerinden en az (50) not almaları gerekir. En az (50) not alan adaylar arasında en yüksek not alan adaydan başlamak suretiyle kontenjan sayısı kadar aday programa girmeye hak kazanır.

(Mülga son fıkra:RG-30/03/2001-24358)

Tamamlama Programlarının Uygulanması

MADDE 7. Tamamlama programlarını uygulayacak olan teknik eğitim fakülteleri öğretim üyeleri, laboratuvar, techizat, atölye, stüdyo ve diğer imkanlar değerlendirilmek suretiyle Yükseköğretim Genel Kurulunca belirlenir. Tamamlama programlarının uygulanmasından ilgili fakülte dekanı sorumludur.

Ders Verecek Öğretim Üyeleri

MADDE 8. Tamamlama programlarında yer alan mühendislik dersleri, mühendislik unvanına sahip öğretim üyeleri tarafından verilir.

Diploma

MADDE 9. Tamamlama programlarını başarı ile bitirenlere ilgili dallarda “mühendis” unvanı verilir; bunların diplomalarına “3795 sayılı Kanun uyarınca tamamlama programını bitirerek mühendis unvanını kazanmıştır” kaydı konur.

Yürürlük

MADDE 10. Üniversitelerarası Kurulun görüşü alınarak hazırlanan bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11. Bu Yönetmelik hükümlerini Yükseköğretim Kurulu Başkanı yürütür.

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA

Yürütmenin Durdurulması

İstemlidir

DAVACI _____ : Elektrik Mühendisleri Odası

VEKİLİ _____ : Av. Hayati KÜÇÜK

Ihlamur Sok. No: 10 Kızılay – ANKARA

DAVALI _____ : 1. Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü - Sakarya

2. Yükseköğretim Kurumu - Ankara

3. Başbakanlık - Ankara

Ö.TARİHİ _____ : 3.5.2010

D. KONUSU : Sakarya Üniversitesi'nce Teknoloji Fakültesi bünyesinde mühendislik bölümleri kurulmasına yönelik işlemi ve bu işleme onay veren YÖK Yürütme Kurulu kararı ile işlemlerin dayanağı olan 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın iptali ve yürütülmesinin durdurulması istemidir.

AÇIKLAMALAR _____ : 1. Davalı Sakarya Üniversitesi'nin internet sayfasında, Üniversite bünyesinde Teknoloji Fakültesi kurulduğu ve bu fakülteye bağlı çeşitli mühendislik bölümlerine 2010-

2011 öğretim yılı için öğrenci alınacağı duyurusu yer almaktadır. Ancak bu duyurunun Üniversitenin hangi kararına dayandığı ve Üniversitenin kararının hangi YÖK kararıyla onaylandığı bilgisine yer verilmemiştir. Bu nedenle internet sayfasından öğrenilen işlemler ile bu işlemlerin ana dayanağı olarak gösterilen 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu kararının iptali istemiyle dava açılması zorunlu olmuştur.

Davamız, Müvekkil Oda'nın kuruluş amacı ve faaliyet alanı içerisine giren bilgisayar mühendisliği, elektrik-elektronik mühendisliği gibi alanlarda kamuoyunun ve ilgili tarafların bilgisine başvurulmadan ve açık bir şekilde kamuoyu bilgilendirilmeden hukuka aykırı olarak yeni bölümler kurulması işleminin iptalini içermektedir.

İptalini talep ettiğimiz 13.11.2009 tarih ve 27405 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile çeşitli üniversitelerde kurulu bulunan mesleki ve teknik eğitim fakülteleri kapatılarak, yerlerine teknoloji fakültesi adı altında yeni fakülteler kurulduğu ilan edilmiştir. (EK: 1)

Bakanlar Kurulu kararında, kapatılan fakültelerin mevcut öğrencilerin mezuniyetlerine kadar eğitime devam edeceğini ve kararın uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye ve uygulama esaslarını belirlemeye Yükseköğretim Kurulu'nun yetkili olacağı belirtilmekte, konuyla ilgili başkaca herhangi bir bilgiye yer verilmemektedir. Milli Eğitim Bakanlığı'nın 28.9.2009 tarihli ve 25377 sayılı yazısına dayanılarak alındığı ileri sürülen kararın gerekçelerine ve içeriğine herhangi bir şekilde ulaşmak ve bilgilenmek mümkün olmamıştır.

Bakanlar Kurulu Kararının uygulanmasıyla ilgili esasları belirlemeye yetkili olan Yükseköğretim Kurulu tarafından, bugüne kadar uygulamayla ilgili herhangi bir genel düzenleyici işlem yayınlanmadığı gibi, bir açıklama dahi yapılmamıştır. Dolayısıyla mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin kapatılarak yerlerine kurulan teknoloji fakültelerinin hangi alanda ne gibi bir eğitim verecekleri bilinmemektedir. Tüm uygulama YÖK ve ilgili üniversiteler eliyle adeta gizli bir şekilde yürütülmektedir. İdari prosedür olarak üniversite rektörlükleri tarafından Fakültelerin bünyesinde oluşturulacak bölümler YÖK'e teklif edilmekte, YÖK Yürütme Kurulu tarafından bu tekliflere onay verilmektedir. Dava konusu işlemler açısından Sakarya Üniversite Rektörlüğünün Teknoloji Fakültesi bünyesinde hangi bölümlerin oluşturulacağına dair kararı ile YÖK Yürütme Kurulu'nun onay tarihi ve sayıları tarafımızca bilinmemektedir. Dava konusu yaptığımız bu kararların Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü ve Yükseköğretim Kurulu'ndan istenmesini talep ediyoruz.

3. Teknoloji Fakültelerinin hangi alanda eğitim verecekleri ve mezunlarının alacakları unvanla ilgili olarak çeşitli üniversitelerin internet sayfalarında duyurular yer almıştır. Elimizde bulunan resmi içerikli tek bilgi de bu duyurulardan ibarettir.

Bu duyurular üzerine dava konusu işlemlerden haberdar olan müvekkil Oda, YÖK'e ve Milli Eğitim Bakanlığı'na bir yazı göndermek suretiyle konuyu bilinenler çerçevesinde değerlendirerek açıklayıcı bilgi istemiştir. (EK: 2) 4.5.2010 tarihinde gönderilen yazıya YÖK'ten ve Bakanlıktan herhangi bir yanıt gelmemiştir. Aksine Sakarya Üniversitesi'nin internet sayfasında "Teknoloji Fakültesi Nedir?" başlığı altında yer alan bilgiler, gönderilen yazı sonrasında kaldırılmıştır.

Sakarya Üniversitesi'nin internet sayfasında halen teknoloji fakültesinin kurulduğu ve fakülte bünyesinde yer alan bölümler

yayımlanmaktadır. Aynı şekilde Gazi Üniversitesi Teknoloji Fakültesi'ne ait internet sayfasında da yer almaktadır. İnternet sayfalarında, Teknoloji Fakültelerinde Bilgisayar Mühendisliği, Elektrik-Elektronik Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği gibi mühendislik dalları eğitimi verileceği duyurulmaktadır. (EK: 3)

Sakarya Üniversitesi Teknoloji Fakültesi internet sayfasında daha önce yer alan, fakat sonradan kaldırılan bilgilerde ise "Teknoloji fakültesi mühendislik bölümlerinin müfredatı mezunlarına uygulama beceresi kazandırılması öngörülerek diğer mühendislik fakültesi müfredatlarından biraz farklı tasarlanacaktır. Ancak, teorik dersler itibariyle, mühendislik fakülteleri bünyesindeki mühendislik bölümleri müfredatına eşdeğer düzeyde olacaktır" ... "Hukuki statü bakımında; Mühendislik Fakültesi mezunu "Mühendis" ile Teknoloji Fakültesi mezunu "Mühendis" unvanı arasında hiçbir fark söz konusu olmayacaktır. Teknoloji Fakültesi mezunu mühendisler de Türkiye Mimar ve Mühendisler Odaları Birliğine bağlı mühendis odalarına üye olabileceklerdir" gibi açıklamalar bulunmaktadır. (EK: 4)

Açıklanan bilgiler arasında anılan fakültelere 2010-2011 öğretim yılında öğrenci kabul edileceği de yer almaktadır. Ancak bu Fakültelerin dava konusu yapmış olduğumuz Üniversite Rektörlük kararlarıyla Yükseköğretim Kurulu'nun onay kararlarının tarihleri ve sayıları yer almamaktadır.

4. Çeşitli üniversitelere bağlı 21 adet mesleki ve teknik eğitim fakültesi, 3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Yasa hükümlerine göre "teknik öğretmen" yetiştirmektedir. Bu fakültelerden mezun olan teknik öğretmenler esas olarak teknik eğitim veren öğretim kurumlarının öğretmen ihtiyacını karşılamakta, bunun yanında teknisyen ve teknikerlerin yetki, görev ve sorumlulukları çerçevesinde, teknisyen

ve teknikerlerden daha fazla yetkiye sahip olacak şekilde çalışma yapabilmektedirler. Bir yandan öğretmen ihtiyacı karşılanırken, diğer yandan en üst seviyede nitelikli eleman olarak istihdam edilmektedirler. 3795 sayılı Yasa'nın 3. Maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre "teknik öğretmen unvanını kazananlar için ilgili teknik eğitim fakültelerince düzenlenecek en fazla iki yarıyıl süreli tamamlama programlarını başarıyla bitirenlere dallarında 'mühendis' unvanı verilmektedir. Yasanın 4, 5 ve 6. Maddelerinde, teknik öğretmenlerin "mühendis" unvanı almaları için izlenecek yönteme ilişkin ayrıntılı hükümler de bulunmakta, daha ayrıntılı düzenlemenin bir yönetmelikle yapılması öngörülmektedir.

3795 sayılı Yasa hükümlerinden de anlaşılacağı gibi, teknoloji fakültelerine dönüştürülen mesleki ve teknik eğitim fakülteleri mühendislik eğitimi vermemekte, bu fakültelerden mezun olanların "mühendis" unvanı alabilmeleri için tamamlama eğitimine tabi tutulmaları gerekmektedir. Dava konusu yapmış olduğumuz Bakanlar Kurulu Kararı ile Türkiye'de kurulu bütün mesleki ve teknik eğitim fakülteleri kapatılarak teknoloji fakültelerine dönüştürülmüştür. Bu kararın gereği olarak, "teknik öğretmen" yetiştirilmesinin teknoloji fakültesi adı altında gerçekleşeceği izlenimi doğmaktadır. Ancak dava konusu yaptığımız Üniversite Rektörlük işlemi ile YÖK'ün onay işlemi sonucunda, teknoloji fakültelerinden "mühendis" unvanlı mezunlar verileceği anlaşılmaktadır. **3795 sayılı Yasa kapsamında teknik öğretmen yetiştiren fakültelerin tamamının kapatılmış olması açıkça yasaya ve hukuka aykırılık taşıdığı gibi, teknik öğretmen yetiştiren program sonrasında mühendis unvanı verilecek olması da yasaya ve hukuka aykırıdır.** Nitekim mühendis unvanı kazanılmasıyla ilgili düzenleme 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Yasa'da belirlenmiştir ve bu Yasa'nın birinci maddesinde "mühendislik veya mimarlık tahsilini gösteren Türk yüksek mekteplerinden verilen diplomalar"

denilmektedir. Teknoloji Fakültesine dönüştürülen mesleki ve teknik eğitim fakültelerinde “mühendislik tahsili” gösterilmemesi nedeniyle, bu fakültelerden mezun olacakların “mühendis” unvanı taşımaları da söz konusu olamayacaktır.

5. Davalı Sakarya Üniversitesi bünyesinde ayrıca bir “Mühendislik Fakültesi” bulunmaktadır ve mühendislik tahsili bu fakülte bünyesinde verilmektedir. Mühendislik Fakültesi ile Teknoloji Fakültesi bünyesindeki bölümler karşılaştırıldığında, Elektrik-Elektronik Mühendisliği, Bilgisayar Mühendisliği, İnşaat Mühendisliği, Makine Mühendisliği, Metalurji ve Malzeme Mühendisliği bölümlerinin her iki fakülte bünyesinde de bulunduğu görülmektedir. Aynı üniversitenin iki ayrı fakültesi bünyesinde aynı mühendislik bölümlerinin bulunuyor olması, Teknoloji Fakültesinde mühendislik eğitimi verilmediğinin de açık göstergesidir. 2010-2011 eğitim öğretim yılında Sakarya Üniversitesinde mühendislik bölümlerini seçecek öğrencilerin hangi kriterlere göre bu iki fakülte arasında tercih yapacakları da belirsizdir.

Diğer yandan 2547 sayılı Yükseköğretim Yasası'nın 21. Maddesinde açık bir şekilde **“bir fakülte ya da yüksekokulda, aynı veya benzer nitelikte eğitim-öğretim yapan birden fazla bölüm bulunamaz”** denilmektedir. Yasa'nın bu amir hükmü, farklı ad altında fakülte kurulmak suretiyle bertaraf edilemez. Bir fakülte bünyesinde aynı veya benzer nitelikte eğitim – öğretim yapan birden fazla bölüm bulunmasının yaratacağı sakıncalar, farklı fakülte bünyesinde kurulacak aynı ad altındaki bölümler için de geçerli olacaktır.

6. Dava konusu işlemlerle kurulan yeni mühendislik bölümlerine üniversite seçme ve yerleştirme sınavı sonrasında hangi puanla öğrenci alınacağı, meslek lisesi mezunlarına teknoloji fakültelerine girmek için ek puan verilip verilmeyeceği de

bilinmemektedir. Bu konuda hiçbir açıklık bulunmamaktadır. Ancak her durumda, teknoloji fakültelerine daha düşük puanla öğrenci alımı yapılacağı da gerçektir. Bu durum, mezuniyet sonrasında aynı unvana sahip olacak öğrenciler arasında da eşitsizlik yaratacaktır. Bu durum 2547 sayılı Yasa'nın 7. Maddesinin birinci fıkrasının (1) bendinde yer alan "yükseköğretim kurumlarında ve bu kurumlara girişte imkan ve fırsat eşitliği sağlayacak önlemler" alınması kuralına da aykırılık taşımaktadır.

7. Teknik öğretmen yetiştiren mevcut mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin bir kararla kapatılarak yerlerine kurulan teknoloji fakültelerinden mühendis yetiştirilecek olması, 2547 sayılı Yasa'nın 5. Maddesinde yer alan ilkelere de aykırılık taşımaktadır. 5. Maddenin (c) bendinde "Yükseköğretim kurumlarının özellikleri, eğitim – öğretim dalları ile amaçları gözetilerek eğitim – öğretimde birlik ilkesi sağlanır" denilmektedir. Mühendislik fakülteleri ile teknoloji fakültelerinde farklı nitelikte öğretim yapılmak suretiyle aynı hak ve yetilere sahip olacak şekilde mühendis unvanlı öğrenciler yetiştirilecek olması açıkça bu ilkeye aykırılık taşımaktadır. 5. Maddenin (h) bendinde ise "Yükseköğretim kurumlarının geliştirilmesi, verimlerinin artırılması, genişletilmesi bütün yurda yaygınlaştırılması amacına yönelik olarak yenilerinin açılması, öğretim elemanlarının yurt içinde ve dışında yetiştirilmeleri ve görevlendirilmeleri, üretim – insangücü – eğitim unsurları arasında dengenin sağlanması, yükseköğretime ayrılan kaynakların ve ihtisas gücünün dağılımı, milli eğitim politikası ve kalkınma planları ilke ve hedefleri doğrultusunda ülke, çevre ve uygulama alanı ihtiyaçlarının karşılanması, örgün, yaygın, sürekli ve açık eğitim – öğretimi de kapsayacak şekilde planlanır ve gerçekleştirilir" ilkesi de dava konusu işlemlerde göz önünde bulundurulmamıştır. **Aynı üniversite bünyesinde iki farklı fakültede aynı adlı bölümlerin kurulması, hiçbir yasal düzenleme yapılmaksızın teknik**

öğretmen yetiştiren fakültelerin kapatılmış olması, mühendislik eğitimi açısından “üretim-insangücü-eğitim unsurları arasında dengenin sağlanması”nın gözetilmemiş olması ve bütün bunları kapsayacak şekilde herhangi bir planlamaya dayalı olarak karar verilmemiş olması, uygulamanın nitelikli ara insan gücünü ortadan kaldırması açılarından yasayla getirilen amaç ve ilkelere aykırılık taşımaktadır ve dava konusu işlemlerin iptali gerekir.

8. 2547 sayılı Yasa'nın 43. Maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde “Aynı meslek ve bilim dallarında, eğitim – öğretim yapan üniversitelerde, eğitim – öğretim, metod, kapsam, öğretim süresi ve yıl içindeki değerlendirme esasları bakımından eşdeğer olması ve öğrenimden sonra kazanılan unvanların aynı ve elde edilen hakların eşdeğer sayılması hususu Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine; öğretmen yetiştiren birimler için belirtilen esasların tespiti Milli Eğitim Bakanlığı ile de işbirliği yapılarak, Yükseköğretim Kurulunca düzenlenir” denilmektedir. Mühendislik fakülteleri ile teknoloji fakülteleri eğitim – öğretim, metod ve kapsam gibi yönlerden ele alındığında, eşdeğer bir eğitim içermemektedirler. Farklı üniversitelerdeki eğitim – öğretim açısından dahi eşdeğerlik konusunda esaslar tespit edilerek belirli kararlar alınması gerekirken, aynı üniversitelerde farklı fakülte bünyelerinde verilen eğitim – öğretim sonrasında eşit haklar içerecek şekilde unvan verilecek olması açıkça hukuka aykırılık taşımaktadır. Teknoloji fakültelerinde mühendislik eğitimi verilmesine yönelik Üniversitelerarası Kurulun önerisi alınmak suretiyle Yükseköğretim Kurulunca bir düzenleme yapılıp yapılmadığı dahi bilinmemektedir. Üniversite sınavlarının tamamlandığı, bu sınavlar sonucu teknoloji fakültelerine öğrenci kaydedileceği bir ortamda, YÖK'ün ve ilgili üniversitelerin gizli-saklı bir süreç işleterek, nasıl bir eğitim sonucunda hangi hak ve yetkilere sahip öğrenci yetiştirileceği

9. Dava konusu işlemlerin sonucu olarak 2010 – 2011 eğitim yılı için öğrenci alınacak olması ve önümüzdeki günlerde yerleştirme kılavuzlarında teknoloji fakültesi mühendislik bölümlerinin de yer alacak olması nedeniyle giderilmesi güç ya da imkansız sonuçlar doğacağı açıktır. Aynı zamanda hukuka açık aykırılık taşıyan dava konusu işlemlerin yürütülmesinin durdurulmasının istenmesi zorunlu olmuştur.

SONUÇ VE İSTEM : Yukarıda belirttiğimiz ve re'sen göz önüne alınacak nedenlerle dava konusu Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü işlemi, bu işlemin onaylanmasına yönelik YÖK Yürütme Kurulu Kararı ile bu işlemlerin dayanağı niteliğindeki 2009/15546 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın öncelikle yürütülmesinin durdurulmasına, yargılama sonucunda iptallerine karar verilmesini vekaleten dilerim. Saygılarımla. 02.07.2010

Davacı EMO Vekili
Av. Hayati KÜÇÜK

EKLER : 1. Vekaletname örn.
2. Dilekçede belirtilen ekler.

YAZILI BASINDA TEKNOLOJİ FAKÜLTELERİ

EMO'dan YÖK ve MEB'e mektup

TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin teknoloji fakültelerine dönüştürülmesi düşüncesinin yeniden gözden geçirilmesi için Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) ve Milli Eğitim Bakanlığına (MEB) mektup gönderdi.

EMO'dan yapılan yazılı açıklamada, mesleki ve teknik eğitim fakülteleri mezunlarının yaşadığı istihdam sorununun söz konusu fakültelerin teknoloji fakültelerine dönüştürmesi suretiyle çözümlenebileceği savunuldu. Söz konusu çözümün "populist bir

yaklaşım" olduğu ifade edilen açıklamada, YÖK ve MEB tarafından teknoloji fakültelerine dönüştürülmek istenen okullardan "tekniker mi, mühendis mi, teknoloji mühendisi mi, yoksa teknolojist mi?" mezun edileceği konusunda 5 aydır hiçbir açıklama yapılmadığı, hiçbir düzenlemeye gidilmediği iddia edildi.

YÖK'ün teknoloji fakültelerinde mühendislik bölümleri açılmasına izin vermesi durumunda, aynı üniversite bünyesinde iki ayrı bilgisayar mühendisliği bölümü kurulması gibi garip durumların ortaya çıkacağı savunulan,

açıklama şöyle denildi:

"Üniversite sınavları öncesinde bu fakültelerin hangi bölümleri açacağı dahi henüz belirlenmemiştir. Bazı üniversiteler ne yazık ki yalnızca tabelası değiştirilen bu fakültelerden mühendis mezun etme hevesine kapılmıştır.

İş dünyasının ihtiyacı olan nitelikli ara eleman ve tekniker yetiştirilmek isteniyorsa, meslek yüksek okullarının eğitim kalitesinin artırılması zorunludur. Eğer teknik ve mesleki eğitim fakülteleri için ihtiyaç fazlası olduklarına yönelik belirleme yapılmışsa, bu kaynağın nitelikli ara eleman yetiştirme

için meslek yüksek okullarıyla işbirliği yaparak kullanılması daha veriminde bir tercih olacaktır. (Uygulama) mühendislerin mevcut işsizlik oranının yeniden gözden geçirilmesi gelecekteki ve işsizlik sorununun çözümüne herhangi bir katkıda bulunmayacaktır.

EMO olarak, Yüksek Öğretim Kuruluna (YÖK) ve Milli Eğitim Bakanlığı'na gönderdiğimiz yazıyla, mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin teknoloji fakültelerine dönüşürülmesinin ardından yaşanan karmaşayı ortaya koymaya çalıştık ve bu kararın yeniden gözden geçirilmesini istiyoruz."

(Başkent; 07.05.2010)

EMO: TEKNOLOJİ FAKÜLTELERİ, AKP'NİN SEÇİM HAMLESİDİR

Teknoloji fakülteleri çıkmazı

Elektrik Mühendisleri Odası, YÖK'e ve MEB'e yolladığı 'uyarı yazısı'nda, AKP hükümetince start alan teknoloji fakültelerinin 'anlamsızlığını' ortaya koydu

Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) yönetiminin Yükseköğretim Kurulu ve Milli Eğitim Bakanlığı'na (MEB) yolladığı 'tabela değişikliğiyle mühendis olmaz' başlıklı yazıda, AKP hükümeti tarafından 'teknoloji fakülteleri'ne dönüştürülen teknik eğitim fakültelerinin ne yönde eğitim vereceğinin muğlak olduğu açıklandı.

"Bu fakültelerden tekniker mi, mühendis mi, teknoloji mühendisi mi, yoksa teknolojist mi mezun edileceği konusunda 5 aydır hiçbir açıklama yapılmamış,

hiçbir düzenlemeye gidilmemiştir. Üniversite sınavları öncesinde bu fakültelerin hangi bölümleri açacağı dahi henüz belirlenmedi" tespitlerinde bulunulan yazıda, AKP'nin niyeti şu sözlerle açıklandı:

"Bazı üniversiteler ne yazık ki yalnızca tabelası değiştirilen bu fakültelerden mühendis mezun etme hevesine kapıldı. Öncelikle tabela değiştirilerek mühendis yetiştirilemeyeceğini; bazı fakülte mezunlarının yaşadığı istihdam sorununun, yeni istihdam sorunları yaratılarak çözülemeyeceğini vurgulamak gerekir. AKP Hükümeti,

bu şekilde bir konuda eğitim sistemini ve ülkenin gelişim planlarına göre istihdam ihtiyacını gözeten herhangi bir strateji belirlemeden ve konunun taraflarına paylaşılmadan, oldu-bitiye getiren hareket ediyor. Ülkede genel seçimlerin yaklaştığı bir dönemde böyle bir karar alınması, yalnızca siyasal çıkarlar açıklanabilir bir adımdır."

İŞSİZ MÜHENDİSLER 3 KAT ARTACAK
EMO'nun YÖK'e ve MEB'e yolladığı uyarı yazısında "konunun tekrar gözden geçirilmesi ve esas olarak neyin hedeflendiğinin kamuoyuna bildirilmesi taleplerinde bulundu.

YÖK'ün teknoloji fakültelerinde mühendislik bölümleri açılmasına izin vermesi durumunda, aynı üniversite bünyesinde örneğin iki ayrı bilgisayar mühendisliği bölümü kurulması gibi garip durumlar da ortaya çıkacağını belirten EMO yönetimi, "teknoloji fakülteleri adı altında mühendislik bölümü kontenjanlarına dönüştürülmesi durumunda, ortalamada 4 yıl sonra mezun olacak mühendis sayısının yüzde 22 artması söz konusu olacaktır. Bu durum, mühendislerin mevcut işsizlik oranının 3'e katlanması anlamına gelecektir ve işsizlik sorununun çözümüne herhangi bir katkıda bulunmayacak" diyerek yaklaşan tehlikeye dikkat çekti.

(Birgün; 06.05.2010)

'TABELA DEĞİŞİKLİĞİYLE MÜHENDİS YETİŞMEZ'

Elektrik Mühendisleri Odası, mesleki ve teknik eğitim fakültelerinin teknoloji fakültelerine dönüştürülmesine tepki gösterdi.

Yapılan açıklamada, YÖK'ün düzenlemesinin mühendislik mesleğinde açmazlar yarattığı ifade edildi. Bu fakülte mezunlarının unvanlarının ne olacağı yönünde hiçbir açıklama yapılmadığına dikkat çekilen açıklamada, tabela değiştirilerek mühendis yetiştirilemeyeceği vurgulandı. Açıklamada, "AKP Hükümeti, böyle bir konuda eğitim sistemini ve ülkenin gelişim planlarına göre istihdam ihtiyacını gözeten herhangi bir strateji belirlemeden ve konunun taraflarıyla paylaşmadan, oldubittiye getirerek hareket etmektedir" denildi. Açıklamada, mesleki ve teknik eğitim fakültesi mezunlarının istihdamı gerekçesiyle yapılan düzenlemenin, sorunu çözmek bir yana, mühendis ve fen edebiyat fakültesi mezunlarının mevcut işsizlik oranının daha da artacağı belirtildi.

(Ankara/EVRENSEL)

(Evrensel; 06.05.2010)

